

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres
12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2019 roku
przygotowane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami
Sprawozdawczości Finansowej,
które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską

Spis treści

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody	3
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	5
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	7
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	9
Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	11
1. Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej	11
2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	15
3. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	43
Sprawozdawczość segmentów działalności	43
Nota 1 Przychody ze sprzedaży	48
Nota 2 Koszty działalności operacyjnej	50
Nota 3 Pozostałe przychody operacyjne	52
Nota 4 Pozostałe koszty operacyjne	53
Nota 5 Przychody finansowe	54
Nota 6 Koszty finansowe	55
Nota 7 Podatek dochodowy	55
Nota 8 Działalność zaniechana	60
Nota 9 Zysk na jedną akcję	60
Nota 10 Rzeczowe aktywa trwałe	61
Nota 11 Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	68
Nota 12 Nieruchomości inwestycyjne	70
Nota 13 Wartości niematerialne	70
Nota 14 Aktywa finansowe	75
Nota 15 Zapasy	76
Nota 16 Prawa majątkowe	77
Nota 17 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	78
Nota 18 Środki pieniężne	80
Nota 19 Pozostałe aktywa	81
Nota 20 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży, zobowiązania związane bezpośrednio z aktywami trwałymi przeznaczonymi do sprzedaży	81
Nota 21 Kapitał własny	82
Nota 22 Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek	87
Nota 23 Zobowiązania z tytułu leasingu	89
Nota 24 Pozostałe zobowiązania finansowe	90
Nota 25 Zmiana zobowiązań wynikających z działalności finansowej	91
Nota 26 Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	93
Nota 27 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	95
Nota 28 Rezerwy	97
Nota 29 Dotacje	99
Nota 30 Instrumenty finansowe	99
Nota 31 Grupa jako Leasingodawca	106
Nota 32 Zobowiązania warunkowe, aktywa warunkowe oraz poręczenia i gwarancje	106
Nota 33 Transakcje z podmiotami powiązаныmi	108
Nota 34 Zobowiązania inwestycyjne	112
Nota 35 Objaśnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych	113
Nota 36 Zdarzenia po dacie sprawozdania z sytuacji finansowej	114

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody

	Nota	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Zyski i straty			
Przychody ze sprzedaży	1	2 432 318	2 421 347
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	2.1	(2 102 101)	(2 131 442)
Zysk brutto ze sprzedaży		330 217	289 905
Koszty sprzedaży	2	(107 417)	(112 537)
Koszty ogólnego zarządu	2	(175 589)	(160 901)
Pozostałe przychody operacyjne	3	16 873	10 234
Pozostałe koszty operacyjne	4	(15 830)	(18 463)
Zysk na działalności operacyjnej		48 254	8 238
Przychody finansowe	5	10 550	8 597
Koszty finansowe	6	(16 337)	(70 216)
Koszty finansowe netto		(5 787)	(61 619)
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	14.1	12 499	12 317
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem		54 966	(41 064)
Podatek dochodowy	7	(11 429)	7 445
Zysk/(Strata) netto		43 537	(33 619)

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody (kontynuacja)

	Nota	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Inne całkowite dochody			
Pozycje, które nie będą reklasyfikowane do rachunku zysków i strat			
Zyski/(Straty) aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń		(4 113)	(2 142)
Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji, które nie będą reklasyfikowane do rachunku zysków i strat	7.3	699	404
		(3 414)	(1 738)
Pozycje, które są lub będą reklasyfikowane do rachunku zysków i strat			
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych		7	(2 061)
		7	(2 061)
Suma innych całkowitych dochodów		(3 407)	(3 799)
Całkowity dochód za okres		40 130	(37 418)
Zysk/(Strata) netto przypadający dla:			
Akcjonariuszy jednostki dominującej		49 196	(29 466)
Udziałowców niesprawujących kontroli		(5 659)	(4 153)
Całkowity dochód za okres przypadający dla:			
Akcjonariuszy jednostki dominującej		45 929	(32 360)
Udziałowców niesprawujących kontroli		(5 799)	(5 058)
Zysk na jedną akcję*:	9		
Podstawowy (zł)		0,66	(0,39)
Rozwodniony (zł)		0,66	(0,39)

* Sposób kalkulacji przedstawiono w nocie 9.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Aktywa			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	10	1 541 713	1 472 067
Prawo wieczystego użytkowania gruntów		-	6 224
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania Nieruchomości inwestycyjne	11	74 594	-
Wartości niematerialne	12	6 837	6 168
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	13	77 382	48 784
Pozostałe należności	14.1	26 365	26 180
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	17	76 900	32 888
	7.4	33 991	44 695
Aktywa trwałe razem		1 837 782	1 637 006
Aktywa obrotowe			
Zapasy	15	371 070	315 843
Prawa majątkowe	16	83 121	55 291
Pochodne instrumenty finansowe		157	-
Pozostałe aktywa finansowe		-	2 951
Należności z tytułu podatku dochodowego		6 978	8 493
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	17	169 886	181 159
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	18	445 456	160 209
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	20	19 050	7 483
Aktywa obrotowe razem		1 095 718	731 429
Aktywa razem		2 933 500	2 368 435

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (kontynuacja)

	Nota	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Pasywa			
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	21.1	750 000	750 000
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych		12	5
Zyski zatrzymane, w tym:	21.3	383 741	336 420
<i>Zysk netto bieżącego okresu</i>		49 196	(29 466)
Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej		1 133 753	1 086 425
Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli	21.2	203 373	113 538
Kapitał własny razem		1 337 126	1 199 963
Zobowiązania			
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek	22	243 331	297 140
Zobowiązania z tytułu leasingu*	23	63 973	7 953
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	26	79 410	65 704
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	27	12 736	3 873
Rezerwy	28	111 213	68 018
Dotacje	29	20 567	22 369
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego		-	63
Zobowiązania długoterminowe razem		531 230	465 120
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek	22	360 267	60 011
Zobowiązania z tytułu leasingu*	23	5 737	2 761
Pozostałe zobowiązania finansowe	24	84 625	22 514
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	26	14 230	8 540
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		1	59
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	27	582 153	602 559
Rezerwy	28	4 256	4 727
Dotacje	29	2 235	1 986
Zobowiązania związane bezpośrednio z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	20	11 640	195
Zobowiązania krótkoterminowe razem		1 065 144	703 352
Zobowiązania razem		1 596 374	1 168 472
Pasywa razem		2 933 500	2 368 435

* Zmiana prezentacyjna na dzień 31.12.2018 roku opisana w punkcie II 2.2.b Informacji dodatkowej do skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres zakończony 31 grudnia 2019 roku

	Kapitał zakładowy	Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych	Zyski zatrzymane	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2019 roku	750 000	5	336 420	1 086 425	113 538	1 199 963
Korekta błędu poprzedniego okresu						
Stan na początek okresu po korektach	750 000	5	336 420	1 086 425	113 538	1 199 963
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody						
Zysk netto	-	-	49 196	49 196	(5 659)	43 537
Inne całkowite dochody	-	7	(3 414)	(3 407)	-	(3 407)
Całkowity dochód za okres	-	7	45 782	45 789	(5 659)	40 130
Transakcje z właścicielami, ujęte bezpośrednio w kapitale własnym						
Dywidendy	-	-	-	-	-	-
Dopłaty od i wypłaty do właścicieli ogółem	-	-	-	-	-	-
Zmiany w strukturze własnościowej jednostek podporządkowanych						
Nabycie udziałów niekontrolujących, które nie skutkuje zmianą w kontroli	-	-	2 054	2 054	95 774	97 828
Transakcje z właścicielami ogółem	-	-	2 054	2 054	95 774	97 828
Pozostałe	-	-	(515)	(515)	(280)	(795)
Stan na 31 grudnia 2019 roku	750 000	12	383 741	1 133 753	203 373	1 337 126

Informacje dodatkowe w zakresie kapitałów własnych zostały przedstawione w nocie 21.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym (kontynuacja)

za okres zakończony 31 grudnia 2018 roku

	Kapitał zakładowy	Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych	Zyski zatrzymane	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	Kapitał udziałowców niesprawujących kontrolę	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2018 roku	750 000	370	404 446	1 154 816	(33 052)	1 121 764
Korekta błędu poprzedniego okresu	-	-	-	-	-	-
Stan na początek okresu po korektach	750 000	370	404 446	1 154 816	(33 052)	1 121 764
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody						
Zysk netto	-	-	(29 466)	(29 466)	(4 153)	(33 619)
Inne całkowite dochody ogółem	-	(1 132)	(1 738)	(2 870)	(929)	(3 799)
Całkowity dochód za okres	-	(1 132)	(31 204)	(32 336)	(5 082)	(37 418)
Transakcje z właścicielami, ujęte bezpośrednio w kapitale własnym						
Dywidendy	-	-	(39 750)	(39 750)	-	(39 750)
Dopłaty od i wypłaty do właścicieli ogółem	-	-	(39 750)	(39 750)	-	(39 750)
Zmiany w strukturze własnościowej jednostek podporządkowanych						
Nabycie udziałów niekontrolujących, które nie skutkuje zmianą w kontroli	-	-	3 239	3 239	90 761	94 000
Transakcje z właścicielami ogółem	-	-	(36 511)	(36 511)	90 761	54 250
Pozostałe	-	767	(311)	456	60 911	61 367
Stan na 31 grudnia 2018 roku po korektach	750 000	5	336 420	1 086 425	113 538	1 199 963

Informacje dodatkowe w zakresie kapitałów własnych zostały przedstawione w nocie 21.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

		za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
	Nota		
Przeptywy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk przed opodatkowaniem		54 966	(41 064)
Korekty		121 073	165 713
Amortyzacja	2	126 968	113 777
Utworzenie odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe	4	1 465	653
Utworzenie odpisów aktualizujących wartości niematerialne	4	-	449
(Zysk)/Strata z tytułu działalności inwestycyjnej		1 595	58 634
(Zysk)/Strata ze zbycia aktywów finansowych		(478)	(9 377)
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności		(12 499)	(12 317)
Odsetki, różnice kursowe		4 319	13 894
(Zysk)/Strata z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych wykazywanych według wartości godziwej		(297)	-
		176 039	124 649
(Zwiększenie)/Zmniejszenie stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	35	(21 771)	4 623
Zwiększenie stanu zapasów oraz praw majątkowych		(83 057)	(85 980)
Zwiększenie/(Zmniejszenie) stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	35	(17 370)	124 062
Zwiększenie stanu rezerw, dotacji i zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	35	16 352	6 674
Korekta z tytułu faktoringu odwrotnego		227 977	20 683
Inne korekty		(5 315)	(1 648)
Przeptywy pieniężne wygenerowane na działalności operacyjnej		292 855	193 063
Podatek dochodowy zapłacony	35	9 381	623
Przeptywy pieniężne netto z działalności operacyjnej		302 236	193 686

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (kontynuacja)

Nota	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Sprzedaż wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych	842	454
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych	(182 231)	(211 594)
Wydatki na poszukiwanie i ocenę zasobów mineralnych	-	(450)
Otrzymane dywidendy	12 314	13 103
Wpływ ze zbycia aktywów finansowych	564	11 359
Odsetki otrzymane	1 748	-
Wpływy/(Wydatki) z tytułu dzierżawy nieruchomości inwestycyjnych	(1 991)	(2 153)
Pożyczki	-	(2 948)
Pozostałe wydatki inwestycyjne	(9)	(427)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(168 763)	(192 656)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy netto z tytułu emisji akcji*	97 828	93 999
Dywidendy wypłacone	-	(39 750)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek	301 201	103 850
Wydatki na spłatę kredytów i pożyczek	(54 449)	(127 811)
Odsetki zapłacone	(16 866)	(11 704)
Spłata zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	(4 868)	(3 255)
Dotacje	56	98
Wydatki finansowe z tytułu faktoringu odwrotnego	(164 684)	-
Pozostałe wpływy finansowe	2 969	1 753
Pozostałe wydatki finansowe	(8 957)	(3 729)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	152 230	13 451
Przepływy pieniężne netto, razem	285 703	14 481
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	160 209	145 003
Wpływ zmian kursów walut	(456)	725
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu, w tym:	445 456	160 209
o ograniczonej możliwości dysponowania	405	-

* Wpływ z tytułu emisji akcji dokonanej przez spółkę zależną Grupa Azoty Polyolefins S.A. a objętych przez udziałowców niesprawujących kontroli.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego

Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej

1.1. Opis organizacji Grupy Kapitałowej

Jednostka Dominująca Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” Spółka Akcyjna z siedzibą w Policach (zwana dalej Jednostką Dominującą) została utworzona w dniu 14 grudnia 1995 roku na podstawie Aktu Notarialnego Repetytorium: A Nr 20142. Jednostka Dominująca prowadzi działalność na terytorium Polski w formie spółki akcyjnej. Jednostka Dominująca została zarejestrowana w Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000015501. Jednostce Dominującej nadano numer: statystyczny Regon 810822270, identyfikacji podatkowej NIP 851-02-05-573 oraz Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami BDO 000016847.

Czas trwania Jednostki Dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. (zwana dalej Grupą Kapitałową) jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działalności Jednostki Dominującej jest w szczególności:

- produkcja i sprzedaż nawozów chemicznych,
- produkcja i sprzedaż bieli tytanowej i innych chemikaliów,
- wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej.

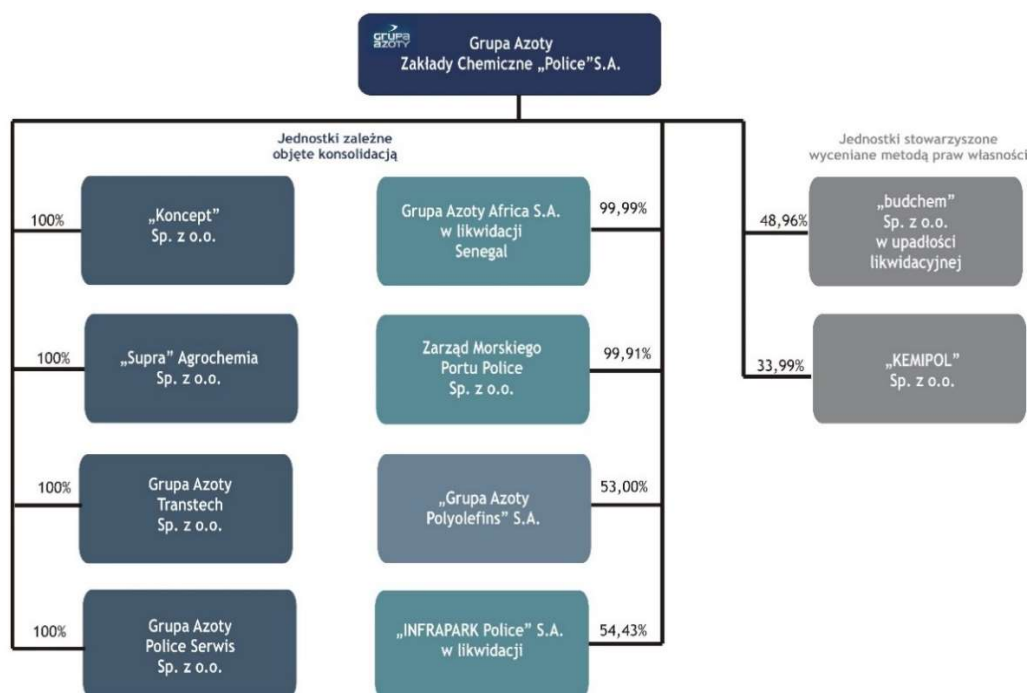
Grupa Kapitałowa Grupa Azoty Zakłady Chemiczne Police S.A. wchodzi w skład Grupy Kapitałowej Grupa Azoty S.A., której Jednostką Dominującą jest spółka Grupa Azoty S.A.

1.2. Skład Grupy Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupę Kapitałową spółki Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. tworzyły spółka Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. (zwana dalej jednostką Dominującą, Emitentem, Spółką) oraz:

- 8 spółek zależnych (z udziałem spółki Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. w kapitale zakładowym powyżej 50%), w tym 2 spółki w likwidacji,
- 2 spółki stowarzyszone (z udziałem w kapitale poniżej 50%), w tym 1 spółka w upadłości likwidacyjnej.

Schemat Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Zmiana nazw spółek zależnych

Grupa Azoty Transtech Sp. z o.o.

W dniu 27 sierpnia 2019 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji zmiany nazwy spółki „Transtech” Usługi Sprzętowe i Transportowe Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Zgodnie z uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 7 czerwca 2019 roku nowa nazwa spółki brzmi: Grupa Azoty Transtech Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Grupa Azoty Polyolefins S.A.

W dniu 8 października 2019 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji zmiany nazwy spółki PDH Polska Spółka Akcyjna. Zgodnie z uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 30 września 2019 roku nowa nazwa spółki brzmi: Grupa Azoty Polyolefins Spółka Akcyjna.

Podwyższenie kapitału zakładowego spółki Grupa Azoty Polyolefins S.A.

W dniu 26 kwietnia 2019 roku Walne Zgromadzenie spółki zależnej Grupa Azoty Polyolefins S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę 163 339 tys. zł poprzez emisję 16 333 900 nowych akcji serii E o wartości nominalnej 10 zł każda.

Objęcie nowych akcji nastąpiło w trybie subskrypcji prywatnej przez:

- spółkę Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A., która objęła akcje o wartości nominalnej 65 511 tys. zł,
- spółkę Grupa Azoty S.A. która objęła akcje o wartości nominalnej 97 828 tys. zł.

W dniu 7 sierpnia 2019 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego spółki Grupa Azoty Polyolefins S.A. do kwoty 467 339 tys. zł, z czego:

- spółka Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. posiada 24 768 967 sztuk akcji o wartości nominalnej 10 zł każda, co stanowi udział w kapitale zakładowym w wysokości 53% (przed podwyższeniem kapitału udział Jednostki Dominującej wynosił 59,93%),
- spółka Grupa Azoty S.A. posiada 21 964 933 sztuk akcji o wartości nominalnej 10 zł każda, co stanowi udział w kapitale zakładowym w wysokości 47% (przed podwyższeniem kapitału udział spółki Grupa Azoty S.A. wynosił 40,07%).

Spółka INFRAPARK Police S.A. w likwidacji

W dniu 28 listopada 2019 roku spółka Infrapark Police S.A. w likwidacji otrzymała postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 18 listopada 2018 roku o wykreśleniu podmiotu z Krajowego Rejestru Sądowego. Wykreślenie Spółki z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego nastąpiło w dniu 9 stycznia 2020 roku. W związku z tym, wykorzystano odpis aktualizujący wartość udziałów w kwocie 4 313 tys. zł.

Połączenie po dniu bilansowym spółki Koncept Sp. z o.o. ze spółką Prozap Sp. z o.o.

W dniu 19 grudnia 2019 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki „Koncept” Sp. z o.o. podjęło uchwałę o połączeniu spółki „Koncept” Sp. z o.o. (spółka przejmowana) ze spółką PROZAP Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach (spółka przejmująca).

W dniu 29 stycznia 2020 roku nastąpiło połączenie spółki „Koncept” Sp. z o.o., w której Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. posiadała 100% udziału w kapitale i spółki PROZAP Sp. z o.o.

Od dnia połączenia tj. od dnia 29 stycznia 2020 roku Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. posiada 7,35% udziału w kapitale spółki PROZAP Sp. z o.o.

Z dniem połączenia PROZAP Sp. z o.o. wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki spółki „Koncept” Sp. z o.o., na spółkę PROZAP Sp. z o.o. przeszły wszelkie zezwolenia, koncesje oraz ulgi, które zostały przyznane spółce „Koncept” Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku udział w ogólnej liczbie głosów na Zgromadzeniu Wspólników/Walnym Zgromadzeniu posiadany przez spółkę Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. w podmiotach zależnych i stowarzyszonych jest równy udziałowi Jednostki Dominującej w kapitałach tych jednostek.

Informacje o podmiotach zależnych i stowarzyszonych Jednostki Dominującej

Nazwa i siedziba	Wartość udziałów w cenie nabycia	Posiadane udziały (%)	Charakterystyka działalności
Jednostki zależne			
Grupa Azoty Police Serwis Sp. z o.o. 72-010 Police ul. Kuźnicka 1	13 697	100,00%	Prace remontowe i inwestycyjne branży mechanicznej i budowlanej: wykonawstwo instalacji i aparatów, w tym także z tworzyw sztucznych, prace serwisowe, prace warsztatowe, obróbka metali, prace dozоровe. Prace inwestycyjne i inżynieryjno-techniczne w zakresie automatyki i elektroenergetyki, remonty aparatury kontrolno - pomiarowej oraz maszyn i urządzeń energetycznych, utrzymanie ruchu instalacji przemysłowych w branży automatyki i elektroenergetyki w tym min. utrzymanie ruchu komputerowych systemów sterowania i wizualizacji procesów.
Koncept Sp. z o.o. 72-010 Police ul. Kuźnicka 1	518	100,00%	Prace projektowe w branżach: budowlanej, instalacyjnej, mechanicznej, elektrycznej, automatyki i pomiarów oraz technologicznej (z kosztorysami nakładczymi i inwestorskimi). Specjalizacja: projekty dla przemysłu chemicznego.
Grupa Azoty Transtech Sp. z o.o. 72-010 Police ul. Kuźnicka 1	9 798	100,00%	Usługi transportowe (transport mikrobusami oraz transport towarów samochodami ciężarowymi o ładowności do 24 ton - wywrotki i samochody skrzyniowe spełniające wymogi ADR), usługi sprzętowe (żurawie samojezdne do 65 ton udźwigu, koparki, ładowarki, spycharki, samochody specjalne - do wywozu śmieci w kontenerach, piaskarka, zestawy niskopodwoziowe), usługi warsztatowe (naprawa wózków akumulatorowych, sztaplerek, samochodów osobowych, dostawczych, ciężarowych, ładowarek, koparek, spycharek oraz żurawi samojezdnych - również przeglądy okresowe).
Grupa Azoty Africa S.A. w likwidacji Dakar (Senegal), Almadies, Route de Ngor Villa N 12	845	99,99%	Trwa likwidacja spółki od 12 maja 2017 roku.
Zarząd Morskiego Portu Police Sp. z o.o. 72-010 Police ul. Kuźnicka 1	32 612	99,91%	Działalność portów morskich, budowa portów, zarządzanie nieruchomościami, prace badawcze, obsługa żeglugi morskiej i śródlądowej, transport wodny przybrzeżny.
Grupa Azoty Polyolefins S.A. 72-010 Police ul. Kuźnicka 1	248 237	53,00%	Celem działalności spółki jest budowa instalacji do produkcji propylenu metodą PDH oraz polipropylenu wraz z niezbędną infrastrukturą, instalacjami pomocniczymi i połączeniami między obiektowymi.
INFRAPARK Police S.A. w likwidacji 72-010 Police ul. Kuźnicka 1	4 313	54,43%	Likwidacja spółki od 30 kwietnia 2012 roku. Wykreślenie Spółki z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego nastąpiło w dniu 9 stycznia 2020 roku

Informacje o podmiotach zależnych i stowarzyszonych Jednostki Dominującej

Nazwa i siedziba	Wartość udziałów w cenie nabycia	Posiadane udziały (%)	Charakterystyka działalności
Supra Agrochemia Sp. z o.o. 51-501 Wrocław ul. Monopolowa 6	19 746	100,00%	Celem działania spółki jest podniesienie wartości należących do niej nieruchomości poprzez ich rekultywację.
Jednostki stowarzyszone			
budchem Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej 70-492 Szczecin ul. Moczyńskiego 8/10	592	48,96%	Spółka w upadłości likwidacyjnej od 19 lipca 2012 roku.
Kemipol Sp. z o.o. 72-010 Police ul. Kuźnicka 6	1 171	33,99%	Wytwarzanie koagulantów do oczyszczania wody i ścieków. Usługi związane z projektowaniem procesu chemicznego oczyszczania wody pitnej, przemysłowej i ścieków. Dobór i dostawa urządzeń dozujących chemikalia. Optymalizacja procesów oczyszczania wód. Rekultywacja jezior.

1.3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

Skład Zarządu Jednostki Dominującej na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej do publikacji:

- dr Wojciech Piotr Wardacki - Prezes Zarządu VIII wspólnej kadencji powołany Uchwałą Rady Nadzorczej nr 223/VII/18 z dnia 30 maja 2018 roku, funkcje w Zarządzie pełni od 7 kwietnia 2016 roku,
- Tomasz Grzegorz Panas - Wiceprezes Zarządu VIII wspólnej kadencji powołany Uchwałą Rady Nadzorczej nr 225/VII/18 z dnia 30 maja 2018 roku, funkcje w Zarządzie pełni od 7 kwietnia 2016 roku,
- dr Włodzimierz Zasadzki - Wiceprezes Zarządu VIII wspólnej kadencji powołany Uchwałą Rady Nadzorczej nr 224/VII/18 z dnia 30 maja 2018 roku, funkcje w Zarządzie pełni od 15 lipca 2016 roku,
- Anna Tarocińska - Członek Zarządu VIII wspólnej kadencji wybrany przez pracowników Jednostki Dominującej, powołana Uchwałą Rady Nadzorczej nr 226/VII/18 z dnia 30 maja 2018 roku, funkcje w Zarządzie pełni od 3 marca 2017 roku.

Skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej na dzień 1 stycznia 2019 roku:

- Joanna Habelman - Przewodnicząca Rady Nadzorczej VII wspólnej kadencji powołana Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej nr 22 z dnia 30 czerwca 2016 roku (powierzenie funkcji Przewodniczącej Rady Nadzorczej w dniu 26 stycznia 2017 roku),
- Mirosław Kozłowski - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej VII wspólnej kadencji powołany Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej nr 24 z dnia 30 czerwca 2016 roku (powierzenie funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej w dniu 6 lutego 2017 roku),
- Bożena Licht - Sekretarz Rady Nadzorczej - Przedstawiciel Ministerstwa Skarbu Państwa - wyznaczony do Rady Nadzorczej w dniu 8 lipca 2016 roku pismem Ministra Skarbu Państwa,
- Agnieszka Ewa Dąbrowska - Członek Rady Nadzorczej VII wspólnej kadencji powołana Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej nr 23 z dnia 30 czerwca 2016 roku,
- Andrzej Malicki - Członek Rady Nadzorczej VII wspólnej kadencji wybrany przez pracowników Spółki, powołany Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej nr 25 z dnia 30 czerwca 2016 roku,
- Maria Więcek - Członek Rady Nadzorczej VII wspólnej kadencji wybrany przez pracowników Jednostki Dominującej, powołana Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej nr 3 z dnia 14 grudnia 2016 roku.

Skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej do publikacji:

- Mariusz Kądziołka - Przewodniczący Rady Nadzorczej VIII wspólnej kadencji, powołany Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej nr 18 z dnia 25 czerwca 2019 roku,
- Mirosław Kozłowski - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej VIII wspólnej kadencji -Przedstawiciel Ministerstwa Skarbu Państwa, wyznaczony w dniu 25 czerwca 2019 roku (powierzenie funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej w dniu 2 lipca 2019 roku),
- Bożena Licht - Sekretarz Rady Nadzorczej VIII wspólnej kadencji, powołana Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej nr 19 z dnia 25 czerwca 2019 roku (powierzenie funkcji Sekretarza Rady Nadzorczej w dniu 2 lipca 2019 roku),
- Agnieszka Ewa Dąbrowska - Członek Rady Nadzorczej VIII wspólnej kadencji, powołana Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej nr 20 z dnia 25 czerwca 2019 roku,
- Andrzej Rogowski - Członek Rady Nadzorczej VIII wspólnej kadencji wybrany przez pracowników Jednostki Dominującej, powołany Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej nr 22 z dnia 25 czerwca 2019 roku,
- Iwona Wojnowska - Członek Rady Nadzorczej VIII wspólnej kadencji wybrany przez pracowników Jednostki Dominującej, powołana Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej nr 21 z dnia 25 czerwca 2019 roku.

Skład Komitetu Audytu na dzień 1 stycznia 2019 roku:

- Joanna Habelman - Przewodnicząca Komitetu Audytu powołana Uchwałą Rady Nadzorczej nr 3/VII/16 z dnia 15 lipca 2016 roku,
- Agnieszka Ewa Dąbrowska - Sekretarz Komitetu Audytu powołana Uchwałą Rady Nadzorczej nr 4/VII/16 z dnia 15 lipca 2016 roku,
- Mirosław Kozłowski - Członek Komitetu Audytu powołany Uchwałą Rady Nadzorczej nr 5/VII/16 z dnia 15 lipca 2016 roku,
- Maria Więcek - Członek Komitetu Audytu powołana Uchwałą Rady Nadzorczej nr 140/VII/17 z dnia 19 października 2017 roku.

Skład Komitetu Audytu na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej do publikacji:

- Mariusz Kądziołka - Przewodniczący Komitetu Audytu powołany Uchwałą Rady Nadzorczej nr 3/VIII/19 z dnia 2 lipca 2019 roku,
- Agnieszka Ewa Dąbrowska - Członek Komitetu Audytu powołana Uchwałą Rady Nadzorczej nr 4/VIII/19 z dnia 2 lipca 2019 roku,
- Mirosław Kozłowski - Członek Komitetu Audytu powołany Uchwałą Rady Nadzorczej nr 5/VIII/19 z dnia 2 lipca 2019 roku,
- Andrzej Rogowski - Członek Komitetu Audytu powołany Uchwałą Rady Nadzorczej nr 6/VIII/19 z dnia 2 lipca 2019 roku.

Peten opis zmian składu Zarządu Jednostki Dominującej, Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej oraz Komitetu Audytu w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku znajduje się w punkcie 8.12 Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. oraz Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2019 roku.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

2.1. Oświadczenie o zgodności oraz ogólne zasady sporządzania

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską (MSSF UE) i innymi obowiązującymi przepisami. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w Unii Europejskiej proces wprowadzania MSSF mające zastosowanie do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR).

Sprawozdanie finansowe obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku. Dane porównawcze obejmują sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody, sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, a także sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Jednostki Dominującej do publikacji w dniu 7 kwietnia 2020 roku.

2.2. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

a) Zastosowane zasady rachunkowości, zmiany w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Jednostki Dominującej za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku, z wyjątkiem zastosowania nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się od dnia 1 stycznia 2019 roku i później.

Poniższe zmiany do MSSF, zostały zastosowane w niniejszym skonsolidowanym rocznym sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich datą wejścia w życie, jednak nie miały one istotnego wpływu na zaprezentowane i ujawnione informacje finansowe lub nie miały zastosowania do zawieranych transakcji z wyjątkiem MSSF 16:

- IKIMSF 23 *Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego* (opublikowano dnia 7 czerwca 2017 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 9 *Wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą* (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSR 28 *Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach* (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSR 19 *Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu* (opublikowano dnia 7 lutego 2018 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017 (opublikowano dnia 12 grudnia 2017 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później.

Grupa Kapitałowa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd Jednostki Dominującej nie zakończył jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia nowych standardów oraz interpretacji na stosowane przez Jednostkę Dominującą zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Jednostki Dominującej lub jej wyników finansowych.

Wdrożenie MSSF 16 *Leasing*

Standard MSSF 16 *Leasing* został wydany przez RMSR w dniu 13 stycznia 2016 roku i zatwierdzony do stosowania w krajach Unii Europejskiej w dniu 31 października 2017 roku. Ma on obligatoryjne zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy rozpoczynające się od dnia 1 stycznia 2019 roku. Standard zastępuje MSR 17 *Leasing*.

Nowy standard wprowadza jeden model ujęcia leasingu w księgach rachunkowych leasingobiorcy. Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeśli przekazuje prawo do kontroli użytkownika zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za zapłatę. Zgodnie z MSSF 16 leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu ustalone w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest amortyzowane liniowo, natomiast zobowiązanie

z tytułu leasingu jest rozliczane efektywną stopą procentową. MSSF 16 zasadniczo powieliła wymogi związane z rachunkowością leasingodawcy zawarte w MSR 17. Tym samym leasingodawca nadal klasyfikuje rodzaje leasingu jako leasing operacyjny lub leasing finansowy i rozlicza te dwa rodzaje leasingu w różny sposób.

Grupa Kapitałowa w ramach projektu wdrożenia MSSF 16 dokonała analizy wszystkich realizowanych umów zakupu usług, bez względu na wcześniejszą kwalifikację, której celem było wyselekcjonowanie tych umów, na podstawie których Grupa Kapitałowa użytkuje składniki aktywów należące do dostawców. Następnie każda zidentyfikowana umowa została poddana ocenie pod kątem spełnienia kryteriów uznania za leasing zgodnie z MSSF 16. Przedmiotem przeprowadzanych analiz były wszystkie umowy leasingu finansowego, leasingu operacyjnego, najmu, dzierżawy a także prawa wieczystego użytkowania gruntów. Ponadto zostały przeanalizowane transakcje nabytych usług (koszty usług obcych w ramach działalności operacyjnej) pod kątem występowania sytuacji korzystania ze zidentyfikowanego składnika aktywów.

W ramach projektu wdrożenia MSSF 16 Jednostka Dominująca wprowadziła stosowne zmiany w polityce rachunkowości i procedurach operacyjnych. Zostały opracowane metodyki prawidłowej identyfikacji umów, które są leasingiem oraz gromadzenia danych niezbędnych do prawidłowego ujęcia księgowego tych transakcji.

Grupa Kapitałowa podjęła decyzję o wdrożeniu MSSF 16 przyjmując podejście zmodyfikowane retrospektywnie z łącznym efektem pierwszego zastosowania niniejszego standardu ujętym w dniu pierwszego zastosowania. W związku z zastosowaniem podejścia zmodyfikowanego, datą pierwszego zastosowania MSSF 16 dla Jednostki Dominującej jest 1 stycznia 2019 roku a dane porównawcze nie będą podlegały przekształceniu.

Stosując po raz pierwszy MSSF 16 Jednostka Dominująca skorzystała z następujących praktycznych rozwiązań dopuszczonych przez standard:

1. Nie ujmowanie tych umów leasingu operacyjnego, których okres leasingu kończy się przed upływem 12 miesięcy od dnia 1 stycznia 2019 roku, będą potraktowane jako leasingi krótkoterminowe,
2. Nie ujmowanie leasingów, dla których bazowy składnik aktywów ma niską wartość, tj. 10 tys. zł,
3. Zastosowanie pojedynczej stopy dyskontowej do portfela leasingów o podobnych cechach,
4. Wyłączenie początkowych kosztów bezpośrednich z wyceny składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania w dniu pierwszego zastosowania, za wyjątkiem prawa wieczystego użytkowania gruntów,
5. Wykorzystanie wiedzy zdobytej po fakcie, taką jak w przypadku określenia okresu leasingu, jeżeli umowa przewiduje opcję przedłużenia leasingu lub opcję wypowiedzenia leasingu.

Na dzień 1 stycznia 2019 roku zastosowana przez Grupę Kapitałową stopa dyskonta (krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy) wynosiła: 4,84% dla prawa wieczystego użytkowania gruntów, 3,34% dla pozostałych leasingów, natomiast średnioważona stopa procentowa leasingobiorcy zastosowana do zobowiązań z tytułu leasingu na dzień pierwszego zastosowania wynosiła 4,83%.

Do wyznaczania krańcowej stopy procentowej Grupa Kapitałowa stosuje następującą metodologię:

- prawo wieczystego użytkowania gruntów - wyznaczona jest jako suma rentowności 30 letnich obligacji plus marża 30 letniego indeksu CDS Poland,
- dla pozostałych aktywów z tytułu prawa do użytkowania - wyznaczona w oparciu o rynkowe oprocentowanie długoterminowych kredytów korporacyjnych Grupy Kapitałowej Grupa Azoty S.A.

Zobowiązania z tytułu leasingu zostały wycenione w wartości bieżącej pozostałych opłat leasingowych, zdyskontowanych poprzez zastosowanie krańcowej stopy procentowej leasingobiorcy w dniu pierwszego zastosowania, a składniki aktywów z tytułu prawa do użytkowania w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu, skorygowanej o kwoty wszelkich przedpłat lub naliczonych opłat leasingowych odnoszących się do tego leasingu, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania.

Wyjaśnienia różnic pomiędzy kwotami przyszłych opłat z tytułu leasingu operacyjnego ujawnionymi zgodnie z MSR 17 a zobowiązaniami z tytułu leasingu ujętymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w dniu pierwszego zastosowania

	31.12.2018/ 01.01.2019
I. Przyszłe minimalne płatności leasingowe z tytułu umów leasingu operacyjnego wykazane w sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2018 roku (ujawnienie z MSR 17)	159 218
II. Przyszłe minimalne płatności leasingowe z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów (PWUG) na dzień 31 grudnia 2018 r., nie ujęte w punkcie I.	25 819
III. Wszelkie inne przyszłe minimalne płatności leasingowe nie wykazane w sprawozdaniu na 31 grudnia 2018 r. pod MSR 17, ale ujęte dla celów MSSF 16	872
IV. Razem przyszłe płatności leasingowe na 31 grudnia 2018 roku	185 909
V. Zwolnienie z zakresu MSSF 16 z tytułu leasingu krótkoterminowego	(109)
VI. Zwolnienia z zakresu MSSF 16 z tytułu leasingu o niskiej wartości	(60)
VII. Zmiana z tytułu zmiany wysokości opłat z tytułu PWUG	(18)
VIII. Przyszłe płatności leasingowe z tytułu umów leasingu operacyjnego ujmowanych zgodnie z MSSF 16 na dzień 1 stycznia 2019 roku	185 722
IX. Dyskonto	(132 926)
X. Dodatkowe zobowiązanie z tytułu leasingu rozpoznane na dzień 1 stycznia 2019 roku	52 796
XI. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego według MSR 17 na dzień 31 grudnia 2018 roku	10 878
XII. Zobowiązanie z tytułu leasingu na dzień 1 stycznia 2019 roku	63 674

b) Zmiany prezentacyjne w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2018 <i>po zmianie prezentacyjnej</i>
Zobowiązania długoterminowe		
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	7 953
Pozostałe zobowiązania finansowe	7 953	-
Zobowiązania krótkoterminowe		
Zobowiązania z tytułu leasingu	-	2 761
Pozostałe zobowiązania finansowe	25 275	22 514

2.3. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, jednak nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) - zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzenia standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) - prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony;
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później;
- Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiana do MSSF 3 Połączenia jednostek (opublikowano dnia 22 października 2018 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE - mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1 i MSR 8: Definicja istotności (opublikowano dnia 31 października 2018 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7: Reforma wskaźników referencyjnych stóp procentowych (opublikowano dnia 26 września 2019 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych: Podział zobowiązań na krótkoterminowe i długoterminowe (opublikowano dnia 23 stycznia 2020 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - data wejścia w życie nie została jeszcze określona.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Dаты stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

2.4. Podstawa wyceny

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem aktywów i zobowiązań wycenianych według wartości godziwej, tj.:

- nieruchomości inwestycyjnych,
- instrumentów pochodnych,
- instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

2.5. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Dane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały podane w złotych polskich, po zaokrągleniu do pełnych tysięcy. Złoty jest walutą funkcjonalną spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej, z wyłączeniem zagranicznych spółek zależnych, których walutą funkcjonalną jest frank CFA BCEAO (XOF). Dla celów prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego sprawozdania finansowe zagranicznych spółek zależnych są przeliczane na walutę prezentacji, którą jest złoty polski.

2.6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę osądu, co do wartości bilansowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł. Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujęta w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku lub w okresach bieżącym i przyszłych, jeżeli dokonana zmiana szacunku dotyczy zarówno okresu bieżącego, jak i okresów przyszłych.

Grupa Kapitałowa ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów jeżeli leasingodawca przekazuje prawo do kontroli użytkowanego zidentyfikowanego składnika aktywów.

Główne szacunki księgowe oraz przyjęte założenia zostały ponadto przedstawione w odpowiednich notach objaśniających do sprawozdania finansowego:

- szacunki i założenia dotyczące okresów ekonomicznej użyteczności rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych przedstawiono w notach 10 i 13,
- szacunki w zakresie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych przedstawiono w notcie 10,
- szacunki w zakresie odpisów aktualizujących wartość zapasów przedstawiono w notcie 15,
- szacunki i założenia w zakresie odpisów aktualizujących wartość należności przedstawiono w notcie 17,
- szacunki w zakresie świadczeń pracowniczych przedstawiono w notcie 26,
- szacunki w zakresie utworzonych rezerw na zobowiązania przedstawiono w notcie 28.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie:

- nieuzasadnionego dzielenia operacji,
  - angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego,
  - elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz
  - inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych,
- mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Grupa Kapitałowa ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę) podatkową, podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi.

Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Grupa Kapitałowa ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

2.7. Założenie kontynuacji działalności gospodarczej

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności w dającej się przewidzieć przyszłości, z wyjątkiem spółek zależnych znajdujących się w procesie likwidacji (Infrapark Polska S.A. w likwidacji, Grupa Azoty Africa S.A. w likwidacji).

Informacje dotyczące wpływu pandemii choroby COVID-19 na sytuację Grupy przedstawiono w nocie 36 *Zdarzenia po dacie sprawozdania z sytuacji finansowej*.

Biorąc pod uwagę kwestie związane z COVID-19, ale również uwzględniając informacje dotyczące kształtowania się struktury finansowania przedstawione w nocie 30 *Instrumenty finansowe* oraz informacje na temat dostępnych limitów kredytowych przedstawionych w nocie 22 *Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek*, Zarząd Jednostki Dominującej stwierdza, że kwestie te, nie wskazują na zagrożenie kontynuowania działalności przez Jednostkę Dominującą i istotne spółki zależne Grupy.

2.8. Zasady konsolidacji

2.8.1. Jednostki zależne

Jednostkami zależnymi są jednostki kontrolowane przez Jednostkę Dominującą. Kontrola ma miejsce w przypadku, gdy Jednostka Dominująca z tytułu swojego zaangażowania podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe, lub gdy ma prawa do zmiennych wyników finansowych, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad jednostką zależną. Przy ocenie stopnia kontroli bierze się pod uwagę wpływ istniejących i potencjalnych praw głosu, które na dzień bilansowy mogą zostać zrealizowane lub mogą podlegać konwersji.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od objęcia nad nimi kontroli przez Jednostkę Dominującą do czasu jej ustania.

2.8.2. Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na których politykę finansową i operacyjną Jednostka Dominująca wywiera znaczący wpływ, jednakże nie sprawuje nad nimi kontroli. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględnia udział Grupy Kapitałowej w skumulowanych zyskach lub stratach i innych całkowitych dochodach spółek stowarzyszonych zgodnie z metodą praw własności, od momentu uzyskania znaczącego wpływu do momentu jego ustania lub przeklasyfikowania do aktywów przeznaczonych do sprzedaży.

W przypadku, gdy udział Grupy Kapitałowej w stratach podmiotu stowarzyszonego przewyższa wartość bilansową inwestycji, przyjmuje się, iż udział w skumulowanych zyskach lub stratach i innych całkowitych dochodach spółek stowarzyszonych wynosi zero, zaś pozostałe straty są rozpoznawane przez Grupę Kapitałową do wysokości ewentualnych zaciągniętych zobowiązań.

2.8.3. Procedury konsolidacyjne

W celu sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego stosuje się następujące procedury konsolidacyjne:

- wyłączenie na dzień nabycia wartości księgowej inwestycji Jednostki Dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi Jednostki Dominującej,
- określenie udziałów niesprawujących kontroli w kapitale własnym jednostek zależnych oraz w wyniku finansowym konsolidowanych jednostek zależnych za dany okres sprawozdawczy,
- wyłączenie rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy,
- wyłączenie wszelkich niezrealizowanych zysków powstałych na transakcjach w obrębie Grupy,
- wyłączenie niezrealizowanych strat powstałych na transakcjach w obrębie Grupy, ale wyłącznie w przypadku, gdy nie występują przesłanki wskazujące na utratę wartości,
- wyłączenie przychodów oraz kosztów związanych z transakcjami wewnątrz Grupy.

2.8.4. Połączenie jednostek gospodarczych

Połączenia jednostek są rozliczane metodą nabycia na dzień nabycia, który jest dniem, w którym Grupa obejmuje kontrolę nad jednostką nabywaną. Grupa ujmuje wartość firmy na dzień nabycia jako:

- wartość godziwą przekazanej zapłaty; powiększoną o
- ujętą wartość udziałów niekontrolujących w jednostce przejmowanej; powiększoną o
- wartość godziwą dotychczas posiadanych kapitałów w jednostce nabywanej, jeśli połączenie odbywa się etapami; pomniejszoną o
- ujętą wartość netto (wartość godziwą) nabytych identyfikowalnych aktywów oraz przejętych zobowiązań i zobowiązań warunkowych.

W sytuacji, gdy różnica przybiera wartość ujemną, zysk na okazyjnym nabyciu jest ujmowany w rachunku zysków i strat bieżącego okresu na dzień przejęcia w pozycji pozostałe przychody operacyjne.

Wartość godziwą przekazanej zapłaty nie zawiera kwot związanych z rozliczeniem wcześniej istniejących powiązań. Kwoty te zasadniczo są ujmowane w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Koszty związane z nabyciem, inne niż odnoszące się do emisji instrumentów dłużnych lub kapitałowych, które Grupa ponosi w związku z połączeniem jednostek rozlicza się jako koszt okresu, w którym zostały poniesione i prezentuje jako koszty ogólnego zarządu.

Zapłata warunkowa jest ujmowana w wartości godziwej na dzień nabycia. Jeśli zapłata warunkowa sklasyfikowana jest jako składnik kapitału własnego, nie jest ponownie wyceniana, a jej rozliczenie jest ujęte w kapitałach. W innym przypadku późniejsze zmiany wartości godziwej zapłaty warunkowej są ujmowane w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

2.8.5. Nabycie udziałów niekontrolujących

Nabycie udziałów niekontrolujących są ujmowane jako transakcje z właścicielami, w wyniku czego przy tego rodzaju transakcjach nie jest ujmowana wartość firmy. Korekty do udziałów niekontrolujących są oparte na proporcjonalnej wartości nabywanych aktywów netto jednostki zależnej.

2.8.6. Utrata kontroli

W momencie utraty kontroli, Grupa zaprzestaje ujmować aktywa i zobowiązania jednostki zależnej, udziały niekontrolujące i pozostałe składniki kapitałów związane z jednostką zależną. Ewentualna nadwyżka lub niedobór powstałe w wyniku utraty kontroli ujmowane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu. Jeśli Grupa zatrzymuje jakiegokolwiek udziały w dotychczasowej jednostce zależnej, są one wyceniane w wartości godziwej na dzień utraty kontroli. Po początkowym ujęciu traktowane są jako inwestycje wyceniane metodą praw własności lub jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody lub przez wynik, w zależności od poziomu utrzymanych przez Grupę wpływów na działalność tej jednostki.

2.9. Waluty obce

2.9.1. Transakcje w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach obcych są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy pozycje pieniężne wyrażone w walutach obcych są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu obowiązującego na ten dzień średniego kursu ogłoszonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Niepieniężne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej ewidencjonowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej wyceniane są według kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Niepieniężne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej ewidencjonowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej wyceniane są według kursu obowiązującego w dniu ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji przychodów (kosztów) finansowych, z wyjątkiem różnic powstających na przeliczeniu kwalifikowanych zabezpieczeń przepływów pieniężnych, które ujmuje się jako inne całkowite dochody.

Dla potrzeb wyceny bilansowej przyjęto następujące kursy:

	31.12.2019	31.12.2018
EUR	4,2585	4,3000
USD	3,7977	3,7597
100 XOF	0,6487	0,6393

2.9.2. Przeliczenie sprawozdań finansowych jednostki działającej za granicą

Aktywa i zobowiązania jednostek działających za granicą, włączając wartość firmy i korekty do wartości godziwej na dzień nabycia dokonywane przy konsolidacji, są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego. Przychody i koszty jednostek działających za granicą, są przeliczane według średniego kursu NBP w okresie sprawozdawczym.

Różnice kursowe powstałe przy przeliczeniu są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane jako różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą. Jednak jeśli Grupa nie posiada wszystkich udziałów w jednostce działającej za granicą, proporcjonalna część różnic kursowych z przeliczenia jest ujmowana w udziałach niekontrolujących. W sytuacji, gdy kontrola, znaczący wpływ lub wspólna kontrola nad jednostką działającą za granicą zostaje utracona, skumulowana wartość różnic kursowych z przeliczenia jest ujmowana w zysku lub stracie na sprzedaży tej jednostki. Jeśli Grupa wyłącza jedynie część swoich udziałów w jednostce działającej za granicą, ale utrzymuje kontrolę nad pozostałą częścią udziałów, odpowiednia część skumulowanej wartości jest przypisywana do udziałów niekontrolujących.

2.10. Rzeczowe aktywa trwałe

2.10.1. Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Składniki rzeczowych aktywów trwałych ujmuje się w księgach według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Cena nabycia obejmuje cenę zakupu składnika majątku oraz koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku i składowania. Rabaty, opusty oraz inne podobne zmniejszenia i odzyski zmniejszają cenę nabycia składnika aktywów. Koszt wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz rzeczowych aktywów trwałych w budowie obejmuje ogół kosztów poniesionych przez Grupę Kapitałową w okresie jego budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia poniesionych do dnia przyjęcia takiego składnika majątkowego do używania (lub do dnia bilansowego, jeśli składnik nie został jeszcze oddany do używania). Koszt wytworzenia obejmuje również w przypadkach, gdy jest to wymagane, wstępny szacunek kosztów demontażu i usunięcia składników rzeczowych aktywów trwałych oraz koszty renowacji miejsca w którym się znajdował, w stopniu jakim ujmuje się je jako rezerwę. Zakupione oprogramowanie, które jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania związanego z nim urządzenia jest aktywowane jako część tego urządzenia.

W przypadku, gdy określony składnik rzeczowych aktywów trwałych składa się z odrębnych i istotnych części składowych o różnym okresie użytkowania, części te są traktowane jako odrębne składniki aktywów.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania rzeczowych aktywów trwałych są określane, jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych rzeczowych aktywów trwałych i są ujmowane odpowiednio jako pozostałe przychody operacyjne lub pozostałe koszty operacyjne w rachunku zysków i strat.

Rzeczowe aktywa trwałe w budowie dotyczą rzeczowych aktywów trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania aktywa do używania.

Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako należności długoterminowe.

2.10.2. Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Aktywowaniu podlegają poniesione w późniejszym okresie koszty wymienianych części składnika rzeczowych aktywów trwałych, które można wiarygodnie oszacować i jest prawdopodobne, że Grupa osiągnie korzyści ekonomiczne związane z wymienianymi składnikami rzeczowych aktywów trwałych. Pozostałe nakłady są ujmowane na bieżąco w rachunku zysków i strat jako koszt.

2.10.3. Amortyzacja

Amortyzacja, z wyjątkiem amortyzacji złóż mineralnych, jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych, względnie jego istotnych i odrębnych części składowych. Amortyzacja złóż mineralnych jest naliczana metodą naturalną w oparciu o ilość wydobywanych ton surowców w stosunku do szacowanych zasobów. Okres użytkowania dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych wynosi:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Grunty	brak	brak
Budynki i budowle	1% - 33%	3 - 100 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	2% - 100%	1 - 50 lat
Urządzenia biurowe	10% - 100%	1 - 10 lat
Środki transportu	14% - 100%	1 - 7 lat
Komputery	20% - 100%	1 - 5 lat

Rozpoczęcie amortyzacji następuje w momencie, w którym dany składnik rzeczowych aktywów trwałych znajduje się w miejscu i stanie umożliwiającym jego wykorzystanie zgodnie z zamierzeniem Zarządu Jednostki Dominującej. Zakończenie amortyzacji następuje nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych z wartością początkową rzeczowego aktywa trwałego lub postawienia go w stan likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia jego niedoboru, z ewentualnym uwzględnieniem przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości rzeczowego aktywa trwałego.

Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie są amortyzowane.

Rzeczowe aktywa trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe, o ile ich cena nabycia lub koszt wytworzenia są istotne w porównaniu z ceną nabycia lub kosztem wytworzenia całego rzeczowego aktywa trwałego. Wyodrębnione części składowe amortyzuje się osobno przez okres ich ekonomicznej użyteczności.

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych rzeczowych aktywów trwałych jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i, w uzasadnionych przypadkach, korygowana prospektywnie.

2.11. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

W momencie zawarcia umowy spółki Grupy Kapitałowej oceniają czy umowa jest leasingiem lub czy zawiera elementy, które mogą być leasingiem. Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Oceniając, czy umowa przekazuje prawa do użytkowania zidentyfikowanego aktywa, spółki Grupy Kapitałowej określają m.in. identyfikowalność aktywa, które może być określone jednoznacznie w umowie lub, które można zidentyfikować w momencie udostępnienia składnika do użytkowania a także prawo do uzyskiwania korzyści ekonomicznych z użytkowania składnika przez okres leasingu oraz prawo do kierowania użytkowaniem aktywa.

spółki Grupy Kapitałowej ustalają nieodwołalny okres leasingu uwzględniając okresy, których dotyczy opcja przedłużenia leasingu oraz okresy, których dotyczy opcja wypowiedzenia leasingu.

W przypadku prawa do użytkowania aktywa, w dacie rozpoczęcia leasingu spółki Grupy Kapitałowej ujmuje prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązanie z tytułu leasingu.

Prawa do użytkowania zidentyfikowanego aktywa wycenia się początkowo według kosztu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania obejmuje kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu, wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe, początkowe koszty bezpośrednio poniesione przez leasingobiorcę oraz szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca, w którym się znajdował lub przeprowadzeniem renowacji składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu.

Prawo do użytkowania składnika aktywów wycenione według kosztu jest następnie pomniejszane o łączne odpisy amortyzacyjne (umorzeniowe) wyliczane metodą liniową. Składnik aktywa z tytułu prawa do użytkowania amortyzowany jest od daty rozpoczęcia leasingu do końca okresu użytkowania tego składnika lub do końca okresu leasingu, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza. Szacowany okres użytkowania prawa do użytkowania składnika aktywów jest określany na takich samych zasadach, jak szacunki okresu użytkowania środków trwałych z uwzględnieniem okresu na który zawarta jest umowa leasingu. Dodatkowo, prawo do użytkowania składnika aktywów jest testowane na utratę wartości i korygowane o odpisy z tytułu utraty wartości, w przypadku ich wystąpienia oraz korygowane z tytułu aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu.

2.12. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne to grunty własne, budynki i budowle, które Grupa traktuje jako źródło osiągnięcia korzyści ekonomicznych z tytułu przyrostu wartości tych aktywów lub innych pożytków np. osiągnięcia przychodów z czynszów dzierżawnych.

Inwestycje w nieruchomości wycenia się według wartości godziwej.

Przychody z tytułu dzierżawy nieruchomości inwestycyjnych prezentowane są jako pozostałe przychody operacyjne, natomiast koszty z nimi związane jako pozostałe koszty operacyjne.

2.13. Wartości niematerialne

2.13.1. Badania i rozwój

Koszty prac badawczych są ujmowane jako koszt w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe, których efekty działań znajdują zastosowanie w opracowaniu lub wytworzeniu nowego lub w znacznym stopniu ulepszanego produktu podlegają aktywowaniu w przypadku, gdy wytworzenie nowego produktu (lub procesu) jest technicznie możliwe i jest ekonomicznie uzasadnione oraz Grupa posiada techniczne, finansowe oraz inne niezbędne środki do ukończenia prac rozwojowych.

Nakłady na prace rozwojowe są ujmowane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości. Zakończone prace rozwojowe są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości na każdy dzień bilansowy, jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania lub, gdy zidentyfikowane zostaną przesłanki utraty wartości wskazujące na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

2.13.2. Wartość firmy

Metody wyceny wartości firmy w momencie jej początkowego ujęcia zostały opisane w punkcie 2.8.4.

Po początkowym ujęciu wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość firmy poddaje się co roku weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne lub grupy takich ośrodków.

W przypadku inwestycji wycenianych metodą praw własności, wartość firmy jest ujęta w wartości bilansowej inwestycji, a odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości tej inwestycji nie alokuje się odrębnie do żadnego składnika jej aktywów, w tym również do wartości firmy, która stanowi część wartości tej inwestycji.

2.13.3. Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne nabyte w ramach oddzielnej transakcji są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia.

Po początkowym ujęciu wartości niematerialne o określonym okresie użyteczności ekonomicznej wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użyteczności ekonomicznej wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości.

Za wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez Grupę we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty okresu, w którym zostały poniesione.

2.13.4. Nakłady poniesione w terminie późniejszym

Późniejsze wydatki na składniki istniejących wartości niematerialnych podlegają aktywowaniu tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne związane z danym składnikiem. Pozostałe nakłady są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty okresu, w którym zostały poniesione.

2.13.5. Amortyzacja

Wartości niematerialne co do zasady amortyzowane są metodą liniową biorąc pod uwagę okres ich użytkowania, chyba, że nie jest on określony. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które jeszcze nie są użytkowane poddaje się co roku weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych dokonywana jest coroczna ocena, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości.

Grupa zakłada poniższe okresy użytkowania dla poszczególnych kategorii wartości niematerialnych:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Znaki towarowe	brak	brak
Portfel klientów	17% - 100%	1 - 7 lat
Licencje	5% - 100%	1 - 20 lat
Programy komputerowe	16% - 100%	1 - 6 lat
Licencje technologiczne	2% - 100%	1 - 50 lat
Reach	2% - 100%	1 - 50 lat
Prace rozwojowe	2% - 100%	1 - 50 lat

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych wartości niematerialnych jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i w uzasadnionych przypadkach korygowana.

2.14. Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, nienotowane na aktywnym rynku, o określonej wysokości płatności. Początkowo ujmuje się je według wartości godziwej. Po początkowym ujęciu wycenia się je według zamortyzowanego kosztu, przy użyciu efektywnej stopy procentowej, pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości.

W przypadku należności o terminie wymagalności nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, gdy różnica pomiędzy wartością według zamortyzowanego kosztu i wartością w kwocie wymaganej zapłaty nie jest istotna, należności wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Oczekiwana strata dla należności z tytułu dostaw i usług szacowana jest na bazie modelu uproszczonego (macierz rezerw) od momentu początkowego ujęcia należności. Wartość należności powiększana jest o zasądzone koszty sądowe oraz ewentualne, należne Jednostce na dzień wyceny odsetki z tytułu zwłoki. Dla odsetek za zwłokę Grupa Kapitałowa tworzy odpisy aktualizujące.

Oczekiwana strata dla należności z tytułu dostaw i usług oraz odpowiadający jej odpis z tytułu utraty wartości danego aktywa finansowego jest tworzony na należności zarówno przeterminowane, jak i nieprzeterminowane:

- w oparciu o ważoną prawdopodobieństwem stratę kredytową, jaka zostanie poniesiona w przypadku wystąpienia opóźnienia płatności powyżej 90 dni, szacowaną na bazie modelu uproszczonego stratę ujmuje się w koszty działalności operacyjnej jako koszty sprzedaży;
- w przypadku wystąpienia któregokolwiek z poniższych zdarzeń:
  - należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości,
  - należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego,
  - należności kwestionowanych przez dłużników, skierowane na drogę postępowania sądowego (należności sporne) oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny jego sytuacji majątkowej i finansowej spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna,
  - należności stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego,
  - należności, których termin wymagalności zapłaty na dzień sprawozdawczy został przekroczony o 180 dni,
  - należności skierowanych na drogę egzekucji administracyjnej, postępowania sądowego lub egzekucji sądowej,

tworzy się odpis aktualizujący należności w wysokości 100 % należności.

2.15. Prezentacja umów faktoringowych/dyskonta wierzytelności

Grupa Kapitałowa korzysta z umów finansowych opartych o wykup wierzytelności przez stronę finansującą przed terminem jej płatności:

- faktoring niepełny (z regresem) lub dyskonto wierzytelności z regresem - zabezpieczone cesją praw do odszkodowania z polisy ubezpieczenia wierzytelności w ramach, których następuje wykup wierzytelności (należności) przed terminem jej płatności w zamian za zapłatę prowizji i odsetek za okres od wykupu do terminu płatności (lub do dnia zapłaty), a strona finansująca ma prawo zażądać zwrotu wypłaconej ceny na podstawie zwrotnej cesji wykupionej wierzytelności w sytuacji, gdy dłużnik tej wierzytelności nie zapłaci w terminie płatności lub w maksymalnej dopuszczalnej zwłoce po terminie płatności. Z uwagi na dokonaną cesję praw do odszkodowania z polisy ubezpieczenia wykupionej wierzytelności (należności), strona finansująca jest w pierwszej kolejności uprawniona do zaspokojenia się z tej polisy na wypadek braku zapłaty przez dłużnika, bez wykonywania uprawnienia do zwrotnego regresu do Grupy. Wobec powyższego na dzień wykupu wierzytelności (należności) Grupa dokonuje jej rozliczenia z kwotą uzyskaną od strony finansującej z tytułu jej sprzedaży, natomiast od dnia wykupu wierzytelności do dnia w/w zapłaty kwota uzyskana od strony finansującej jest ujawniana jako zobowiązanie warunkowe (pozabilansowe) z tytułu faktoringu (dyskonta wierzytelności),
- faktoring niepełny (z regresem) lub dyskonto wierzytelności z regresem - niezabezpieczone cesją praw do odszkodowania z polisy ubezpieczenia wierzytelności w ramach, których następuje wykup wierzytelności (należności) przed terminem jej płatności, w zamian za zapłatę prowizji i odsetek za okres od wykupu do terminu płatności (lub do dnia zapłaty), a strona finansująca ma prawo zażądać zwrotu wypłaconej ceny na podstawie zwrotnej cesji wykupionej wierzytelności,

w sytuacji gdy dłużnik tej wierzytelności nie zapłaci w terminie płatności lub w maksymalnej dopuszczalnej zwłoce po terminie płatności. Wobec powyższego strona finansująca, w wypadku nieotrzymania zapłaty od dłużnika wierzytelności, korzysta w pierwszej kolejności z uprawnienia do regresu zwrotnego wobec Grupy. Wobec powyższego rozliczenie wierzytelności (należności) z kwotą uzyskaną z tytułu jej sprzedaży następuje dopiero na dzień zapłaty przez dłużnika wierzytelności dokonanego na rachunek strony finansującej, natomiast od dnia wykupu wierzytelności do dnia w/w zapłaty kwota uzyskana od strony finansującej jest ujmowana jako inne zobowiązanie finansowe z tytułu faktoringu (dyskonta wierzytelności),

- dodatkowo Grupa Kapitałowa korzysta z faktoringu odwrotnego w postaci umów obsługi płatności opartych o spłatę zobowiązań wobec dostawców przez stronę finansującą w terminie ich płatności, a następnie umowne wydłużenie terminu płatności przejętego przez stronę finansującą zobowiązania, w zamian za zapłatę przez Grupę odsetek za okres finansowania pomiędzy pierwotnym a wydłużonym terminem płatności, w którym następuje zapłata przez Grupę w/w zobowiązań wraz naliczonymi odsetkami. Wobec powyższego w terminie spłaty tych zobowiązań wobec dostawców przez instytucję finansującą, Grupa dokonuje ich przeniesienia do pozycji pozostałych krótkoterminowych zobowiązań finansowych, a następnie ich rozliczenia w odroczonej terminach zapłaty na rzecz w/w instytucji finansowej. Zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego prezentowane są w pozostałych zobowiązaniach finansowych. Zapłacone odsetki są ujmowane w kosztach finansowych.

2.16. Zapasy

Zapasy są to aktywa przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż lub materiały i surowce zużywane w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Składniki zapasów są wyceniane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia nie wyższych jednak od ich wartości netto możliwych do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość rozchodu zapasów ustala się z zastosowaniem metody średniej ważonej.

Cena nabycia to cena zakupu składnika aktywów, obejmująca kwotę należną sprzedającemu bez podlegających odliczeniu podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, a w przypadku importu powiększona o obciążenia o charakterze publicznoprawnym oraz powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzania do obrotu, łącznie z kosztami transportu, załadunku, wyładunku, a obniżona o rabaty, opusty i inne podobne zmniejszenia i odzyski. Wyroby gotowe, półprodukty i produkcja w toku wyceniane są według kosztu wytworzenia obejmującego uzasadnioną część stałych kosztów pośrednich produkcji, wyliczoną przy założeniu normalnego wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

Możliwa do uzyskania cena sprzedaży netto jest różnicą pomiędzy szacowaną ceną sprzedaży dokonywaną w toku działalności gospodarczej, pomniejszoną o rabaty i upusty, a szacowanymi kosztami wykończenia i kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów”. Natomiast odwrócenie odpisu aktualizującego wartość zapasów ujmowane jest jako zmniejszenie kosztu własnego sprzedaży.

2.17. Prawa majątkowe

Prawa majątkowe obejmują prawa do emisji CO₂ oraz świadectwa pochodzenia energii.

Otrzymane nieodpłatnie prawa do emisji oraz prawa otrzymane w ramach realizacji zadań Krajowego Planu Inwestycyjnego (KPI) ujmowane są początkowo jako prawa majątkowe w korespondencji z przychodami przyszłych okresów (dotacja według MSR 20) w wartości godziwej ustalonej na dzień ich zarejestrowania.

Zakupione prawa do emisji są ujmowane według ceny nabycia.

Zobowiązania wynikające z emisji zanieczyszczeń do powietrza prezentowane w ramach zobowiązań są ujmowane jako koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów (koszt rodzajowy „Podatki i opłaty”) i wyceniane następująco:

- jeżeli Grupa posiada ilość praw wystarczającą do pokrycia swojego zobowiązania wynikającego z emisji: jako iloczyn ilości praw niezbędnych do umorzenia w związku z dokonaną emisją oraz

jednostkowego kosztu praw do emisji posiadanych przez Grupę oraz należnych na dzień bilansowy. Jednostkowy koszt uprawnień dla pokrycia szacowanej emisji jest obliczany według metody średniej ważonej,

- jeżeli Grupa nie posiada ilości praw wystarczającej do pokrycia swojego zobowiązania wynikającego z emisji: jako iloczyn ilości praw posiadanych przez Grupę oraz należnych na dzień bilansowy oraz jednostkowego kosztu tych praw, powiększony o wartość godziwą brakujących praw do emisji. W przypadku, gdy Jednostka zawarła kontrakty terminowe zabezpieczające rozliczenie niedoboru tych praw z okresu objętego sprawozdaniem, a z których dostawa praw nastąpi przed upływem terminu ich umorzenia w KOBIZE, wówczas dla pokrytego tymi instrumentami niedoboru stosuje cenę kontraktu terminowego.

Rozliczenie dotacji z tytułu otrzymanych nieodpłatnie praw do emisji ujmuje się jako pomniejszenie kosztu wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów (koszt rodzajowy „Podatki i opłaty”) w proporcji zrealizowanej emisji CO₂ w okresie sprawozdawczym do planowanej emisji rocznej. Rozliczenie dotacji z tytułu z tytułu praw otrzymanych w ramach realizacji zadań KPI ujmuje się jako pozostałe przychody operacyjne przez okres amortyzacji aktywów nabytych w ramach realizacji zadań KPI.

Uprawnienia do emisji podlegają umorzeniu w ciężar wartości utworzonego zobowiązania w momencie umorzenia uprawnień do emisji za poprzedni rok w odpowiednim rejestrze. Ilości przyznane w ramach KPI mogą być wykorzystywane do fizycznego umorzenia uprawnień za dany rok.

Świadectwa pochodzenia energii przyznane Jednostce Dominującej z tytułu produkcji energii elektrycznej w kogeneracji ujmowane są w miarę nabywania uprawnień jako prawa majątkowe i zmniejszenie kosztów produkcji wytwarzanej energii. Zakupione świadectwa pochodzenia energii są ujmowane według ceny nabycia.

Zobowiązania do umorzenia świadectw wynikające ze sprzedaży energii, prezentowane w ramach pozostałych zobowiązań, są ujmowane jako koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów (koszt rodzajowy „Podatki i opłaty”) i wyceniane na podstawie jednostkowego kosztu świadectw posiadanych przez Grupę Kapitałową lub odpowiedniej opłaty zastępczej.

Świadectwa podlegają umorzeniu w ciężar wartości utworzonego zobowiązania w momencie złożenia wniosku do URE o ich umorzenie.

W przypadku świadectw pochodzenia energii otrzymanych w związku z realizacją zadań inwestycyjnych stosuje się takie same zasady jak dla praw do emisji CO₂ otrzymanych w ramach KPI.

2.18. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie oraz depozyty bankowe na żądanie o początkowym okresie zapadalności do trzech miesięcy oraz środki przekazane spółkom z Grupy Kapitałowej Grupa Azoty S.A. uczestniczącym w ustudze cash poolingu. Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

2.19. Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych

Wartość bilansowa aktywów Grupy, za wyjątkiem zapasów, aktywów z tytułu podatku odroczonego i instrumentów finansowych, dla których stosuje się inne zasady, poddawana jest analizie na każdy dzień bilansowy w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. W przypadku wystąpienia takich przesłanek Grupa dokonuje szacunku wartości odzyskiwalnej poszczególnych aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne (OWSP). Szacunki wartości odzyskiwalnej w odniesieniu do OWSP zawierających wartości firmy i wartości niematerialne, które nie są jeszcze oddane do użytkowania oraz o nieokreślonym okresie użytkowania dokonywane są corocznie na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

Odpisy z tytułu utraty wartości rozpoznawane są w każdym wypadku, w którym wartość bilansowa składnika aktywów lub związanego z nim OWSP przewyższa jego wartość odzyskiwalną.

Wartość odzyskiwalna aktywów lub OWSP definiowana jest jako większa z ich wartości netto możliwej do uzyskania ze sprzedaży oraz ich wartości użytkowej. Przy szacowaniu wartości użytkowej przyszłe przepływy pieniężne dyskontowane są przy użyciu stopy procentowej przed opodatkowaniem, która

odzwierciedla aktualną rynkową ocenę wartości pieniądza w czasie oraz czynniki ryzyka charakterystyczne dla danego składnika aktywów lub OWSP. Dla celów przeprowadzania testów na utratę wartości, aktywa grupuje się do najmniejszych możliwych do określenia zespołów aktywów generujących wpływy pieniężne w znacznym stopniu niezależnie od innych aktywów lub OWSP. Aktywa wspólne (korporacyjne) Grupy nie generują osobnych wpływów pieniężnych i są użytkowane przez więcej niż jeden OWSP. Aktywa wspólne są przypisane do OWSP na bazie jednolitych i zasadnych przesłanek i podlegają testom na utratę wartości jako element testowanych OWSP, do których są przypisane.

Odpisy z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat. Utrata wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest w pierwszej kolejności ujmowana jako zmniejszenie wartości firmy przypisanej do tego ośrodka (grupy ośrodków), a następnie jako zmniejszenie wartości księgowej pozostałych aktywów tego ośrodka (grupy ośrodków) na zasadzie proporcjonalnej.

Odpis aktualizujący wartość firmy z tytułu utraty wartości nie jest odwracany. W odniesieniu do innych aktywów, odpisy z tytułu utraty wartości ujęte w poprzednich okresach, są poddawane na koniec każdego okresu sprawozdawczego ocenie, czy zaszyły przesłanki wskazujące na zmniejszenie utraty wartości lub jej całkowite odwrócenie. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest odwracany, jeżeli zmieniły się szacunki zastosowane do określenia wartości odzyskiwalnej. Odpis z tytułu utraty wartości odwracany jest tylko do wysokości wartości początkowej składnika aktywów pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne, jaka byłaby wykazana w sytuacji, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie został ujęty.

2.20. Kapitały własne

Kapitały własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu Jednostki Dominującej.

Kapitał zakładowy, stanowiący kapitał zakładowy Jednostki Dominującej, wykazuje się w wysokości określonej w wartości nominalnej wyemitowanych akcji.

Koszty emisji akcji poniesione przy powstaniu spółki akcyjnej lub podwyższeniu kapitału zakładowego, zmniejszają kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej.

Kwoty powstałe z podziału zysku, niepodzielony wynik z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego prezentowane są w sprawozdaniu finansowym jako zyski zatrzymane oraz inne całkowite dochody.

2.21. Świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze obejmują wszystkie formy świadczeń Grupy w zamian za pracę wykonywaną przez pracowników. Są to zarówno świadczenia wypłacane w trakcie zatrudnienia jak i świadczenia wypłacane po okresie zatrudnienia.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej bieżące zobowiązania pracownicze prezentowane są w pozycji „Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe”, a zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń w pozycji „Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych”.

2.21.1. Programy określonych składek

Grupa zobowiązana jest, na mocy obowiązujących przepisów, do pobierania i odprowadzania składek na świadczenia emerytalne pracowników. Świadczenia te, zgodnie z MSR 19, stanowią program państwowy oraz mają charakter programu określonych składek. W związku z powyższym, zobowiązanie Grupy za każdy okres szacowane jest na podstawie kwot składek do wniesienia za dany rok i ujmowane jest jako koszt świadczeń pracowniczych obciążając rachunek zysków i strat okresu, w którym pracownicy świadczyli pracę.

Ponadto, na mocy porozumienia z pracownikami Grupa wpłaca składki w ustalonej wysokości do odrębnego podmiotu i nie będzie ciążył na niej prawny ani zwyczajowo oczekiwany obowiązek zapłacenia dodatkowych składek. Zobowiązanie do wniesienia składek do programu emerytalnego określonych składek jest ujmowane jako koszt świadczeń pracowniczych obciążając rachunek zysków i strat okresu, w którym pracownicy świadczyli pracę.

2.21.2. Program określonych świadczeń

Zobowiązanie Grupy z tytułu programu określonych świadczeń jest obliczane oddzielnie dla każdego planu poprzez oszacowanie wartości bieżącej przyszłych świadczeń, które pracownicy wypracowali w bieżącym i poprzednich okresach. Koszty bieżącego zatrudnienia ujmowane są w rachunku zysków i strat jako koszty wynagrodzeń. Odsetki od zobowiązań programu ujmowane są w rachunku zysków i strat jako koszty finansowe. Przeszacowanie zobowiązania z tytułu programu ujmuje się w innych całkowitych dochodach.

2.21.2.1. Programy określonych świadczeń - odprawy emerytalne i pośmiertne

Grupa zobowiązana jest na podstawie obowiązujących przepisów kodeksu pracy lub układu zbiorowego do wypłaty odpraw emerytalnych i pośmiertnych.

Zobowiązanie Grupy wynikające z odpraw emerytalnych obliczane jest przez wykwalifikowanego aktuarium przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych, tj. przez oszacowanie wysokości przyszłego wynagrodzenia pracownika w okresie, w którym pracownik osiągnie wiek emerytalny oraz poprzez oszacowanie wysokości przyszłej odprawy emerytalnej. Zobowiązanie Grupy wynikające z odpraw pośmiertnych obliczane jest przez wykwalifikowanego aktuarium przez oszacowanie wysokości przyszłej odprawy pośmiertnej. Odprawy te są dyskontowane do wartości bieżącej stopą ustaloną na podstawie rynkowej stopy zwrotu z obligacji Skarbu Państwa na dzień bilansowy, które mają termin wykupu zbliżony do terminu realizacji zobowiązań Grupy. Rotacja pracowników jest szacowana na podstawie danych historycznych oraz przewidywań poziomu zatrudnienia w przyszłości. Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych oraz pośmiertnych ujmowane są proporcjonalnie do przewidywanego okresu świadczenia pracy przez danego pracownika.

2.21.2.2. Program określonych świadczeń - rezerwy na odpis ZFŚS dla emerytów i rencistów

Grupa jest zobowiązana przepisami prawa do wypłacania świadczeń socjalnych emerytom i rencistom. W związku z tym Grupa tworzy odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla pracowników po okresie zatrudnienia. Rezerwy na przyszłe odpisy są szacowane na podstawie przeciętnych wynagrodzeń w gospodarce narodowej. Rezerwy są dyskontowane taką samą stopą jak inne rezerwy pracownicze. Wysokość rezerw na ZFŚS wyznaczana jest indywidualnie dla każdego pracownika i jest ona równa obecnej wartości przyszłych świadczeń.

2.21.3. Inne długoterminowe świadczenia na rzecz pracowników - nagrody jubileuszowe

Grupa oferuje zatrudnionym pracownikom nagrody jubileuszowe, których wysokość zależy od długości stażu pracy pracownika uzyskanego w trakcie zatrudnienia oraz od wysokości wynagrodzenia pracownika w momencie nabycia prawa do nagrody jubileuszowej.

Wycena świadczeń jest dokonywana przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych. Zobowiązanie Grupy wynikające z nagród jubileuszowych obliczane jest poprzez oszacowanie wysokości przyszłego wynagrodzenia pracownika w okresie, w którym pracownik nabeździe prawo do poszczególnych nagród jubileuszowych oraz poprzez oszacowanie wysokości przyszłej nagrody jubileuszowej. Nagrody te są dyskontowane do wartości bieżącej stopą ustaloną na podstawie rynkowej stopy zwrotu z obligacji Skarbu Państwa na dzień bilansowy, które mają termin wykupu zbliżony do terminu realizacji zobowiązań Grupy. Rotacja pracowników jest szacowana na podstawie danych historycznych oraz przewidywań poziomu zatrudnienia w przyszłości. Zobowiązanie z tytułu nagród jubileuszowych ujmowane jest proporcjonalnie do przewidywanego okresu świadczenia przez danego pracownika.

2.21.4. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych są wyceniane bez uwzględnienia dyskonta i są odnoszone w koszty w okresie wykonania świadczenia. Grupa ujmuje zobowiązanie w ciężar kosztów w wysokości przewidzianych płatności dla pracowników z tytułu krótkoterminowych premii pieniężnych, jeśli na Grupie ciąży prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek takich wypłat z tytułu świadczonej pracy przez pracowników w przeszłości, a zobowiązanie to może zostać wiarygodnie oszacowane.

2.22. Rezerwy

Rezerwy są ujmowane, gdy spełnione są następujące warunki:

- na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający z przeszłych zdarzeń,
- prawdopodobne jest, iż wypełnienie obowiązku spowoduje wypływ korzyści ekonomicznych,
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty zobowiązania.

Kwota, na którą tworzy się rezerwę jest najlepszym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obowiązku na dzień bilansowy. Podstawą szacunków wartości rezerwy jest osąd kierownictwa, poparty doświadczeniami wynikającymi z podobnych zdarzeń, a w razie potrzeby opiniami niezależnych ekspertów.

Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi.

2.22.1. Koszty rekultywacji

Zgodnie z przyjętą przez Grupę polityką ochrony środowiska oraz z odpowiednimi wymogami prawnymi, rezerwa na koszty rekultywacji, dotycząca zanieczyszczonych gruntów lub innych rzeczowych aktywów trwałych jest ujmowana, gdy grunt lub inny składnik rzeczowych aktywów trwałych został zanieczyszczony.

2.22.2. Rezerwy na sprawy sądowe

Rezerwy na toczące się postępowania sądowe są tworzone po uwzględnieniu wszystkich dostępnych dowodów, w tym opinii prawników. Jeżeli na podstawie przeprowadzonej analizy wystąpienie zobowiązania jest prawdopodobne na dzień bilansowy, tworzona jest odpowiednia rezerwa (pod warunkiem, że pozostałe kryteria ujęcia rezerwy zostały spełnione).

2.23. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług początkowo ujmują się w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu ujmują się je według zamortyzowanego kosztu, przy użyciu efektywnej stopy procentowej.

W przypadku zobowiązań o terminie zapadalności nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, gdy różnica pomiędzy wartością według zamortyzowanego kosztu i wartością w kwocie wymaganej zapłaty nie jest istotna, zobowiązania te wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty.

2.24. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

W momencie początkowego ujęcia kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane w wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

2.25. Instrumenty finansowe

Instrumentem finansowym jest każdy kontrakt, który skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej jednostki i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej jednostki.

Aktywem finansowym jest każdy składnik aktywów mający postać:

- środków pieniężnych,
- instrumentu kapitałowego innej jednostki,
- umownego prawa do:
  - otrzymania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych od innej jednostki, lub
  - wymiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na potencjalnie korzystnych warunkach, lub
- kontraktu, który będzie rozliczony lub może być rozliczony przez Jednostkę we własnych instrumentach kapitałowych i jest:
  - instrumentem nie pochodnym, z którego wynika lub może wynikać obowiązek przyjęcia przez Jednostkę zmiennej liczby własnych instrumentów kapitałowych, lub

- instrumentem pochodnym, który będzie rozliczony lub może być rozliczony w inny sposób, niż przez wymianę ustalonej kwoty środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych na ustaloną liczbę własnych instrumentów kapitałowych Jednostki. Z tego powodu, własne instrumenty kapitałowe nie obejmują instrumentów, które same są umowami o przyszłe otrzymanie lub wydanie własnych instrumentów kapitałowych przez Jednostkę.

Zobowiązanie finansowe to każde zobowiązanie, będące:

- wynikającym z umowy obowiązkiem:
  - wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce, lub
  - wymiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na potencjalnie niekorzystnych warunkach, lub
- kontraktem, który będzie rozliczony lub może być rozliczony we własnych instrumentach kapitałowych Jednostki, i jest:
  - instrumentem niepochodnym, z którego wynika lub może wynikać obowiązek dostarczenia przez Jednostkę zmiennej liczby własnych instrumentów kapitałowych, lub
  - instrumentem pochodnym, który będzie rozliczony lub może być rozliczony w inny sposób, niż przez wymianę ustalonej kwoty środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych na ustaloną liczbę własnych instrumentów kapitałowych Jednostki. Z tego powodu, własne instrumenty kapitałowe jednostki nie obejmują instrumentów, które same są umowami o przyszłe otrzymanie lub wydanie własnych instrumentów kapitałowych przez jednostkę.

Instrument pochodny jest to instrument finansowy lub inny kontrakt spełniający wszystkie trzy poniższe warunki:

- jego wartość zmienia się wraz ze zmianą określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, ceny towaru, kursu walutowego, indeksu ceny lub stóp, ratingu kredytowego lub indeksu kredytowego, czy też innej zmiennej (czasami zwane instrumentem bazowym),
- nie wymaga żadnej początkowej inwestycji netto lub wymaga początkowej inwestycji netto mniejszej niż dla innych rodzajów kontraktów, dla których oczekuje się podobnych reakcji na zmiany czynników rynkowych,
- jego rozliczenie nastąpi w przyszłości.

Aktywa finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Do aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie zalicza się aktywa, które spełniają oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy,
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek (z uwzględnieniem prowizji, w zależności od ich charakterystyki) od kwoty głównej pozostałej do spłaty (składnik aktywów pozytywnie przeszedł test SPPI).

Do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody zalicza się aktywa, które spełniają oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych, oraz
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (składnik aktywów pozytywnie przeszedł test SPPI).

Składnik aktywów finansowych klasyfikowany jest jako aktywo finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Jednostka może, w momencie początkowego ujęcia, wyznaczyć aktywa finansowe jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, przy czym:

- wyznaczenie takie jest nieodwracalne,
- jednostka może dokonać opisanego wyznaczenia jeżeli prowadzi ono do uzyskania lepszych informacji, ponieważ eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub

ujmowania składników aktywów finansowych, jaka powstałaby na skutek wyceny aktywów bądź ujęcia związanych z nimi zysków lub strat według różnych zasad

Zobowiązania finansowe dzielone są na:

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

2.25.1. Ujęcie i wyłączenie składnika aktywów finansowych oraz zobowiązania finansowego

Składnik aktywów lub zobowiązań finansowych jest wykazywany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Grupa staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych są ujmowane w dniu zawarcia transakcji, tj. w dniu, w którym Jednostka zobowiązała się do nabycia danego składnika aktywów lub sprzedaży danego składnika zobowiązań. Standaryzowane transakcje zakupu lub sprzedaży aktywów finansowych to transakcje zakupu lub sprzedaży, w których termin dostarczenia aktywów drugiej stronie jest zasadniczo ustalony przez przepisy bądź zwyczaje obowiązujące na danym rynku.

Jednostka wyłącza składnik aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy:

- wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, lub
- przenosi składnik aktywów finansowych na inną jednostkę, a przeniesienie spełnia warunki zaprzestania ujmowania.

Jednostka usuwa zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) ze sprawozdania z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie przestało istnieć - to znaczy wtedy, gdy obowiązek określony w umowie:

- został wypełniony, lub
- został umorzony, lub
- wygasł.

2.25.2. Wycena instrumentów finansowych na dzień nabycia

Wszystkie aktywa finansowe, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania finansowe są początkowo ujmowane według wartości godziwej powiększonej lub pomniejszonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niekwalifikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcyjne, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego (z wyjątkiem aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, których wartość godziwa nie jest korygowana o koszty związane z nabyciem).

2.25.3. Wycena instrumentów finansowych na dzień bilansowy

Wycena według zamortyzowanego kosztu

Aktywa finansowe lub zobowiązania finansowe zaklasyfikowane jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy.

Zamortyzowany koszt instrumentu finansowego jest definiowany jako kwota, w jakiej jest on wyceniany w momencie początkowego ujęcia, pomniejszona o spłaty kapitału oraz powiększona lub pomniejszona o ustaloną z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej skumulowaną amortyzację wszelkich różnic między wartością początkową a wartością w terminie wymagalności, oraz skorygowana o wszelkie odpisy na oczekiwane straty kredytowe.

Efektywna stopa procentowa jest to stopa procentowa, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do bilansowej wartości brutto danego instrumentu. Wyliczenie efektywnej stopy procentowej obejmuje wszelkie płacone i otrzymane przez strony umowy prowizje i odsetki, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie lub dyskonta. Jednostka kalkuluje efektywną stopę procentową dla okresu krótszego od oczekiwanego okresu życia instrumentu, jeżeli zmienna (np. stopa procentowa), z którą związane są opłaty, koszty transakcyjne, dyskonto lub premia, jest przeszacowywana do wartości rynkowej przed oczekiwanym terminem wymagalności danego instrumentu. W takim przypadku odpowiednim okresem amortyzacji jest okres do daty następnego takiego oszacowania.

Jeśli zmianie ulegają szacunki przepływów pieniężnych (daty lub kwoty), wartość bilansowa instrumentu finansowego jest korygowana w celu odzwierciedlenia faktycznych i zaktualizowanych

szacowanych przepływów pieniężnych. Wartość bilansowa jest wówczas wyliczana przez obliczenie bieżącej wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego instrumentu, lub efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe (w przypadku zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe). Wszelkie wynikające z tego korekty powinny być bezpośrednio ujmowane w wyniku okresu w pozycji przychodów lub kosztów finansowych.

Zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej zobowiązań finansowych zaklasyfikowanych jako pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie jest rozpoznawana w wyniku finansowym okresu jako korekta wartości wycenianego składnika zobowiązań finansowych.

Wycena według wartości godziwej

Po początkowym ujęciu, instrumenty finansowe zakwalifikowane do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy lub zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy wyceniane są według wartości godziwej nie rzadziej niż na 31 marca, 30 czerwca, 30 września, 31 grudnia.

Wartość godziwa aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych stanowiących przedmiot obrotu na aktywnych rynkach finansowych jest ustalana w odniesieniu do ofert zakupu notowanych na giełdzie w chwili zamknięcia sesji na dzień sprawozdawczy. Instrument finansowy jest uznawany za notowany na aktywnym rynku, jeśli kwotowane ceny są łatwo i regularnie dostępne z giełdy, od dealera, brokera, grupy branżowej, instytucji usługowej lub uprawnionej do wydawania regulacji, a ceny te reprezentują aktualne i regularnie występujące na rynku transakcje zawierane bezpośrednio pomiędzy stronami.

Wartość godziwa aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych, dla których nie ma notowanej ceny rynkowej, jest ustalana w odniesieniu do aktualnej wartości rynkowej innego instrumentu posiadającego zasadniczo takie same cechy lub w oparciu o przewidywane przepływy pieniężne z tytułu składnika aktywów stanowiącego przedmiot inwestycji (wycena metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych).

Zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych, które nie są objęte rachunkowością zabezpieczeń powinny zostać rozpoznane w następujący sposób:

- zysk lub strata na aktywach finansowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wyniki finansowy lub pozostałe zobowiązanie finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy powinna być rozpoznana w wyniku finansowym okresu,
- zysk lub strata na aktywach finansowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody powinna zostać rozpoznana w pozostałych całkowitych dochodach w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, i odnoszona na kapitał z aktualizacji wyceny, za wyjątkiem strat z tytułu utraty wartości oraz zysków i strat z tytułu różnic kursowych (dla pozycji pieniężnych odnoszone w wynik finansowy, natomiast dla pozycji niepieniężnych, np. instrumentów kapitałowych, w pozostałe całkowite dochody, na kapitał z aktualizacji wyceny), do momentu, kiedy aktywa te zostaną usunięte ze sprawozdania z sytuacji finansowej. W tym momencie, rozpoznane w kapitale z aktualizacji wyceny skutki wyceny powinny zostać odniesione w ciężar wyniku finansowego okresu. Dywidendy z instrumentów kapitałowych zaklasyfikowanych jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody powinny być rozpoznane w wyniku finansowym w momencie, kiedy prawo Jednostki do otrzymania płatności jest ustalone,
- odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej w odniesieniu do dłużnych instrumentów finansowych ujmowane są w wyniku finansowym okresie.

Zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej zobowiązań finansowych zaklasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, które nie zostały objęte rachunkowością zabezpieczeń, jest rozpoznawana w wyniku finansowym okresie.

2.25.4. Pochodne instrumenty finansowe

Grupa wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe do zabezpieczenia ryzyka kursowego wynikającego z działalności operacyjnej, finansowej lub inwestycyjnej. Zgodnie z przyjętą polityką operacji pieniężnych, Grupa nie posiada, ani nie emituje pochodnych instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się według wartości godziwej.

Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej są ujmowane jako zysk lub strata w rachunku zysków i strat w działalności finansowej.

Pochodne instrumenty finansowe obejmują w szczególności: opcje, kontrakty terminowe typu forward, kontrakty typu swap, wbudowane instrumenty pochodne.

Pochodne instrumenty finansowe prezentowane są w osobnej pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Wbudowany instrument pochodny jest składnikiem hybrydowego (łącznego) instrumentu, który zawiera również umowę zasadniczą, niebędącą instrumentem pochodnym. Składnik ten powoduje, że część przepływów pieniężnych wynikających z instrumentu łącznego zmienia się w sposób podobny do przepływów wynikających z samodzielnie występującego instrumentu pochodnego.

Przykładem umów, które mogą zawierać wbudowane instrumenty pochodne, są instrumenty kapitałowe (np. akcje z opcją wykupu), instrumenty dłużne (np. obligacje zamienne na akcje, kredyty z opcją wcześniejszej spłaty), umowy leasingu, umowy ubezpieczeniowe, jak również umowy na dostawę dóbr i usług.

Grupa dokonuje analizy zawieranych i obowiązujących umów w celu identyfikacji wbudowanych instrumentów pochodnych.

Jeżeli kontrakt hybrydowy zawiera umowę zasadniczą będącą składnikiem aktywów finansowych, Grupa stosuje zasady klasyfikacji aktywów w odniesieniu do całego kontraktu hybrydowego.

Jeżeli kontrakt hybrydowy zawiera umowę zasadniczą niebędącą składnikiem aktywów finansowych, wbudowany instrument pochodny powinien zostać oddzielony od umowy zasadniczej i zostać odrębnie ujęty w sprawozdaniu jedynie wtedy, gdy spełnione są następujące warunki:

- cechy ekonomiczne wbudowanego instrumentu pochodnego oraz ryzyko z nim związane nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwymi dla umowy zasadniczej zgodnie z MSSF 9,
- samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak wbudowany instrument pochodny spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- hybrydowy (łączny) instrument nie jest wyceniany w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej nie są ujmowane w wyniku okresu.

Charakter wbudowanego instrumentu pochodnego oraz ryzyka z nim związane uznaje się za ściśle powiązane z charakterem umowy zasadniczej i ryzykami z niej wynikającymi wtedy, gdy w szczególności:

- wbudowany instrument pochodny jest związany ze stopą procentową lub indeksem stóp procentowych, które powodują zmianę kwoty odsetek, jakie byłyby zapłacone lub otrzymane na podstawie zawartej umowy, gdyby w tę umowę nie został wbudowany instrument pochodny; jeżeli wbudowany instrument finansowy powoduje, że rozliczenie umowy zasadniczej może być dokonane w taki sposób, że kwota inwestycji początkowej nie będzie odzyskana, albo stopa zwrotu z inwestycji będzie co najmniej dwukrotnie większa od początkowego poziomu tej stopy lub od stóp rynkowych ustalonych dla podobnych umów, nie uznaje się wówczas instrumentu wbudowanego i umowy zasadniczej za ściśle powiązane, lub
- wbudowany instrument pochodny jest górnym lub dolnym pułapem stopy procentowej, albo ceny nabycia lub ceny sprzedaży składnika aktywów, jeżeli w terminie zawarcia umowy ustalona stopa procentowa lub cena nie odbiega znacząco od warunków rynkowych oraz górny pułap jest powyżej, a dolny poniżej rynkowej stopy procentowej lub ceny rynkowej dla podobnych transakcji, lub
- wbudowany instrument pochodny powoduje, że strumień przepływów pieniężnych z tytułu płatności części lub całości nominału lub odsetek jest wyrażany w walucie obcej, a powstałe na dzień wyceny różnice kursowe zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów finansowych, lub
- wbudowany instrument pochodny powoduje, że kwoty płatności wynikające z umów zmieniają się na skutek:
  - indeksowania wskaźnikiem powiązanim z inflacją, pod warunkiem że wskaźnik inflacji przyjęty za podstawę ustalenia indeksu jest charakterystyczny dla środowiska ekonomicznego, w którym działa Grupa, lub
  - zmiany wielkości sprzedaży lub rynkowych stóp procentowych.

- w zawartej umowie niebędącej instrumentem finansowym wynika obowiązek dokonywania płatności wyrażonych w walucie obcej, która jest:
  - walutą, w której którakolwiek z ważnych dla wykonania postanowień umowy stron osiąga większość przychodów i ponosi większość kosztów (waluta funkcjonalna), lub
  - walutą, w której zwyczajowo i powszechnie na rynkach międzynarodowych zawierane są umowy na dostawę określonych towarów lub usług, lub
  - walutą, w której powszechnie na rynku krajowym zawierane są umowy na dostawę określonych dóbr lub usług (tj. relatywnie stabilna i płynna waluta, która jest powszechnie stosowana w lokalnym obrocie gospodarczym lub zewnętrznej wymianie handlowej). Grupa uznaje, że taką walutą jest Euro w odniesieniu do transakcji krajowych.

Instrument pochodny, który jest dołączany do instrumentu finansowego, ale który zgodnie z umową może być przenoszony niezależnie od tego instrumentu lub dotyczy innego kontrahenta niż strona tego instrumentu, nie jest wbudowanym instrumentem pochodnym, lecz oddzielnym instrumentem finansowym.

Umowy hybrydowe zawierające umowę zasadniczą będącą aktywem finansowym klasyfikowane są zgodnie z przyjętym dla tego typu aktywów modelem biznesowym i wynikiem testu SPPI, ujmowane w sposób zgodny z wynikiem tego testu.

2.25.5. Utrata wartości aktywów finansowych

Jednostka dokonuje odpisu z tytułu oczekiwanej utraty wartości w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów finansowych, a następnie aktualizuje wartość odpisu nie rzadziej niż na dzień 31 marca, 30 czerwca, 30 września, 31 grudnia.

Jednostka ujmuje odpis na oczekiwane straty kredytowe na składnikach aktywów finansowych wycenianych:

- w zamortyzowanym koszcie,
- w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Odpis wyceniany jest jako różnica pomiędzy wartością bieżącą przepływów pieniężnych należnych Jednostce na mocy zawartej umowy, w ciągu całego oczekiwanego życia aktywa, a przepływami pieniężnymi, które Grupa spodziewa się otrzymać, przy czym:

- oczekiwane straty kredytowe wyznaczone są w sposób uwzględniający prawdopodobieństwo ich wystąpienia oraz wniesione zabezpieczenia,
- wartość bieżąca powyższych przepływów wyznaczana jest w oparciu o wszystkie wynikające z umowy przepływy pieniężne zdyskontowane pierwotną (tj. ustaloną przy początkowym ujęciu) efektywną stopę procentową, uwzględniającą ewentualną korektę o ryzyko kredytowe (w przypadku zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe).

Jednostka stosuje następujące modele szacowania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych:

- model ogólny,
- model uproszczony (macierz rezerw).

W ramach modelu ogólnego, Jednostka na bieżąco analizuje poziom ryzyka kredytowego aktywów finansowych oraz ewentualne zmiany poziomu tego ryzyka. Na potrzeby identyfikacji znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego, Jednostka grupuje aktywa finansowe posiadające zbliżoną charakterystykę.

Na podstawie zmian ryzyka kredytowego aktywów finansowych od momentu ich początkowego ujęcia, aktywa finansowe przyporządkowywane są do jednego z następujących etapów:

- etap 1 - aktywa finansowe, w przypadku których nie stwierdzono znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego oraz aktywa posiadające niski poziom ryzyka kredytowego na dzień sprawozdawczy,
- etap 2 - aktywa finansowe, w przypadku których stwierdzono znaczący wzrost ryzyka kredytowego,
- etap 3 - aktywa finansowe, w przypadku których stwierdzono wystąpienie utraty wartości.

W przypadku aktywów finansowych przyporządkowanych do Etapu 1, odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych szacowane są na podstawie okresu 12-miesięcznego.

W przypadku aktywów finansowych przyporządkowanych do Etapów 2 i 3, odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych szacowane są na podstawie całego oczekiwanego okresu życia danego aktywa finansowego.

Co najmniej raz na kwartał Jednostka dokonuje analizy wystąpienia przesłanek skutkujących

zaklasyfikowaniem aktywów finansowych do poszczególnych etapów.

Jednostka stosuje model ogólny w odniesieniu do aktywów finansowych innych niż należności z tytułu dostaw i usług.

Jednostka stosuje model uproszczony w odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług.

W ramach modelu uproszczonego, Jednostka szacuje poziom odpisu na bazie danych historycznych dotyczących poniesionych strat kredytowych.

W odniesieniu do aktywów finansowych, które zostały zakupione lub utworzone jako dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, Jednostka jako odpis na oczekiwane straty kredytowe ujmuje wyłącznie skumulowane zmiany oczekiwanych strat kredytowych od momentu początkowego ujęcia.

Jednostka ujmuje kwotę oczekiwanych strat kredytowych w wyniku finansowym okresie, jako zysk lub stratę z tytułu utraty wartości.

Jednostka ujmuje korzystne zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia danego aktywa finansowego jako zysk z tytułu utraty wartości. Dotyczy to również przypadków, w których oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia są niższe niż kwota oczekiwanych strat kredytowych na moment początkowego ujęcia.

2.26. Przychody

Przychody ze sprzedaży to przychody ujmowane z tytułu umów zawartych z klientami. Ujęcie przychodu przedstawia transakcję przeniesienia dóbr lub usług na klienta w kwocie odzwierciedlającej wartość wynagrodzenia, którego Jednostka spodziewa się w zamian za te dobra lub usługi. Podstawowym kryterium ujęcia przychodów jest moment wypełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, następujący z chwilą przeniesienia kontroli na rzecz klienta. Przychody ujmowane są w oparciu o następujący 5-etapowy model ujmowania przychodów:

1. identyfikacja umowy z klientem,
2. identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia zawartych w umowie,
3. ustalenie ceny transakcyjnej,
4. przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia zawartych w umowie,
5. ujęcie przychodu w chwili wypełnienia zobowiązań.

Identyfikacja umowy z klientem

Grupa ujmuje umowę z klientem tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków;
- Grupa jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
- Grupa jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane;
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych Grupy); oraz
- jest prawdopodobne, że Grupa otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Grupa uwzględnia jedynie zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie. Kwota wynagrodzenia, które będzie przysługiwało Grupie, może być niższa niż cena określona w umowie, jeśli wynagrodzenie jest zmienne, ponieważ Grupa może zaoferować klientowi ulgę cenową.

Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia

W momencie zawarcia umowy Grupa dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić lub grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Dobro lub usługa przyrzeczone klientowi są odrębne, jeżeli spełnione są obydwa następujące warunki:

- klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne, oraz
- zobowiązanie Grupy do przekazania dobra lub usługi na rzecz klienta można zidentyfikować jako odrębne w stosunku do innych zobowiązań określonych w umowie.

Ustalenie ceny transakcyjnej

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Grupa uwzględni warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które - zgodnie z oczekiwaniem Grupy - będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich (na przykład niektórych podatków od sprzedaży). Wynagrodzenie określone w umowie z klientem może obejmować kwoty stałe, kwoty zmienne lub oba te rodzaje kwot.

Wynagrodzenie stałe - dotyczy części wynagrodzenia z tytułu umowy zawartej z klientem, w przypadku której kwota jest stała i nie zależy od skutków przyszłych działań.

Wynagrodzenie zmienne - dotyczy części zmiennej wynagrodzenia z tytułu umowy zawartej z klientem (zarówno należnego podmiotom z Grupy, jak i klientowi), która podlega szacowaniu przez Jednostkę na dzień zawarcia umowy, jak i przynajmniej na koniec każdego kwartału. Część zmienna wynagrodzenia w ramach umów zawieranych przez Jednostkę dotyczy w szczególności: udzielonych klientom upustów, rabatów, skont, możliwych zwrotów oraz kar umownych. Wynagrodzenie zmienne ujmowane jest w cenie transakcyjnej do tej wysokości, w przypadku której jest wysoce prawdopodobne, że nie nastąpi w przyszłości odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych przychodów.

Jednostka szacuje kwotę wynagrodzenia zmiennego, stosując jedną z następujących metod w zależności od tego, która z nich pozwoli Jednostce dokładniej przewidzieć kwotę wynagrodzenia, do którego jest uprawniona:

- wartość oczekiwana - ustalana jako suma iloczynów możliwych kwot wynagrodzenia i odpowiadających im prawdopodobieństw wystąpienia. Wartość oczekiwana może być właściwym szacunkiem kwoty wynagrodzenia zmiennego, w przypadku gdy Jednostka zawiera dużą liczbę podobnych umów,
- wartość najbardziej prawdopodobna - jest to pojedyncza, najbardziej prawdopodobna kwota z przedziału możliwych kwot wynagrodzenia. Wartość najbardziej prawdopodobna może być właściwym szacunkiem kwoty wynagrodzenia zmiennego, jeśli umowa ma tylko dwa możliwe wyniki (na przykład Jednostka albo uzyskuje premię za wyniki, albo nie).

Jednostka stosuje konsekwentnie przez cały czas trwania danej umowy jedną metodę do szacowania wpływu niepewności na wysokość wynagrodzenia zmiennego, do którego jest uprawniona. Ponadto Jednostka uwzględnia wszystkie informacje (historyczne, bieżące i prognozy), które są w sposób racjonalny dla niej dostępne oraz identyfikuje odpowiednią liczbę możliwych kwot wynagrodzenia.

W przypadku trudności z oszacowaniem wartości wynagrodzenia zmiennego (np. wynikającego z braku wcześniejszej historii / doświadczenia Jednostki w danym obszarze), Jednostka zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi zmniejszenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w miarę jak stopniowo spada niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego (jest to tzw. ograniczenie wynagrodzenia zmiennego). Podczas oceny tego, czy istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi zmniejszenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w miarę jak stopniowo spada niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego, Jednostka uwzględnia zarówno prawdopodobieństwo, jak i wysokość zmniejszenia przychodów.

Wynagrodzenie niegotówkowe - występuje w przypadku umów, w ramach których klient zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia w formie innej niż pieniężna. Wynagrodzenie to jest wyceniane w wartości godziwej. Jeżeli klient wnosi wkład w postaci dóbr lub usług (np. materiały, sprzęt lub pracę) w celu ułatwienia Jednostce realizacji umowy, Jednostka ocenia, czy uzyskuje kontrolę nad wniesionymi dobrami lub usługami - jeśli tak jest, Jednostka ujmuje wniesione dobra lub usługi jako wynagrodzenie niegotówkowe otrzymane od klienta.

Wynagrodzenie należne klientom - obejmuje środki pieniężne, które Jednostka płaci lub zamierza zapłacić klientowi (lub innym podmiotom, które kupują dobra lub usługi Jednostki od klienta). Wynagrodzenie należne klientowi obejmuje również kredyty lub inne korzyści (np. kupony lub bony), które można przeznaczyć na pokrycie zobowiązań wobec Jednostki (lub wobec innych podmiotów, które kupują dobra lub usługi Jednostki od klienta). Wynagrodzenie należne klientowi ujmowane jest jako obniżenie ceny transakcyjnej. Jako wynagrodzenie należne klientom (pomniejszające cenę transakcyjną w ramach umowy sprzedaży) Jednostka ujmuje w szczególności wynagrodzenie przekazywane przez Jednostkę klientowi w zamian za różnego rodzaju działania marketingowe i promocyjne, których to działań klient nie świadczyłby na rzecz Jednostki, gdyby jednocześnie nie

zawarł umowy na sprzedaż dóbr przez Jednostkę (co oznacza, że działania marketingowe i promocyjne nie są odrębne od sprzedaży dóbr).

Występowanie istotnego elementu finansowania - przy ustalaniu ceny transakcyjnej, Jednostka koryguje przyrzeczoną kwotę wynagrodzenia o zmianę wartości pieniądza w czasie, jeśli rozkład w czasie płatności uzgodniony przez strony umowy (w sposób wyraźny lub domyślny) daje klientowi lub Jednostce istotnie korzyści z tytułu finansowania przekazania dóbr lub usług klientowi. Istotny element finansowania występuje w Jednostce w przypadku umów z odroczonym terminem płatności dłuższym niż standardowy, tj. wynoszącym co najmniej 365 dni, przy czym istotność elementu finansowania oceniana jest z punktu widzenia pojedynczej umowy. Oznacza to, iż Jednostka korzysta z praktycznego rozwiązania, zgodnie z którym nie musi korygować przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeżeli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania klientowi przyrzeczonego dobra lub usługi do momentu zapłaty za to dobro lub usługę wyniesie nie więcej niż rok. Istotny element finansowania nie występuje natomiast w szczególności wówczas, gdy różnica między przyrzeczonego wynagrodzeniem a ceną sprzedaży gotówkowej wynika z powodów innych niż udostępnienie finansowania, głównie w przypadku przedpłaconych kaucji pieniężnych lub kwot zatrzymanych stanowiących zabezpieczenie wykonania umowy.

Aktywowane koszty doprowadzenia do zawarcia umowy - koszty doprowadzenia do zawarcia umowy ponoszone bez względu na to, czy umowa została zawarta, ujmują się jako koszty w momencie ich poniesienia, chyba że koszty te wyraźnie obciążają klienta bez względu na to, czy umowa zostanie zawarta. Grupa ujmuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy jako koszty w momencie ich poniesienia, jeśli okres amortyzacji składnika aktywów, który w przeciwnym razie zostałby ujęty przez Grupę, wynosi jeden rok lub krócej.

Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które - zgodnie z oczekiwaniem Grupy - przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Spełnianie zobowiązań do wykonania świadczenia

Grupa ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi.

W odniesieniu do umów dotyczących usług ciągłych, na podstawie których Grupa ma prawo do otrzymania od klienta wynagrodzenia w kwocie, która odpowiada bezpośrednio wartości, jaką dla klienta ma świadczenie dotychczas wykonane, Grupa ujmuje przychód w kwocie, którą ma prawo zafakturować.

2.26.1. Sprzedaż wyrobów gotowych, towarów i świadczenie usług

Przychody z tytułu sprzedaży produktów i usług oraz towarów i materiałów ujmowane są w oparciu o 5-etapowy model ujmowania przychodów.

2.26.2. Przychody z tytułu sprzedaży świadectw pochodzenia energii czerwonej

Jednostka zawiera z klientami umowy kompleksowe na sprzedaż energii elektrycznej (dostarczanej przez stronę trzecią) wraz z usługą dystrybucji tej energii elektrycznej za pośrednictwem własnej sieci. Jednostka ocenia, iż w ramach zawartych umów pełni rolę zlecniodawcy, a jako dwa odrębne zobowiązania do wykonania świadczenia traktuje sprzedaż energii elektrycznej, ujmowaną w ramach przychodów ze sprzedaży towarów i materiałów lub sprzedaż produktów, oraz usługę dystrybucji, ujmowaną w ramach przychodów ze sprzedaży produktów i usług.

2.26.3. Przychody z tytułu najmu

Przychody z tytułu wynajmu rzeczowych aktywów trwałych ujmowane są w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres wynajmu na podstawie zawartych umów.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi Grupa Kapitałowa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Początkowe koszty bezpośrednio poniesione w toku negocjowania umów leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej środka stanowiącego przedmiot leasingu i ujmuje przez okres trwania leasingu na tej samej podstawie, co przychody z tytułu najmu. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako przychód w okresie, w którym staną się należne.

Przychody te ujmowane są w pozostałych przychodach operacyjnych.

2.26.4. Programy lojalnościowe

Przychody ze sprzedaży są alokowane pomiędzy część dotyczącą programu lojalnościowego oraz inne komponenty transakcji sprzedaży. Część przychodu alokowana do programu lojalnościowego jest odraczana w czasie i rozpoznawana jako przychód ze sprzedaży w okresie, w którym Grupa wypełniła ciążące na niej zobowiązania wynikające z programu lub w którym stało się prawdopodobne, że uprawnienia uczestników programu nie zostaną zrealizowane.

2.26.5. Przychody finansowe

Przychody finansowe obejmują odsetki należne z tytułu zainwestowanych przez Grupę środków pieniężnych, pożyczek, innych oprocentowanych instrumentów, należne dywidendy, zyski z tytułu zbycia dostępnych do sprzedaży instrumentów finansowych, zyski z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych przez wynik finansowy, zyski z tytułu różnic kursowych oraz zyski dotyczące instrumentów zabezpieczających (za wyjątkiem kontraktów na prawa do emisji CO₂), które ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Przychody z tytułu odsetek wykazuje się w rachunku zysków i strat według zasady memoriałowej, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Dochód z tytułu dywidend ujmuje się w rachunku zysków i strat w momencie, kiedy Grupa nabywa prawo do jej otrzymania.

2.26.6. Dotacje

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Zaliczane do dotacji kwoty środków pieniężnych otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych w tym także budowie, zwiększają pozostałe przychody operacyjne, równolegle do odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych.

2.27. Koszty

2.27.1. Koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów

Kosztami wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów są wszystkie koszty związane z podstawową działalnością Grupy za wyjątkiem kosztów sprzedaży, kosztów ogólnego zarządu, pozostałych kosztów operacyjnych i kosztów finansowych. Koszt wytworzenia produktu obejmuje koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnioną część stałych kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem tego produktu.

2.27.2. Koszty sprzedaży

Koszty sprzedaży są to ewidencjonowane koszty związane ze sprzedażą. Do kosztów tych zalicza się między innymi:

- opakowania wysyłkowe,
- koszty transportu, załadunku, wyładunku,
- opłaty celne i prowizje handlowe,
- ubezpieczenia produktów w czasie transportu,
- utworzenie/rozwiązanie odpisów na należności z tytułu dostaw i usług za wyjątkiem odpisów na należności z tytułu dzierżawy nieruchomości inwestycyjnych (prezentowane w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych) oraz odsetek od należności (prezentowane w przychodach lub kosztach finansowych),
- inne.

2.27.3. Koszty ogólnego zarządu

Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty:

- koszty ogólno-administracyjne związane z utrzymaniem określonych komórek Zarządu,
- koszty ogólno-produkcyjne (związane z produkcją, które nie dotyczą poszczególnych wydziałów, związane z utrzymaniem i funkcjonowaniem komórek ogólnego przeznaczenia).

2.27.4. Koszty finansowe

Koszty finansowe obejmują odsetki płatne z tytułu zadłużenia, odwracanie dyskonta z tytułu rezerw, straty z tytułu różnic kursowych, straty z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych przez wynik finansowy oraz odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych. Wszystkie koszty z tytułu odsetek są ustalane w oparciu o efektywną stopę procentową.

Koszty finansowe, które bezpośrednio można przyporządkować nabyciu, wytworzeniu danego składnika aktywów włącza się do ceny nabycia, wytworzenia tego składnika aktywów. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego Grupa ujmuje jako koszt, w okresie, w którym zostały poniesione.

2.28. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Bieżący i odroczony podatek dochodowy ujmowany jest w rachunku zysków i strat bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, kiedy dotyczy połączenia jednostek oraz pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym lub jako inne całkowite dochody.

Podatek bieżący stanowi zobowiązanie podatkowe z tytułu dochodu do opodatkowania za dany rok, ustalone przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących na dzień bilansowy oraz korekty podatku dotyczącego lat ubiegłych. Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) brutto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu.

Podatek odroczony wyliczany jest w związku z różnicami przejściowymi pomiędzy wartością aktywów i zobowiązań ustalaną dla celów księgowych a ich wartością ustalaną dla celów podatkowych. Podatek odroczony nie jest ujmowany w przypadku:

1. początkowego ujęcia aktywów lub zobowiązań, które nie wpływają ani na zysk księgowy ani na dochód do opodatkowania pochodzących z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek,
2. różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych i współkontrolowanych w zakresie, w którym nie jest prawdopodobne, że zostaną one zbyte w dającej się przewidzieć przyszłości,
3. różnic przejściowych powstałych w związku z początkowym ujęciem wartości firmy.

Dochody uzyskiwane z działalności w specjalnych strefach ekonomicznych mogą być zwolnione z podatku dochodowego do wysokości określonej w przepisach dotyczących specjalnych stref ekonomicznych. Przyszłe korzyści z tytułu zwolnienia z podatku dochodowego traktowane są jako ulga inwestycyjna i ujmowane, przez analogię, w oparciu o MSR 12, jako aktywa z tytułu podatku odroczonego.

Ujęta kwota podatku odroczonego opiera się na oczekiwaniach co do sposobu realizacji wartości bilansowej aktywów i pasywów, przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących lub uchwalonych na dzień bilansowy.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są ujmowane do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na realizację różnic przejściowych. Aktywa z tytułu podatku odroczonego obniża się w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania różnic przejściowych. Takie obniżki koryguje się w górę w zakresie, w jakim uzyskanie wystarczającego dochodu do opodatkowania staje się prawdopodobne.

Rezerwy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają wzajemnej kompensacie, jeżeli Grupa posiada tytuł uprawniający ją do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego oraz gdy dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową. Aktywa oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku nie są dyskontowane i są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa trwałe lub zobowiązania długoterminowe.

2.29. Działalność zaniechana oraz aktywa przeznaczone do sprzedaży

Grupa klasyfikuje składniki aktywów trwałych jako aktywa przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Warunek zaliczenia aktywów do tej grupy stanowi aktywne poszukiwanie nabywcy

przez kierownictwo Grupy oraz wysokie prawdopodobieństwo zbycia tych aktywów w ciągu jednego roku od daty ich zakwalifikowania, a także dostępność tych aktywów do natychmiastowej sprzedaży. Aktywa te wyceniane są w kwocie niższej z: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

Działalność zaniechana jest częścią działalności Grupy, która stanowi odrębną ważną dziedzinę działalności lub geograficzny obszar działalności, którą zbyto lub przeznaczono do sprzedaży lub wydania, albo jest to jednostka zależna nabyta wyłącznie w celu odsprzedaży. Klasyfikacji do działalności zaniechanej dokonuje się na skutek zbycia lub wtedy, gdy działalność spełnia kryteria zaklasyfikowania jako przeznaczonej do sprzedaży. W przypadku, gdy działalność jest zaklasyfikowana jako zaniechana, dane porównawcze do rachunku zysków i strat są przekształcane tak, jakby działalność została zaniechana na początku okresu porównawczego.

3. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Sprawozdawczość segmentów działalności

Segmenty operacyjne

Grupa Kapitałowa identyfikuje segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów. Wyniki operacyjne każdego segmentu operacyjnego są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Jednostce Dominującej, który decyduje o alokacji zasobów do segmentu i ocenia jego wyniki działalności. Dostępne są oddzielne informacje finansowe o każdym segmencie.

Grupa Kapitałowa wyodrębnia następujące segmenty sprawozdawcze:

- Segment Nawozy (Jednostka Biznesowa Nawozy i Jednostka Biznesowa Nitro),
- Segment Pigmenty (Jednostka Biznesowa Pigmenty),
- Segment Polimery (spółka zależna Grupa Azoty Polyolefins S.A. realizująca projekt Polimery Police),

oraz pozostałą działalność obejmującą między innymi energetykę, usługi portowe, unieszkodliwianie ścieków, składowanie odpadów, usługi laboratoryjne, wynajem nieruchomości oraz inną działalność niemożliwą do przypisania do poszczególnych segmentów.

Jednostka Biznesowa Nawozy oraz Jednostka Biznesowa Nitro zawierają się w Segmencie Nawozy.

W segmentach operacyjnych Grupa Kapitałowa prezentuje koszty zarządu, koszty sprzedaży oraz pozostałe przychody i koszty operacyjne przyporządkowując je do poszczególnych segmentów.

Informacje odnośnie wyników każdego segmentu sprawozdawczego przedstawiono w nocie „Segmenty operacyjne”. Ocena wyników segmentów dokonywana jest na podstawie przychodów ze sprzedaży, EBIT oraz EBITDA. Finansowanie Grupy Kapitałowej (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie poszczególnych spółek Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Rozliczenia stosowane przy przepływach wewnętrznych pomiędzy segmentami operacyjnymi w ramach Jednostki Dominującej są ustalane na bazie kosztów wytworzenia.

Obszary geograficzne

Grupa Kapitałowa prezentuje obszary geograficzne według następujących krajów lub regionów:

- Polska,
- Niemcy,
- Pozostałe kraje Unii Europejskiej,
- Kraje Ameryki Południowej,
- Pozostałe kraje.

W przypadku prezentowania informacji w podziale na obszary geograficzne, przychód jest ustalany według kryterium kraju przeznaczenia, tj. kraju, na którego rynek trafi produkt (niezależnie od siedziby odbiorcy hurtowego, którego działalność często ma zasięg globalny). Aktywa przypisane do obszaru są natomiast ustalane według ich geograficznego rozmieszczenia.

Segmenty operacyjne

Przychody, koszty i wynik finansowy w podziale na segmenty operacyjne za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2019 roku

	Nawozy	Pigmenty	Polimery	Pozostałe	Ogółem
Przychody ze sprzedaży zewnętrzne	2 021 090	350 130	552	60 546	2 432 318
Przychody ze sprzedaży pomiędzy segmentami	235 474	(2 152)	501	864 542	1 098 365
Przychody ze sprzedaży razem	2 256 564	347 978	1 053	925 088	3 530 683
Koszty operacyjne, w tym (-):	(2 227 701)	(318 783)	(17 793)	(919 195)	(3 483 472)
koszty sprzedaży (-)	(95 843)	(11 574)	-	-	(107 417)
koszty zarządu (-)	(116 334)	(21 068)	(17 283)	(20 904)	(175 589)
Pozostałe przychody operacyjne	2 311	576	110	13 876	16 873
Pozostałe koszty operacyjne (-)	(6 392)	(510)	(15)	(8 913)	(15 830)
Wynik segmentu na działalności operacyjnej EBIT*	24 782	29 261	(16 645)	10 856	48 254
Przychody finansowe	x	x	x	x	10 550
Koszty finansowe (-)	x	x	x	x	(16 337)
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	x	x	x	x	12 499
Zysk przed opodatkowaniem	x	x	x	x	54 966
Podatek dochodowy	x	x	x	x	(11 429)
Zysk netto	x	x	x	x	43 537
EBIT*	24 782	29 261	(16 645)	10 856	48 254
Amortyzacja	96 899	22 249	467	7 353	126 968
EBITDA**	121 681	51 510	(16 178)	18 209	175 222

* Wynik EBIT liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej, prezentowany (prezentowana) w rachunku zysków i strat.

** Wynik EBITDA liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację (nie jest to wskaźnik definiowany w MSSF i metodologia liczenia w spółkach może być różna).

Przychody, koszty i wynik finansowy w podziale na segmenty operacyjne za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2018 roku

	Nawozy	Pigmenty	Polimery	Pozostałe	Ogółem
Przychody ze sprzedaży zewnętrzne	1 983 015	388 189	51	50 092	2 421 347
Przychody ze sprzedaży pomiędzy segmentami	260 430	(78)	-	907 840	1 168 192
Przychody ze sprzedaży razem	2 243 445	388 111	51	957 932	3 589 539
Koszty operacyjne, w tym (-):	(2 299 622)	(313 943)	(11 064)	(948 443)	(3 573 072)
koszty sprzedaży (-)	(103 337)	(9 193)	-	(7)	(112 537)
koszty zarządu (-)	(110 745)	(19 084)	(10 973)	(20 099)	(160 901)
Pozostałe przychody operacyjne	1 759	1 817	263	6 395	10 234
Pozostałe koszty operacyjne (-)	(11 119)	(1 374)	(1 123)	(4 847)	(18 463)
Wynik segmentu na działalności operacyjnej EBIT*	(65 537)	74 611	(11 873)	11 037	8 238
Przychody finansowe	x	x	x	x	8 597
Koszty finansowe (-)	x	x	x	x	(70 216)
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	x	x	x	x	12 317
Zysk przed opodatkowaniem	x	x	x	x	(41 064)
Podatek dochodowy	x	x	x	x	7 445
Zysk netto	x	x	x	x	(33 619)
EBIT*	(65 537)	74 611	(11 873)	11 037	8 238
Amortyzacja	85 908	21 582	320	5 967	113 777
EBITDA**	20 371	96 193	(11 553)	17 004	122 015

* Wynik EBIT liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej, prezentowany (prezentowana) w rachunku zysków i strat.

** Wynik EBITDA liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację (nie jest to wskaźnik definiowany w MSSF i metodologia liczenia w spółkach może być różna).

Aktywa i zobowiązania segmentów na dzień 31 grudnia 2019 roku

	Nawozy	Pigmenty	Polimery	Pozostałe	Ogółem
Aktywa segmentu	1 624 676	359 547	706 450	108 474	2 799 147
Nieprzypisane aktywa	-	-	-	-	107 988
Inwestycje w jednostkach podporządkowanych	-	-	-	26 365	26 365
Aktywa ogółem	1 624 676	359 547	706 450	134 839	2 933 500
Zobowiązania segmentu	709 564	110 483	282 938	107 507	1 210 492
Nieprzypisane zobowiązania	-	-	-	-	385 882
Zobowiązania ogółem	709 564	110 483	282 938	107 507	1 596 374

Aktywa i zobowiązania segmentów na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Nawozy	Pigmenty	Polimery	Pozostałe	Ogółem
Aktywa segmentu	1 496 970	347 919	286 043	88 969	2 219 901
Nieprzypisane aktywa	x	x	x	x	122 354
Inwestycje w jednostkach podporządkowanych	-	-	-	26 180	26 180
Aktywa ogółem	1 496 970	347 919	286 043	115 149	2 368 435
Zobowiązania segmentu	568 286	62 098	13 764	137 651	781 799
Nieprzypisane zobowiązania	x	x	x	x	386 673
Zobowiązania ogółem	568 286	62 098	13 764	137 651	1 168 472

Na dzień 31 grudnia 2019 roku nieprzypisane do segmentów aktywa stanowią wartość 107 988 tys. zł, na które składają się:

- środki pieniężne i ich ekwiwalenty w kwocie 39 399 tys. zł,
- aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 30 834 tys. zł,
- należności z tytułu podatku od towarów i usług (VAT) w kwocie 32 904 tys. zł,
- należności z tytułu innych podatków, dotacji, ceł i ubezpieczeń społecznych w kwocie 3 724 tys. zł,
- pozostałe tytuły w kwocie 1 127 tys. zł,

ponieważ te aktywa są zarządzane na poziomie Grupy Kapitałowej.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku nieprzypisane do segmentów zobowiązania stanowią wartość 385 882 tys. zł, na które składają się:

- zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 352 076 tys. zł,
- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń z pracownikami w kwocie 9 094 tys. zł,
- zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych w kwocie 6 170 tys. zł,
- rezerwy w kwocie 4 003 tys. zł,
- zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w kwocie 3 678 tys. zł,
- zobowiązania z tytułu emisji do atmosfery w kwocie 2 400 tys. zł,
- zobowiązania - pakiety marketingowe w kwocie 4 081 tys. zł,
- pozostałe tytuły w kwocie 4 380 tys. zł,

ponieważ te zobowiązania są zarządzane na poziomie Grupy Kapitałowej.

Pozostałe informacje o segmentach za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2019 roku

	Nawozy	Pigmenty	Polimery	Pozostałe	Ogółem
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe	83 710	18 196	58 926	6 832	167 664
Nakłady na wartości niematerialne	700	6	29 913	432	31 051
Razem nakłady	84 410	18 202	88 839	7 264	198 715
Amortyzacja segmentu	96 899	22 249	467	7 353	126 968
Razem amortyzacja	96 899	22 249	467	7 353	126 968

Pozostałe informacje o segmentach za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku

	Nawozy	Pigmenty	Polimery	Pozostałe	Ogółem
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe	133 680	18 770	19 607	5 426	177 483
Nakłady na wartości niematerialne	517	15	18 695	192	19 419
Razem nakłady	134 197	18 785	38 302	5 618	196 902
Amortyzacja segmentu	85 908	21 582	320	5 967	113 777
Razem amortyzacja	85 908	21 582	320	5 967	113 777

Obszary geograficzne

Przychody według obszarów geograficznych

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Polska	1 616 691	1 592 050
Niemcy	235 837	247 107
Pozostałe kraje Unii Europejskiej	486 613	496 033
Kraje Ameryki Południowej	27 016	32 481
Pozostałe kraje	66 161	53 676
Razem	2 432 318	2 421 347

Lokalizacja aktywów trwałych*

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Polska	1 728 555	1 559 422
Senegal	1	1
	1 728 556	1 559 423

* Prezentowane aktywa trwałe nie obejmują pozostałych należności i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Żaden pojedynczy klient nie odpowiadał za więcej niż 10% przychodów ze sprzedaży zarówno w 2019 jak i w 2018 roku.

Nota 1 Przychody ze sprzedaży

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Przychody ze sprzedaży produktów i usług, w tym:	2 373 980	2 368 026
Przychody ze sprzedaży produktów	2 349 831	2 343 706
Przychody ze sprzedaży usług	24 149	24 320
Przychody ze sprzedaży umów o usługę budowlaną	-	67
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	57 693	51 722
Przychody ze sprzedaży jednostek praw majątkowych	645	1 532
	2 432 318	2 421 347

Przychody z umów z klientami

	Nawozy	Pigmenty	Polimery	Pozostałe	Ogółem
Główne linie produktów					
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	1 980 725	343 079	13	50 163	2 373 980
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	40 365	7 051	539	9 738	57 693
Przychody ze sprzedaży praw majątkowych	-	-	-	645	645
Razem	2 021 090	350 130	552	60 546	2 432 318
Rejony geograficzne					
Polska	1 425 958	138 041	552	52 140	1 616 691
Niemcy	166 998	67 686	-	1 153	235 837
Pozostałe kraje Unii Europejskiej	345 815	135 670	-	5 128	486 613
Kraje Azji	591	-	-	-	591
Kraje Ameryki Południowej	27 016	-	-	-	27 016
Pozostałe kraje	54 712	8 733	-	2 125	65 570
Razem	2 021 090	350 130	552	60 546	2 432 318
Rodzaj klienta					
Klienci będący przedsiębiorcami	2 021 090	350 130	552	60 543	2 432 315
Klienci będący osobami fizycznymi	-	-	-	3	3
Razem	2 021 090	350 130	552	60 546	2 432 318
Rodzaj umowy					
Umowy oparte na stałej cenie	-	-	552	56 856	57 408
Umowy rozliczane w oparciu o zużyty czas i nakłady	-	-	-	3 690	3 690
Umowy z elementami wynagrodzenia zmiennego	2 021 090	350 130	-	-	2 371 220
Pozostałe	-	-	-	-	-
Razem	2 021 090	350 130	552	60 546	2 432 318
Charakter współpracy					
Relacje długoterminowe	1 658 683	238 697	-	52 769	1 950 149
Relacje krótkoterminowe	362 407	111 433	552	7 777	482 169
Razem	2 021 090	350 130	552	60 546	2 432 318
Moment ujmowania przychodów					
Przychody ujmowane w określonym momencie	2 021 090	350 130	552	56 408	2 428 180
Przychody ujmowane w miarę upływu czasu	-	-	-	4 138	4 138
Razem	2 021 090	350 130	552	60 546	2 432 318
Kanały sprzedaży					
Sprzedaż bezpośrednia	2 021 090	247 204	552	60 546	2 329 392
Sprzedaż przez pośredników	-	102 926	-	-	102 926
Razem	2 021 090	350 130	552	60 546	2 432 318

Nota 2 Koszty działalności operacyjnej

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Amortyzacja	126 968	113 777
Zużycie materiałów i energii	1 576 523	1 614 516
Usługi obce	171 508	166 879
Podatki i opłaty	92 149	124 721
Wynagrodzenia	293 239	274 786
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	87 421	80 644
Pozostałe koszty rodzajowe	31 944	34 482
Koszty według rodzaju	2 379 752	2 409 805
Zmiana stanu produktów (+/-)	(24 636)	(32 740)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki (-)	(13 222)	(14 331)
Koszty sprzedaży (-)	(107 417)	(112 537)
Koszty ogólnego zarządu (-)	(175 589)	(160 901)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	43 213	42 146
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	2 102 101	2 131 442
w tym podatek akcyzowy	611	5 244

Spadek podatku akcyzowego w stosunku do 2018 roku wynika ze znacznej obniżki stawki podatku akcyzowego od energii elektrycznej.

Koszty amortyzacji ujęte w poszczególnych pozycjach rachunku zysków i strat oraz innych całkowitych dochodach:

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów	117 012	104 828
Koszty ogólnego zarządu	9 956	8 949
Amortyzacja ogółem	126 968	113 777

W pozycji Wynagrodzenia Grupa Kapitałowa ujmuje:

- wynagrodzenia wypłacone i należne,
- rezerwy na niewykorzystane urlopy,
- rezerwy na nagrodę roczną i premię motywacyjną bez narzutów,
- koszty programów określonych świadczeń (zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych na odprawy emerytalne i rentowe),
- koszty innych długoterminowych świadczeń pracowniczych (zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych na nagrodę jubileuszową).

W pozycji Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia Grupa Kapitałowa ujmuje:

- ubezpieczenia społeczne,
- narzuty od rezerw na nagrodę roczną i premię motywacyjną,
- odpisy i rezerwy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
- szkolenia,
- pozostałe (odzież ochronna i robocza, posiłki profilaktyczne, składki na pracowniczy program emerytalny).

Nota 2.1 Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów i usług	2 058 888	2 089 225
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych umów o roboty budowlane	-	71
Koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych towarów i materiałów	43 213	42 146
	2 102 101	2 131 442

Nota 2.2 Koszty świadczeń pracowniczych

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Wynagrodzenia wypłacone i należne	280 130	271 596
Ubezpieczenia społeczne	54 757	53 237
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	14 955	13 400
Szkolenia	803	520
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń	4 270	(1 485)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu innych długoterminowych świadczeń pracowniczych	9 029	439
Zmiana stanu rezerw na niewykorzystane urlopy	768	(4)
Zmiana stanu rezerw na nagrodę roczną i premię motywacyjną	(554)	4 345
Zmiana stanu pozostałych rezerw pracowniczych	(2)	(46)
Pozostałe	16 504	13 428
	380 660	355 430
Średnie zatrudnienie	3 527	3 487

W pozycji Pozostałe Grupa Kapitałowa ujmuje koszty:

- odzieży ochronnej i roboczej,
  - posiłków profilaktycznych,
  - składek na pracowniczy program emerytalny,
  - specjalistycznych badań lekarskich,
- inne pozostałe.

Nota 2.3 Uzgodnienie kosztów leasingu

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019
Amortyzacja składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania	(5 213)
Koszty odsetkowe od zobowiązań leasingowych	(3 618)
Koszty związane z leasingiem krótkoterminowym wyłączonym z zakresu MSS16	(138)
Koszty związane z leasingiem aktywów o niskiej wartości wyłączonym z zakresu MSSF16	(20)
Koszty związane ze zmiennymi opłatami leasingowymi nieuwzględnione w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu	(38)
Razem	(9 027)

Nota 3 Pozostałe przychody operacyjne

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Rozwiązane odpisy aktualizujące	230	131
Pozostałe przychody operacyjne		
Zysk z tytułu zmiany wartości nieruchomości inwestycyjnych	647	51
Odszkodowania i kary umowne	1 305	1 719
Przychody z tytułu dzierżawy nieruchomości inwestycyjnych	963	881
Rozwiązanie rezerw	9 672	2 475
Dotacje	1 990	2 067
Pozostałe	2 066	2 910
	16 643	10 103
	16 873	10 234

Główną pozycję rozwiązanych rezerw stanowi międzyokresowe rozliczenie na kary przewidywane za przekroczenie emisji SO₂ w latach ubiegłych w wysokości 8 200 tys. zł. Szczegółowe wyjaśnienie zaprezentowane zostało w nocie 27.1.

Nota 4 Pozostałe koszty operacyjne

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Strata ze zbycia aktywów	2 293	3 201
Utworzone odpisy aktualizujące		
Wartości niematerialne	-	449
Rzeczowe aktywa trwałe	1 465	652
Pozostałe należności	1 602	5
	3 067	1 106
Pozostałe koszty operacyjne		
Straty z tytułu zmiany wartości nieruchomości inwestycyjnych	-	16
Kary i odszkodowania	3 974	1 263
Przestoje instalacji	153	152
Koszty utrzymania nieruchomości inwestycyjnych	601	602
Koszty usuwania skutków awarii	3 572	110
Utworzone rezerwy	617	10 171
Pozostałe, w tym:	1 553	1 842
<i>nieodpłatne przekazania (darowizny)</i>	<i>250</i>	<i>1 444</i>
	10 470	14 156
	15 830	18 463

W pozycji kary i odszkodowania ujęto międzyokresowe rozliczenie na przewidywane kary za przekroczenie w okresie sprawozdawczym emisji SO₂, NO_x i pyłów w kwocie 2 665 tys. zł. Szczegółowe wyjaśnienie zaprezentowane zostało w nocie 27.1.

W pozycji koszty usuwania skutków awarii ujęto głównie koszty związane z usuwaniem awarii kotłów w Jednostce Biznesowej Nitro w wysokości 3 038 tys. zł.

Nota 5 Przychody finansowe

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Przychody odsetkowe		
Odsetki od lokat bankowych	349	245
Odsetki od cash pooling	1 849	1 624
Odsetki od należności z tytułu dostaw i usług	206	305
Pozostałe przychody odsetkowe	26	45
	2 430	2 219
Zyski ze sprzedaży inwestycji finansowych	478	-
Zyski z wyceny aktywów i zobowiązań finansowych:		
Zyski z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	11	-
Zyski wyceny instrumentów pochodnych w powiązaniach zabezpieczających wartość godziwą	297	-
	308	-
Pozostałe przychody finansowe:		
Zysk na różnicach kursowych	3 114	3 331
Poręczenia kredytów	2 952	1 753
Pozostałe przychody finansowe	1 268	1 294
	7 334	6 378
	10 550	8 597
Zysk na różnicach kursowych		
Zysk na różnicach kursowych zrealizowanych	461	1 760
Zysk z wyceny na dzień bilansowy należności i zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek	3 092	66
Zysk z wyceny na dzień bilansowy - pozostałe tytuły	(439)	1 505
	3 114	3 331

W pozycji poręczenia kredytów ujęto wynagrodzenie za poręczenie kredytów w Grupie Azoty.

Nota 6 Koszty finansowe

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Koszty odsetkowe		
Odsetki od kredytów i kredytów w rachunku bieżącym	1 670	1 557
Odsetki od cash pooling	806	2 416
Odsetki od pożyczek	2 200	6 648
Odsetki od zobowiązań z tytułu leasingu	3 673	533
Koszty odsetkowe zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	1 870	2 176
Pozostałe koszty odsetkowe	490	122
	10 709	13 452
Straty z wyceny aktywów i zobowiązań finansowych:		
Straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	11
	-	11
Pozostałe koszty finansowe		
Dyskonto rezerw	2 918	1 107
Skutki dekonsolidacji spółki zależnej	-	52 205
Prowizja za gotowość do udzielenia finansowania wewnątrzgrupowego	2 510	1 808
Pozostałe koszty finansowe	200	1 633
	5 628	56 753
	16 337	70 216

Nota 7 Podatek dochodowy

Nota 7.1 Podatek dochodowy wykazywany w rachunku zysków i strat

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Bieżący podatek dochodowy		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	91	364
Korekty dotyczące podatku bieżącego z lat ubiegłych	-	(472)
Odroczony podatek dochodowy		
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem różnic przejściowych	11 338	(7 337)
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	11 429	(7 445)

Nota 7.2 Efektywna stopa podatkowa

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Zysk przed opodatkowaniem	54 966	(41 064)
Podatek obliczony według obowiązującej stawki podatkowej	10 444	(7 802)
Różnice wynikające z zastosowania stawek podatkowych obowiązujących w innych krajach	-	(139)
Efekt podatkowy przychodów trwale niebędących przychodami według przepisów podatkowych (+/-)	(4 130)	(5 023)
Efekt podatkowy kosztów trwale niestanowiących kosztów uzyskania według przepisów podatkowych (+/-)	3 094	528
Efekt podatkowy kosztów i przychodów na które w latach poprzednich nie utworzono aktywa lub rezerwy na podatek odroczoney (+/-)	(7 684)	2 278
Efekt podatkowy strat podatkowych odliczonych w okresie (+/-)	191	(34)
Nierozpoznane aktywo na straty podatkowe w spółkach zależnych	2 871	2 385
Rozwiązanie aktywa utworzonego w poprzednich okresach	6 386	-
Korekta podatku bieżącego z lat ubiegłych	-	(472)
Pozostałe(+/-)	257	834
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	11 429	(7 445)
Efektywna stopa podatkowa	20,8%	18,1%

Stawka podatku mająca zastosowanie w odniesieniu do dochodów Grupy Kapitałowej obowiązująca w okresach sprawozdawczych objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym wynosi 19%. Dla jednostek zależnych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej działających za granicą obowiązująca stawka podatku wynosi 30%.

Efektywna stopa podatkowa wynosi 20,8%, wynika ona z ujęcia różnic przejściowych nieutworzonych w latach ubiegłych oraz występowania w Jednostce Dominującej dodatniej różnicy trwałej. Na wartość przychodów trwale nie stanowiących przychodów podatkowych wpływa głównie otrzymana dywidenda od spółki zależnej, która jest zwolniona z opodatkowania na mocy art. 22 ust. 4 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Nota 7.3 Podatek dochodowy wykazany w innych całkowitych dochodach

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji, które nie będą reklasyfikowane do rachunku zysków i strat (+/-)		
Przeszacowanie zobowiązania z tytułu programu określonych świadczeń	(699)	(404)
Podatek dochodowy wykazany w innych całkowitych dochodach	(699)	(404)

Nota 7.4 Aktywa oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Aktywa(-)		Rezerwa(+)	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Rzeczowe aktywa trwałe	(10 252)	(19 417)	34 308	32 524
Rzeczowe aktywa trwałe, których wartość podatkowa jest wyższa niż ich wartość bilansowa (aktywo na podatek odroczony)	(9 277)	(19 417)	596	613
Rzeczowe aktywa trwałe, których wartość bilansowa jest wyższa niż ich wartość podatkowa (rezerwa na podatek odroczony)	-	-	33 712	31 911
Środki trwałe w budowie	(975)	-	-	-
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	(2 214)	(8 150)*	9 640	-
Nieruchomości inwestycyjne	(233)	(362)	3 191	3 092
Wartości niematerialne	(12)	(6)	850	746
Aktywa finansowe	(501)	(54)	754	481
Zapasy	(1 883)	(1 544)	-	-
Prawa majątkowe- prawa do emisji CO ₂	-	-	15 793	10 248
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(436)	(1 270)	332	116
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(36 456)	(23 642)	68	68
Zobowiązania z tytułu leasingu	(10 226)	(317)	-	-
Nieopłacone składki ZUS	(257)	(181)	-	-
Bierne rozliczenia międzyokresowe - rezerwy na nagrody roczne, kwartalne i motywacyjne	(4 925)	(5 037)	-	-
Pozostałe bierne rozliczenia międzyokresowe	(1 615)	(2 115)	-	-
Rezerwa z tytułu praw do emisji CO ₂	(19 249)	(15 700)	-	-
Naliczone odsetki od zobowiązań i kredytów	(208)	(259)	-	-
Pozostałe	24	(33)	68	68
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	(18 042)	(14 702)	-	-
Rezerwy	(22 811)	(14 183)	-	-
Rezerwy na ochronę środowiska	(21 110)	(12 894)	-	-
Pozostałe rezerwy	(1 701)	(1 289)	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	(382)	(433)	-	-
Strata podatkowa	(5 751)	(8 186)	-	-
Pozostałe	(24)	(27)	70	69
Aktywa (-)/Rezerwa (+) z tytułu podatku odroczonego	(98 997)	(91 976)	65 006	47 344
Kompensata	65 006	47 281	(65 006)	(47 281)
Aktywo (-) z tytułu podatku odroczonego ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(33 991)	(44 695)	-	63

* Na dzień 31.12.2018 roku w pozycji Aktywa z tytułu prawa do użytkowania ujęty jest podatek odroczony z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów w związku ze zmianą prezentacyjną opisaną w punkcie 2.2.

Nota 7.5 Zmiana różnic przejściowych

	Zmiany różnic przejściowych ujęte w (+/-):				
	Stan na dzień 01.01.2019	Rachunku zysków i strat	Innych całkowitych dochodach	Różnice kursowe z przeliczenia	Stan na dzień 31.12.2019
Rzeczowe aktywa trwałe	13 107	10 949	-	-	24 056
Rzeczowe aktywa trwałe, których wartość podatkowa jest wyższa niż ich wartość bilansowa (aktywo na podatek odroczonych)	(19 414)	10 137	-	-	(9 277)
Rzeczowe aktywa trwałe, których wartość bilansowa jest wyższa niż ich wartość podatkowa (rezerwa na podatek odroczonych)	32 521	1 787	-	-	34 308
Środki trwałe w budowie	-	(975)	-	-	(975)
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	(8 150)	15 576	-	-	7 426
Nieruchomości inwestycyjne	2 730	228	-	-	2 958
Wartości niematerialne	740	98	-	-	838
Aktywa finansowe	427	(174)	-	-	253
Zapasy	(1 793)	(90)	-	-	(1 883)
Prawa majątkowe- prawa do emisji CO ₂	10 497	5 296	-	-	15 793
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(1 154)	1 050	-	-	(104)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(23 574)	(12 814)	-	-	(36 388)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(317)	(9 909)	-	-	(10 226)
Nieopłacone składki ZUS	(177)	(19)	-	-	(196)
Bierne rozliczenia międzyokresowe - rezerwy na nagrody roczne, kwartalne i motywacyjne	(5 037)	112	-	-	(4 925)
Pozostałe bierne rozliczenia międzyokresowe	(2 115)	500	-	-	(1 615)
Rezerwa z tytułu praw do emisji CO ₂	(15 700)	(3 549)	-	-	(19 249)
Naliczone odsetki od zobowiązań i kredytów	(259)	51	-	-	(208)
Pozostałe	31	-	-	-	31
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	(14 702)	(2 641)	(699)	-	(18 042)
Rezerwy	(14 183)	(8 628)	-	-	(22 811)
Rezerwy na ochronę środowiska	(12 894)	(8 216)	-	-	(21 110)
Pozostałe rezerwy	(1 289)	(412)	-	-	(1 701)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(433)	51	-	-	(382)
Strata podatkowa	(8 186)	2 435	-	-	(5 751)
Pozostałe	42	4	-	-	46
Aktywa (-)/Rezerwa (+) z tytułu podatku odroczonego	(44 632)	11 340	(699)	-	(33 991)

	Zmiany różnic przejściowych ujęte w (+/-):				
	Stan na dzień 01.01.2018	Rachunku zysków i strat	Innych całkowitych dochodach	Różnice kursowe z przeliczenia	Stan na dzień 31.12.2018
Rzeczowe aktywa trwałe	1 925	11 182	-	-	13 107
Rzeczowe aktywa trwałe, których wartość podatkowa jest wyższa niż ich wartość bilansowa (aktywo na podatek odroczonych)	(21 928)	2 514	-	-	(19 414)
Rzeczowe aktywa trwałe, których wartość bilansowa jest wyższa niż ich wartość podatkowa (rezerwa na podatek odroczonych)	23 853	8 668	-	-	32 521
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	(7 745)	(405)	-	-	(8 150)
Nieruchomości inwestycyjne	2 485	245	-	-	2 730
Wartości niematerialne	734	6	-	-	740
Aktywa finansowe	5 933	(5 506)	-	-	427
Zapasy	(1 806)	13	-	-	(1 793)
Prawa majątkowe- prawa do emisji CO ₂	4 465	6 032	-	-	10 497
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(1 421)	267	-	-	(1 154)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(15 286)	(8 288)	-	-	(23 574)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(318)	1	-	-	(317)
Nieopłacone składki ZUS	(240)	63	-	-	(177)
Bierne rozliczenia międzyokresowe - rezerwy na nagrody roczne, kwartalne i motywacyjne	(4 612)	(425)	-	-	(5 037)
Pozostałe bierne rozliczenia międzyokresowe	(2 262)	147	-	-	(2 115)
Rezerwa z tytułu praw do emisji CO ₂	(7 508)	(8 192)	-	-	(15 700)
Naliczone odsetki od zobowiązań i kredytów	(361)	102	-	-	(259)
Pozostałe	15	16	-	-	31
Świadczenia pracownicze	(13 979)	(319)	(404)	-	(14 702)
Rezerwy	(12 471)	(1 712)	-	-	(14 183)
Rezerwy na ochronę środowiska	(10 943)	(1 951)	-	-	(12 894)
Pozostałe rezerwy	(1 528)	239	-	-	(1 289)
Zobowiązania finansowe	(212)	(221)	-	-	(433)
Strata podatkowa	(80)	(8 106)	-	-	(8 186)
Pozostałe	68	(26)	-	-	42
Aktywa(-)/Rezerwa(+) z tytułu podatku odroczonego	(37 390)	(6 838)	(404)	-	(44 632)

W okresie sprawozdawczym objętym niniejszym sprawozdaniem Jednostka Dominująca wdrożyła MSSF 16: Leasing, co spowodowało istotne zmiany w rezerwach i aktywach z tytułu podatku odroczonego (ujawnienie prawa do użytkowania w aktywach oraz zobowiązań z tytułu leasingu w pasywach). Ponadto w 2019 roku nastąpił wzrost rezerw na ochronę środowiska oraz aktywów z tytułu rekultywacji, które również istotnie wpłynęły na zmiany rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego.

Nota 7.6 Nieujęte aktywa/rezerwa z tytułu odroczonego podatku

Na dzień bilansowy nie zostały wykazane następujące aktywa z tytułu podatku odroczonego:

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Straty podatkowe w okresie	2 871	1 392
Straty podatkowe z lat ubiegłych	3 273	1 881
Różnice przejściowe	-	(236)
	6 144	3 037

Nieujęte na dzień 31 grudnia 2019 roku aktywa z tytułu podatku odroczonego dotyczą podatku odroczonego od strat podatkowych w okresie głównie spółki zależnej Grupa Azoty Polyolefins S.A. w kwocie 2 210 tys. zł, nierozliczone straty z lat ubiegłych w kwocie 3 273 tys. zł dotyczą spółki zależnej Grupa Azoty Polyolefins S.A.

Nota 8 Działalność zaniechana

W 2019 oraz 2018 roku w Grupie Kapitałowej nie wystąpiła działalność zaniechana.

Nota 9 Zysk na jedną akcję

Kalkulacja podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję dokonana została w oparciu o zysk netto akcjonariuszy Jednostki Dominującej oraz o średnią ważoną liczbę akcji na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego. Wielkości te zostały ustalone w sposób przedstawiony poniżej:

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Zysk netto	49 196	(29 466)
Liczba akcji na początek okresu	75 000 000	75 000 000
Liczba akcji na koniec okresu	75 000 000	75 000 000
Średnia ważona liczba akcji w okresie	75 000 000	75 000 000
Zysk na jedną akcję: Z działalności kontynuowanej:		
Podstawowy (zł)	0,66	(0,39)
Rozwodniony (zł)	0,66	(0,39)

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Nie występują czynniki powodujące rozwodnienie zysku przypadającego na jedną akcję.

Nota 10 Rzeczowe aktywa trwałe

Wartość bilansowa

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Grunty	1 918	1 821
Budynki i budowle	483 746	423 122
Maszyny i urządzenia	812 283	766 935
Środki transportu	9 908	15 726
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	13 503	14 102
	1 321 358	1 221 706
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	220 355	250 361
	1 541 713	1 472 067

Na dzień 31 grudnia 2019 roku, w stosunku do 31 grudnia 2018 roku, rzeczowe aktywa trwałe uległy istotnemu zwiększeniu w pozycjach budynki i budowle oraz maszyny i urządzenia w wyniku przyjęcia na stan aktywów z rzeczowych aktywów trwałych w budowie Jednostki Dominującej:

- zadania inwestycyjnego „Zmiana technologii kwasu fosforowego” na kwotę 81 442 tys. zł ,
- zadania inwestycyjnego „Komputeryzacja instalacji AKPiA wydziału NPF” na kwotę 10 180 tys. zł,
- zadania inwestycyjnego „Wykonanie i wymiana wymienników ciepła” na kwotę 7 709 tys. zł,
- zadania inwestycyjnego „Wymiana Katalizatora konwersji NTKCO-TMC-3/1-Cs” na kwotę 5 512 tys. zł,
- zadanie inwestycyjnego „Zakup i montaż grzejnika rozruchowego” na kwotę 5 266 tys. zł.

Główną pozycję rzeczowych aktywów trwałych w budowie na dzień 31 grudnia 2019 roku stanowią nakłady poniesione przez spółkę Grupa Azoty Polyolefins S.A. na realizację projektu Polimery Police w kwocie 156 007 tys. zł.

Zestawienie netto rzeczowych aktywów trwałych

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2018 roku	1 821	423 122	766 935	15 726	14 102	250 361	1 472 067
Wpływ wdrożenia MSSF 16, w tym:	-	-	(4 181)	(4 878)	(166)	-	(9 225)
Przekwalifikowania do pozycji aktywa z tytułu prawa do użytkowania	-	-	(4 181)	(4 878)	(166)	-	(9 225)
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2019 roku	1 821	423 122	762 754	10 848	13 936	250 361	1 462 842
Zwiększenia, w tym (+):	97	85 231	146 192	1 449	2 560	164 440	399 969
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	97	39 321	144 514	1 447	2 560	156 302	344 241
Zwiększenia z tytułu odwrócenia i wykorzystania odpisu aktualizującego	-	717	1 678	2	-	3 678	6 075
Zwiększenia pozostałe	-	45 193	-	-	-	4 460	49 653
Zmniejszenia, w tym (-):	-	(24 607)	(96 663)	(2 389)	(2 993)	(194 446)	(321 098)
Amortyzacja	-	(23 513)	(90 377)	(2 195)	(2 994)	-	(119 079)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	-	(12)	(235)	(192)	-	-	(439)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	-	(1 097)	(1 805)	(2)	-	-	(2 904)
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	(548)	-	-	(191 092)	(191 640)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	-	-	(3 678)	-	-	(1 465)	(5 143)
Zmniejszenia z tytułu przekwalifikowania do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	(20)	-	-	-	(20)
Zmniejszenia pozostałe	-	15	-	-	1	(1 889)	(1 873)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2019 roku	1 918	483 746	812 283	9 908	13 503	220 355	1 541 713

W pozycji zwiększenia pozostałe w kwocie 45 193 tys. zł ujęto szacowane koszty rekultywacji i likwidacji składowisk oraz czyszczenie instalacji po zakończeniu ich eksploatacji. Wzrost aktywów jest efektem wzrostu zobowiązań z tytułu rezerw na ochronę środowiska, spowodowanych głównie spadkiem stóp procentowych. Ponadto, w rzeczowych aktywach trwałych w budowie ujęto koszty finansowania zewnętrznego związane z nakładami na projekt Polimery Police w kwocie 4 460 tys. zł.

W pozycji zmniejszenia pozostałe w kwocie 1 889 tys. zł ujęto wartość zaniechanych inwestycji.

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2018 roku	2 734	423 447	734 658	9 533	15 997	220 883	1 407 252
Zwiększenia, w tym (+):	-	23 167	117 528	9 364	989	177 202	328 250
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	-	23 127	112 550	5 645	814	176 897	319 033
Zwiększenia z tytułu zawartych umów leasingu finansowego	-	-	1 372	3 706	174	-	5 252
Zwiększenia z tytułu odwrócenia i wykorzystania odpisu aktualizującego	-	26	2 344	9	-	42	2 421
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	3	4	1	-	8
Zwiększenia pozostałe	-	14	1 259	-	-	263	1 536
Zmniejszenia, w tym (-):	(913)	(23 492)	(85 251)	(3 171)	(2 884)	(147 724)	(263 435)
Amortyzacja	-	(22 796)	(82 436)	(2 799)	(2 777)	-	(110 808)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	(161)	(61)	(22)	(151)	-	-	(395)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	-	(2)	(2 623)	-	-	(3 293)	(5 918)
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	-	-	(144 045)	(144 045)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	-	(616)	(37)	-	-	-	(653)
Zmniejszenia z tytułu przekwalifikowania do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia pozostałe	(752)	(17)	(133)	(221)	(107)	(386)	(1 616)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2018 roku	1 821	423 122	766 935	15 726	14 102	250 361	1 472 067

Zestawienie rzeczowych aktywów trwałych

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Stan na dzień 31.12.2019 roku							
Wartość bilansowa brutto	2 952	1 071 658	2 058 653	31 812	57 222	227 448	3 449 745
Skumulowane umorzenie (-)	(764)	(493 264)	(1 138 913)	(21 661)	(40 962)	-	(1 695 564)
Odpisy z tytułu utraty wartości (-)	(270)	(94 648)	(107 457)	(243)	(2 757)	(7 093)	(212 468)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2019 roku	1 918	483 746	812 283	9 908	13 503	220 355	1 541 713
Stan na dzień 31.12.2018 roku							
Wartość bilansowa brutto	2 855	989 612	1 939 376	40 446	55 980	259 667	3 287 936
Skumulowane umorzenie (-)	(764)	(471 125)	(1 066 984)	(24 475)	(39 121)	-	(1 602 469)
Odpisy z tytułu utraty wartości (-)	(270)	(95 365)	(105 457)	(245)	(2 757)	(9 306)	(213 400)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2018 roku	1 821	423 122	766 935	15 726	14 102	250 361	1 472 067

Wartość bilansowa brutto wszystkich, w pełni zamortyzowanych, rzeczowych aktywów trwałych Grupy Kapitałowej będących nadal w użytkowaniu na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 847 639 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 798 316 tys. zł).

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i ich wykorzystanie

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość odpisów na dzień 01.01.2019 roku	270	95 365	105 457	245	2 757	9 306	213 400
Odpis aktualizujący ujęty w rachunku zysków i strat	-		3 678	-	-	1 465	5 143
Odwrócenie odpisu aktualizującego ujęte w rachunku zysków i strat (-)	-	(717)	(1 678)	(2)	-	(3 678)	(6 075)
Pozostałe zmniejszenia							
Wartość odpisów na dzień 31.12.2019 roku	270	94 648	107 457	243	2 757	7 093	212 468
Wartość odpisów na dzień 01.01.2018 roku	270	94 775	107 764	254	2 757	9 348	215 168
Odpis aktualizujący ujęty w rachunku zysków i strat	-	616	37	-	-	-	653
Odwrócenie odpisu aktualizującego ujęte w rachunku zysków i strat (-)	-	(26)	(2 344)	(9)	-	(42)	(2 421)
Pozostałe zmniejszenia	-	-	-	-	-	-	-
Wartość odpisów na dzień 31.12.2018 roku	270	95 365	105 457	245	2 757	9 306	213 400

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku Jednostka Dominująca spisała rzeczowe aktywa trwałe w budowie w kwocie 1 851 tys. zł, w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

Środki trwałe w budowie objęte odpisem aktualizującym w okresie sprawozdawczym w wysokości 1 465 tys. zł. należą do segmentu Nawozy.

W okresach objętych niniejszym sprawozdaniem Grupa otrzymała 289 tys. zł od stron trzecich z tytułu odszkodowań za spadek wartości lub utratę elementów rzeczowego majątku trwałego.

Odpisy aktualizujące tworzy się, gdy istnieją przesłanki wystąpienia utraty wartości oraz gdy w wyniku testu na utratę wartości oszacowana wartość odzyskiwalna jest mniejsza niż wartość bilansowa składnika rzeczowych aktywów trwałych lub gdy z indywidualnej analizy wynika, że składnik majątku utracił przydatność. Odpisy odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Zmniejszenie odpisów może być efektem ich rozwiązania, w przypadku gdy oszacowana wartość odzyskiwalna jest wyższa niż wartość bilansowa lub wykorzystania ze względu na likwidację składnika rzeczowych aktywów trwałych uprzednio objętego odpisem. Rozwiązanie odpisów następuje w pozostałe przychody operacyjne.

Test na utratę wartości

W związku z identyfikacją przesłanek do testu na dzień 31 grudnia 2019 roku Jednostka Dominująca przeprowadziła test na utratę wartości aktywów. Test przeprowadzono dla rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych w dwóch wyodrębnionych ośrodkach wypracowujących środki pieniężne (OWSP), tj. OWSP Nawozy oraz OWSP Pigmenty.

OWSP Nawozy obejmuje głównie produkcję i sprzedaż nawozów wieloskładnikowych, nawozów azotowych, mocznika, amoniaku ciekłego oraz innych produktów chemicznych (obejmuje zakres działalności Jednostki Biznesowej Nawozy oraz Jednostki Biznesowej Nitro).

OWSP Pigmenty obejmuje głównie produkcję i sprzedaż bieli tytanowej wykorzystywanej między innymi w produkcji farb, lakierów i barwników.

Pozycje bilansowe użytkowane wspólnie przez oba ośrodki wypracowujące środki pieniężne, ewidencjonowane w ramach Obszarów Wsparcia oraz Administracji, zostały przypisane do OWSP w sposób pośredni. Jako najbardziej racjonalny sposób alokacji aktywów i pasywów majątku wspólnego przyjęto dla pozycji Obszarów Wsparcia i Administracji klucze kosztowe.

Prognoza przyszłych przepływów pieniężnych została sporządzona zgodnie z metodologią określoną w ramach MSR 36 „Utrata wartości aktywów”. Wartość odzyskiwalna ośrodków wypracowujących środki pieniężne została ustalona w oparciu o ich wartość użytkową.

Prognoza przyszłych przepływów do testu na dzień 31 grudnia 2019 roku sporządzona została w ujęciu nominalnym, stąd do ich zdyskontowania zastosowano również stopę w ujęciu nominalnym. Stopa dyskonta została ustalona na poziomie 6,92% po opodatkowaniu (średni ważony koszt kapitału netto w ujęciu nominalnym).

W teście na utratę wartości aktywów trwałych w następstwie wdrożenia MSSF 16 zastosowano poniższe zasady:

- przy ustalaniu wartości bilansowej OWSP uwzględnia się składniki aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz odejmuje się wartość zobowiązań z tytułu leasingu,
- wartość użytkowa OWSP obliczana jest na podstawie przyszłych przepływów, z wyłączeniem opłat leasingowych w zakresie w jakim zostały zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu. Tak ustaloną wartość użytkową pomniejsza się o wartość zobowiązań leasingowych.

Na bazie przeprowadzonego na dzień 31 grudnia 2019 roku testu na utratę wartości aktywów trwałych stwierdzono, iż nie wystąpiła utrata wartości testowanych aktywów.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku przetestowano pod kątem utraty wartości nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne spółkę zależną Grupa Azoty Polyolefins S.A. W celu oszacowania wartości bieżącej przyszłych spodziewanych przepływów pieniężnych generowanych przez projekt sporządzono prognozę finansową opartą o aktualne założenia odnośnie szacowanych wyptywów pieniężnych koniecznych do poniesienia przed oddaniem inwestycji do użytkowania oraz oczekiwanych korzyści ekonomicznych w okresie eksploatacji inwestycji. Spółka Grupa Azoty Polyolefins S.A. monitoruje prognozowaną rentowność inwestycji przy wykorzystaniu modelu finansowego stworzonego przy współpracy z renomowanymi firmami doradczymi. Kluczowe założenia opracowane na potrzeby modelu finansowego, w tym założenia technologiczne i dotyczące prognoz rynkowych bazują na niezależnych opracowaniach takich jak dokumentacja techniczna dostarczona przez uznane firmy inżynieryjne (w tym licencjodawców technologii) oraz raportach doradców rynkowych. Spółka zależna na bieżąco rozpatruje konieczność aktualizacji kluczowych założeń i parametrów modelu. W 2019 roku zakres przeprowadzonych aktualizacji związany był m.in. z:

- a) aktualizacją CAPEX inwestycji w oparciu o ofertę wyłonionego w postępowaniu przetargowym generalnego wykonawcy oraz parametrów OPEX wynikających z oferty,
- b) aktualizacją ścieżki cenowej energii elektrycznej w oparciu o raport rynkowy dotyczący energii elektrycznej,
- c) aktualizacją ścieżek cenowych polipropylenu, propanu i etylenu przez doradcę rynkowego instytucji finansujących,
- d) wprowadzeniem modyfikacji w strategii handlowej,
- e) aktualizacją warunków finansowania dłużnego uprzywilejowanego w tym poziomów marż i opłat kredytowych zgodnie z ofertami instytucji finansujących.

W grudniu 2019 roku, Jednostka Dominująca oraz Grupa Azoty S.A. i Grupa Azoty Polyolefins S.A. zawarły ze spółką Grupa Lotos S.A. oraz z Hyundai Engineering Co., Ltd i Korea Overseas Infrastructure & Urban Development Corporation porozumienia dotyczące warunków inwestycji equity oraz finansowania projektu Polimery Police. W tym samym miesiącu Grupa Azoty Polyolefins S.A. wydała polecenie przystąpienia do pełnej realizacji kontraktu (Full Notice To Proceed - FNTF) z Generalnym Wykonawcą Hyundai Engineering Co. Ltd. Dodatkowo spółka zależna prowadzi zaawansowane rozmowy z konsorcjum polskich i zagranicznych instytucji finansowych dotyczące finansowania dłużnego uprzywilejowanego. Podpisane zostały listy mandatowe potwierdzające złożenie przez te instytucje ofert popartych zgodami komitetów kredytowych. Łączna kwota oferowana przez te instytucje finansowe w pełni pokryje zapotrzebowanie inwestycji Polimery Police. Obecnie spółka zależna pracuje nad treścią umowy kredytowej wraz z umowami towarzyszącymi.

W związku z powyższym statusem procesu pozyskiwania finansowania dla projektu Polimery Police oraz w odniesieniu do zaktualizowanych, dodatnich wyników modelu finansowego, które spółka zależna traktuje jako szacunek wartości odzyskiwalnej w ramach testu na utratę wartości aktywów, podtrzymano konkluzję o braku utraty wartości aktywów inwestycji Polimery Police, które na dzień 31 grudnia 2019 roku obejmowały aktywa trwałe w tym nakłady na środki trwałe w budowie, wartości niematerialne w budowie, zaliczki na środki trwałe i wartości niematerialne, prawa wieczystego użytkowania oraz aktywowane koszty pozyskiwania finansowania.

Dla potrzeb testu na utratę wartości, wartość inwestycji Polimery Police została oszacowana przy założeniu:

- 35-letniego okresu eksploatacji projektu począwszy od momentu rozruchu instalacji produkcyjnych planowanego na II kwartał 2022 roku, bez uwzględnienia wartości rezydualnej,
- całkowity budżet projektu na poziomie równowartości 1,8 mld USD,
- utrzymania, obecnie zakładanego harmonogramu finalizacji pozyskania finansowania poprzez podpisanie umów finansowania dłużnego oraz umów inwestycyjnych.

Jednocześnie należy podkreślić, iż poniesione do tej pory w ramach projektu Polimery Police nakłady inwestycyjne stanowią ok. 4,6% estymowanej wartości całkowitej nakładów inwestycyjnych.

Nakłady na istotne rzeczowe aktywa trwałe w budowie

Do najistotniejszych poniesionych w 2019 roku nakładów inwestycyjnych składających się na rzeczowe aktywa trwałe w budowie należą:

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Wymiana katalizatora NTKCO-TMC-3/-Cs	5 512	-
Budowa instalacji do produkcji, magazynowania PULNOX	4 106	-
Modernizacja posadzki obiekt 517	3 646	-
Modernizacja obrotowych podgrzewaczy	3 246	-
Dostosowanie stanowisk rozładunku cystern	2 463	-
Modernizacja placów, dróg i magazynów M-BAG	2 287	-
Rozbudowa Terminala Morskiego	33	-
Instalacja do produkcji propylenu metodą PDH	54 160	101 847
Zmiana technologii produkcji kwasu fosforowego	19 583	61 919
Komputeryzacja instalacji APiA Wydziału NPF	-	10 401
Wykonanie i wymiana wymienników ciepła	-	5 932
Wykonanie modernizacji obiektu 503	-	2 222
Wymiana kompresora nr 1 w obiekcie 266	-	2 110
	95 036	184 431

Zabezpieczenia

Tytuł zobowiązania/ograniczenia w dysponowaniu	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Pożyczka/hipoteki	13 513	14 292
Pożyczka/zastaw rejestrowy	15 062	14 174
	28 575	28 466

Na dzień 31 grudnia 2019 roku zabezpieczenia ustanowione na majątku Grupy Kapitałowej (hipoteka na nieruchomościach oraz zastaw rejestrowy na majątku ruchomym) związane są z umową pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Pozostałe umowy kredytowe oraz pożyczki zgodnie z wymogami Umowy o Finansowanie Wewnętrzne wolne są od zabezpieczeń tego typu.

Nota 11 Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	-	6 224
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania, w tym:		
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	57 568	-
Budynki i budowle	400	-
Maszyny i urządzenia	4 441	-
Środki transportu	12 054	-
Pozostałe przyrządy i wyposażenie	131	-
	74 594	6 224

Szczegółowy opis wdrożenia MSSF 16 oraz zmiany prezentacji Prawa wieczystego użytkowania gruntów wynikające z wejścia w życie w dniu 1 stycznia 2019 roku MSSF 16 zostały opisane w punkcie 2.2. niniejszego sprawozdania.

Zestawienie netto aktywów z tytułu prawa do użytkowania

	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe przysięgi i wyposażenie	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2018 roku	-	-	-	-	-	-
Wpływ wdrożenia MSSF 16, w tym:	58 450	414	4 275	4 941	166	68 246
Wartość aktywów wykazanych na 31.12.2018 roku jako leasing finansowy zgodnie z MSR 17	-	-	4 181	4 878	166	9 225
PWUG wykazywane bilansowo 31.12.2018 roku	6 224	-	-	-	-	6 224
Zwiększenia z tytułu wdrożenia MSSF 16	52 226	414	94	63	-	52 797
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2019 roku	58 450	414	4 275	4 941	166	68 246
Zwiększenia, w tym:	325	-	934	10 721	-	11 980
Zwiększenia z tytułu zawarcia nowych umów (rozliczone z PDU w budowie)	-	-	934	10 721	-	11 655
Pozostałe	325	-	-	-	-	325
Zmniejszenia w tym:(-)	(1 207)	(14)	(736)	(3 608)	(35)	(5 632)
Amortyzacja	(1 034)	(14)	(736)	(3 608)	(35)	(5 427)
Zmniejszenia pozostałe	(173)	-	(32)	-	-	(205)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2019 roku	57 568	400	4 441	12 054	131	74 594

Dodatkowe informacje dotyczące składników aktywów, do których Grupa posiada prawo do użytkowania zawiera nota 23.

Nota 12 Nieruchomości inwestycyjne

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Wartość bilansowa na początek okresu	6 168	5 381
Zwiększenia, w tym (+):	20	752
Zwiększenia z tytułu reklasyfikacji z innej kategorii aktywów	20	-
Zwiększenia pozostałe	-	752
Zmniejszenia (-):	-	-
Zysk netto z korekty wartości godziwej	649	35
Wartość bilansowa na koniec okresu	6 837	6 168

Nieruchomości inwestycyjne obejmują grunty własne, budynki i budowle wyceniane w wartości godziwej.

Na dzień 10 lipca 2019 roku Jednostka Dominująca dokonała aktualizacji wyceny nieruchomości przez niezależny podmiot zewnętrzny, posiadający uprawnienia do wyceny majątku. Rzeczoznawca majątkowy potwierdził, że na dzień 31 grudnia 2019 roku nie nastąpiły istotne zmiany czynników mających wpływ na poziom wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych. Przy oszacowaniu wartości nieruchomości zastosowano: dla budynków metodę dochodową, natomiast dla gruntów metodę porównawczą.

Wartość godziwą zakwalifikowano do poziomu II w związku z tym, że większość danych wejściowych do wyceny istotnych nieruchomości pochodzi z rynków lokalnych i regionalnych.

Grupa Kapitałowa nie posiada ograniczeń dotyczących możliwości zbycia nieruchomości inwestycyjnych. Nieruchomości inwestycyjne nie stanowią zabezpieczenia płatności zobowiązań Grupy Kapitałowej. Nie występowały również żadne dodatkowe zobowiązania umowne związane z zakupem, wybudowaniem, dostosowaniem nieruchomości inwestycyjnych ani też ich przyszłym ulepszeniem. Koszty napraw, utrzymania nieruchomości inwestycyjnych są ponoszone przez Grupę Kapitałową na bieżąco.

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Przychody z tytułu dzierżawy nieruchomości inwestycyjnych	951	842
Bezpośrednie koszty z tytułu utrzymania nieruchomości inwestycyjnych (podatek od nieruchomości, nakłady remontowe, ubezpieczenia)	(587)	(535)
	364	307

Nota 13 Wartości niematerialne

Wartość bilansowa

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Patenty i licencje	11 780	13 310
Oprogramowanie komputerowe	1 876	1 492
Pozostałe wartości niematerialne	1 168	753
	14 824	15 555
Wartości niematerialne w budowie	62 558	33 229
	77 382	48 784

Wartość nakładów na wartości niematerialne w budowie na dzień 31 grudnia 2019 roku w kwocie 58 701 tys. zł dotyczy zakupu licencji do produkcji polipropylenu (projekt Polimery Police), z czego 28 099 tys. zł poniesiono w bieżącym okresie sprawozdawczym.

Wartości niematerialne nie stanowią zabezpieczenia płatności zobowiązań Grupy Kapitałowej.

Wszystkie wartości niematerialne stanowią własność Grupy Kapitałowej.

Zestawienie netto wartości niematerialnych

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2019 roku	13 310	1 492	753	33 229	-	48 784
Zwiększenia, w tym (+):	148	883	710	30 205	-	31 946
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	148	873	710	29 101	-	30 832
Zwiększenia z tytułu odwrócenia odpisu aktualizującego	-	10	-	-	-	10
Zwiększenia pozostałe	-	-	-	1 104	-	1 104
Zmniejszenia, w tym (-):	(1 678)	(499)	(295)	(876)	-	(3 348)
Amortyzacja	(1 678)	(489)	(295)	-	-	(2 462)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	(876)	-	(876)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia pozostałe	-	(10)	-	-	-	(10)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2019 roku	11 780	1 876	1 168	62 558	-	77 382

W pozycji Zwiększenia pozostałe ujęto koszty finansowania zewnętrznego związane z nakładami na projekt Polimery Police w kwocie 1 104 tys. zł.

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2018 roku	14 962	3 460	944	14 647	-	34 013
Zwiększenia, w tym (+):	159	185	-	18 832	449	19 625
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	134	175	-	18 832	449	19 590
Zwiększenia z tytułu odwrócenia odpisu aktualizującego	25	-	-	-	-	25
Zwiększenia pozostałe	-	10	-	-	-	10
Zmniejszenia, w tym (-):	(1 811)	(2 153)	(191)	(250)	(449)	(4 854)
Amortyzacja	(1 786)	(877)	(191)	-	-	(2 854)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	(25)	-	-	-	-	(25)
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	(250)	-	(250)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	-	-	-	-	(449)	(449)
Zmniejszenia pozostałe	-	(1 276)	-	-	-	(1 276)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2018 roku	13 310	1 492	753	33 229	-	48 784

Zestawienie wartości niematerialnych

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych	Razem
Stan na dzień 31.12.2019 roku						
Wartość bilansowa brutto	31 424	8 774	2 946	62 558	-	105 702
Skumulowane umorzenie (-)	(17 789)	(6 604)	(1 602)	-	-	(25 995)
Odpisy z tytułu utraty wartości (-)	(1 855)	(294)	(176)	-	-	(2 325)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2019 roku	11 780	1 876	1 168	62 558	-	77 382
Stan na dzień 31.12.2018 roku						
Wartość bilansowa brutto	31 276	8 160	2 236	33 229	-	74 901
Skumulowane umorzenie (-)	(16 111)	(6 364)	(1 307)	-	-	(23 782)
Odpisy z tytułu utraty wartości (-)	(1 855)	(304)	(176)	-	-	(2 335)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2018 roku	13 310	1 492	753	33 229	-	48 784

Wartość bilansowa brutto wszystkich, w pełni zamortyzowanych, wartości niematerialnych Grupy Kapitałowej będących nadal w użytkowaniu na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 16 327 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 15 993 tys. zł).

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i ich wykorzystanie

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych	Razem
Wartość odpisów na dzień 01.01.2019 roku	1 855	304	176	-	-	2 335
Odwrocenie odpisu aktualizującego ujęte w rachunku zysków i strat (-)	-	(10)	-	-	-	(10)
Wartość odpisów na dzień 31.12.2019 roku	1 855	294	176	-	-	2 325
Wartość odpisów na dzień 01.01.2018 roku	1 880	304	176	-	64 114	66 474
Odpis aktualizujący ujęty w rachunku zysków i strat	-	-	-	-	449	449
Odwrocenie odpisu aktualizującego ujęte w rachunku zysków i strat (-)	(25)	-	-	-	-	(25)
Inne - skutki dekonsolidacji spółki zależnej	-	-	-	-	(65 550)	(65 550)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	987	987
Wartość odpisów na dzień 31.12.2018 roku	1 855	304	176	-	-	2 335

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa Kapitałowa przeprowadziła test na utratę wartości niematerialnych, opisany w nocie 10.

Nota 14 Aktywa finansowe

Nota 14.1 Inwestycje wyceniane metodą praw własności

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Udziały w jednostkach stowarzyszonych	26 365	26 180
Przypadające na:		
Długoterminowe	26 365	26 180

Żadna ze spółek zależnych ani stowarzyszonych nie jest notowana na aktywnym rynku papierów wartościowych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku udział w ogólnej liczbie głosów na Zgromadzeniu Wspólników/Walnym Zgromadzeniu posiadany przez spółkę Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. w podmiotach stowarzyszonych jest równy udziałowi Jednostki Dominującej w kapitałach tych jednostek.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych nie stanowią zabezpieczenia płatności zobowiązań Grupy Kapitałowej.

Zestawienie zmian w inwestycjach wycenianych metodą praw własności

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Stan na początek okresu	26 180	26 964
Zwiększenia, w tym:	12 499	12 319
Udział w zysku z udziałów w jednostkach wycenianych metodą praw własności (MPW)	12 499	12 317
Pozostałe zwiększenia	-	2
Zmniejszenia, w tym:	(12 314)	(13 103)
Otrzymane dywidendy od jednostek stowarzyszonych	(12 314)	(13 103)
Stan na koniec okresu	26 365	26 180

Udziały w jednostkach stowarzyszonych

Nazwa jednostki stowarzyszonej	Procent posiadanych udziałów w kapitale podstawowym	Kraj	Metoda konsolidacji	Wartość bilansowa udziałów
31 grudnia 2019 roku				
Kemipol Sp. z o.o.	33,99%	Polska	MPW	26 365
budchem Sp. z o.o. w likwidacji	48,96%	Polska	MPW	-
				26 365
31 grudnia 2018 roku				
Kemipol Sp. z o.o.	33,99%	Polska	MPW	26 180
budchem Sp. z o.o. w likwidacji	48,96%	Polska	MPW	-
				26 180

Skrócone informacje finansowe spółki stowarzyszonej Kemipol Sp. z o.o.

	na dzień 31.12.2019*	na dzień 31.12.2018
Aktywa	92 028	95 942
Kapitał własny	77 428	76 889
Zobowiązania	14 600	19 053
Przychody	166 333	165 612
Zysk za okres	36 773	36 238

* wstępne dane finansowe spółki Kemipol Sp. z o.o.

Nota 14.2 Odpisy aktualizujące wartość inwestycji wycenianych metodą praw własności

W Grupie Kapitałowej zarówno na dzień 31 grudnia 2019 roku jak i na dzień 31 grudnia 2018 roku występują odpisy aktualizujące wartość inwestycji wycenianych metodą praw własności w kwocie 592 tys. zł, dotyczące spółki budchem Sp. z o.o. w likwidacji.

Nota 14.3 Pozostałe aktywa finansowe

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Pożyczki	-	2 951
Przypadające na:		
Krótkoterminowe	-	2 951

Nota 15 Zapasy

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Produkty gotowe	87 298	78 114
Półprodukty, produkcja w toku	62 547	48 562
Materiały	221 225	189 167
Zapasy ogółem	371 070	315 843
<i>Wartość bilansowa zapasów wykazywanych w wartości godziwej pomniejszona o koszty sprzedaży</i>	746	-

Wartość zapasów ujętych jako koszt w okresie

Odpisy wartości zapasów ujęte jako koszt w okresie
Odpisy wartości zapasów wykorzystane/rozwiązane
w okresie

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Wartość zapasów ujętych jako koszt w okresie	2 040 405	2 096 246
Odpisy wartości zapasów ujęte jako koszt w okresie	2 644	3 479
Odpisy wartości zapasów wykorzystane/rozwiązane w okresie	(2 015)	(4 321)
	2 041 034	2 095 404

Wartość odpisów aktualizujących zapasy

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Wartość odpisów aktualizujących zapasy	8 755	8 126

Na dzień 31 grudnia 2019 roku nie występują nietypowe pozycje w zapasach Grupy Kapitałowej.

Główną pozycją w zapasach materiałów stanowią podstawowe surowce do produkcji nawozów (sól potasowa, szlaka, ilmenit, fosforyty i miął węglowy) na kwotę 131 464 tys. zł. Pozostałe surowce stanowią kwotę 17 671 tys. zł. W pozycji zapasów prezentowane są również zapasy materiałów technicznych, pomocniczych, opakowań, odpadów oraz złomu w wysokości 44 607 tys. zł.

Utworzenie, jak i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość zapasów ujmuje się w koszcie wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów. W 2019 roku obciążono rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody kwotą 629 tys. zł z tytułu:

- zmniejszenia odpisów aktualizujących wartość zapasów w kwocie 2 015 tys. zł dotyczących zapasów, które zostały w danym okresie sprawozdawczym zagospodarowane (zużyte do produkcji, sprzedane itp.),
- zwiększenia (utworzenia) odpisów aktualizujących wartość zapasów produktów gotowych, półfabrykatów i materiałów nie wykazujących rotacji w kwocie 2 644 tys. zł, co wynikało z utraty wartości zapasów oraz ich wyceny nie wyżej od ich wartości netto możliwej do uzyskania.

Zapasy nie stanowią zabezpieczenia płatności zobowiązań Grupy Kapitałowej.

Nota 16 Prawa majątkowe

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Prawa do emisji nabyte	35	25 111
Prawa do emisji przyznane nieodpłatnie	83 086	30 139
Świadectwa pochodzenia energii	-	41
Prawa majątkowe ogółem	83 121	55 291

Wzrost stanu praw majątkowych wynika głównie ze wzrostu cen na dzień rejestracji uprawnień jednostek emisji CO₂, przyznanych nieodpłatnie zastosowanych do ich wyceny.

Prawa majątkowe nie stanowią zabezpieczenia płatności zobowiązań Grupy Kapitałowej.

Prawa do emisji CO₂ (ilość jednostek)

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Posiadane prawa do emisji CO₂		
Stan na początek okresu (jednostki posiadane)	1 086 967	1 427 483
Rozliczone	(1 450 644)	(1 728 505)
Przyznane	978 141	998 059
Zakupione	396 097	389 930
Stan praw na koniec okresu (jednostki posiadane)	1 010 561	1 086 967
Stan praw na koniec okresu (jednostki posiadane i należne z tytułu zawartych kontraktów terminowych)	1 378 189	1 436 967
Emisja w okresie sprawozdawczym	1 204 708	1 450 644

Na koniec grudnia 2019 roku Jednostka Dominująca posiadała (nabyte lub zabezpieczone kontraktami) wymaganą do rozliczenia emisji CO₂ za 2019 rok ilość uprawnień. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Jednostka Dominująca posiada pełne zabezpieczenie uprawnień w celu pokrycia rzeczywistej emisji w 2019 roku.

Nota 17 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Należności z tytułu dostaw i usług - podmioty powiązane	11 341	8 651
Należności z tytułu dostaw i usług - podmioty pozostałe	101 738	119 337
Należności budżetowe oprócz podatku dochodowego	42 446	47 794
Należności z tytułu umów o roboty budowlane - podmioty pozostałe	-	22
Zaliczki na dostawy aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych - podmioty pozostałe	41 104	19 084
Zaliczki na dostawy materiałów, towarów i usług - podmioty pozostałe	45	1 193
Rozliczenia międzyokresowe kosztów - podmioty pozostałe	49 411	17 370
Pozostałe należności - podmioty powiązane	-	159
Pozostałe należności - podmioty pozostałe	701	437
	246 786	214 047
Przypadające na:		
Długoterminowe	76 900	32 888
Krótkoterminowe	169 886	181 159
	246 786	214 047

W pozycji Zaliczki na dostawy aktywów trwałych - podmioty pozostałe zostały ujęte zaliczki wypłacone przez spółkę zależną Grupa Azoty Polyolefins S.A. podmiotom realizującym projekt Polimery Police w kwocie 39 888 tys. zł, oraz zaliczki wypłacone dostawcom aktywów trwałych Jednostki Dominującej w kwocie 1 216 tys. zł.

Nota 17a Rozliczenia międzyokresowe kosztów

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Ubezpieczenia	21 530	1 577
Koszty emisji akcji	5 087	-
Pozostałe	22 794	15 793
	49 411	17 370
Przypadające na:		
Długoterminowe	35 644	13 804
Krótkoterminowe	13 767	3 566
	49 411	17 370

Główną wartość w pozycji Ubezpieczenia w kwocie 20 443 tys. zł stanowią składki ubezpieczeniowe związane z projektem Polimery Police.

W pozycji koszty emisji akcji ujęte są koszty związane z emisją akcji serii C Jednostki Dominującej w kwocie 5 087 tys. zł, które zostaną w całości rozliczone z kapitałem zapasowym powstałym z nadwyżki ceny emisyjnej nad ceną nominalną. Podwyższenie kapitału zakładowego C zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 10 stycznia 2020 roku.

W pozycji Pozostałe na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa Kapitałowa prezentuje rozliczenia międzyokresowe kosztów spółki zależnej Grupa Azoty Polyolefins S.A. w kwocie 22 213 tys. zł dotyczące kosztów ponoszonych na pozyskanie finansowania, które będą rozliczane w czasie trwania finansowania inwestycji budowy instalacji do produkcji propylenu i polipropylenu.

Zmiany stanu odpisów aktualizujących należności z tytułu dostaw i usług (w tym z tytułu szacowanej straty kredytowej)

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Stan na początek okresu	17 755	18 535
Utworzenie - ujęte w rachunku zysków i strat	2 964	1 084
Rozwiązanie - ujęte w rachunku zysków i strat	(1 239)	(2 997)
Wykorzystanie	(7)	1 315
Stan na koniec okresu	19 473	17 755
Przypadające na:		
Długoterminowe	-	26
Krótkoterminowe	19 473	17 729
	19 473	17 755

Zgodnie z MSSF 9 odpisy aktualizujące tworzy się metodą uproszczoną na szacowaną przez Jednostkę Dominującą stratę kredytową dotyczącą należności handlowych oraz pozostałych należności od momentu początkowego ujęcia. Wartość odpisu jest aktualizowana na każdy dzień sprawozdawczy. Utworzenie i rozwiązanie odpisu z tytułu szacowanej straty kredytowej należności handlowych ujmuje się w kosztach sprzedaży. Utworzenie odpisu na należności pozostałe ujmuje się w pozostałych kosztach operacyjnych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość odpisów na należności pozostałe wynosiła 12 334 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 1 025 tys. zł). Wzrost wynika z utworzonego odpisu na karę umowną w kwocie 9 770 tys. zł (2 600 tys. USD) oraz należność z tytułu bezpodstawnie zrealizowanej gwarancji bankowej w kwocie 1 553 tys. zł (413 tys. USD) od firmy realizującej projekt inwestycyjny.

Należności handlowe, w przypadku których nastąpiła utrata wartości dotyczą głównie odbiorców nawozów.

W przypadku stwierdzenia nieściągalności należności, które zostały objęte odpisami, z tytułu utraty wartości, dokonuje się ich spisania poprzez wykorzystanie odpisów.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku suma należności z tytułu dostaw i usług wynosiła 113 079 tys. zł (w roku 2018 - 127 988 tys. zł) - 93% tej kwoty stanowią należności niewymagalne. Należności przeterminowane ponad 12 miesięcy dotyczą w znacznej mierze odbiorców postawionych w stan upadłości lub w stosunku do których jest prowadzone postępowanie egzekucyjne. Należności łącznie od 97 odbiorców zostały objęte odpisem aktualizującym.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności nie są oprocentowane i nie stanowią zabezpieczenia płatności zobowiązań Grupy Kapitałowej.

Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług uwzględniająca szacowane ryzyko kredytowe na dzień 31.12.2019 roku

	Wartość brutto należności	Oczekiwana strata kredytowa	Oczekiwana strata kredytowa w %	Wartość netto należności
Nieprzeterminowane	98 044	82	0,08%	97 962
Przeterminowane do 180 dni	13 303	85	0,64%	13 218
Przeterminowane od 181-360 dni	1 560	1 560	100,00%	-
Przeterminowane powyżej 360 dni	19 645	17 746	90,33%	1 899*
	132 552	19 473		113 079

* w związku z zaawansowaniem procesu ustalania warunków porozumienia z dłużnikiem Spółka ocenia, że ryzyko braku spłaty zadłużenia jest niewielkie

Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług, uwzględniająca szacowane ryzyko kredytowe na dzień 31.12.2018 roku.

	Wartość brutto należności	Oczekiwana strata kredytowa	Oczekiwana strata kredytowa w %	Wartość netto należności
Nieprzeterminowane	119 057	119	0,10%	118 938
Przeterminowane do 180 dni	9 115	65	0,71%	9 050
Przeterminowane od 181-360 dni	18	18	100,00%	-
Przeterminowane powyżej 360 dni	17 550	17 550	100,00%	-
	145 740	17 752		127 988

Struktura walutowa należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
PLN	210 379	135 068
EUR w przeliczeniu na PLN	490 787	50 121
USD w przeliczeniu na PLN	13 464	28 843
XOF w przeliczeniu na PLN	15	15
	714 645	214 047
Przypadające na:		
Długoterminowe	457 273	32 888
Krótkoterminowe	257 372	181 159
	714 645	214 047

Rotacja należności handlowych związanych z normalnym tokiem sprzedaży w Jednostce Dominującej w 2019 roku wynosiła 23 dni, natomiast w 2018 roku wynosiła 26 dni.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku nie występują należności z tytułu sum zatrzymanych.

Nota 18 Środki pieniężne

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Środki pieniężne w kasie	12	8
Środki pieniężne na rachunkach bankowych (PLN)	6 379	1 559
Środki pieniężne na rachunkach walutowych (po przeliczeniu na PLN)	382 693	7 422
Lokaty bankowe terminowe do 3 miesięcy	406	-
Lokaty bankowe pozostałe	411	-
Środki pieniężne i ekwiwalenty w ramach cash-poolingu	55 140	151 217
Pozostałe	415	3
	445 456	160 209
Środki pieniężne, wartości wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	445 456	160 209
Środki pieniężne, wartości wykazywane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	445 456	160 209
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	405	-

Wartość godziwa środków pieniężnych jest równa z ich wartością bilansową.

Główną pozycję środków pieniężnych Grupy Kapitałowej stanowią środki spółki zależnej Grupa Azoty Polyolefins S.A. przeznaczone na wypłatę zaliczki dla podmiotu realizującego projekt Polimery Police. Zaliczka w kwocie 380 373 tys. zł. została wypłacona w dniu 3 stycznia 2020 roku.

Saldo środków pieniężnych stanowią środki o nieograniczonej możliwości dysponowania w kwocie 445 051 tys. zł, oraz o ograniczonej możliwości dysponowania w kwocie 405 tys. zł.

Spółki Grupy Kapitałowej korzystają na bieżąco (bez ograniczeń) z posiadanych środków znajdujących się na tzw. rachunkach VAT, regulując płatności dla dostawców posiadających siedzibę w Polsce, których usługi opodatkowane są podatkiem od towarów i usług. Na dzień 31 grudnia 2019 roku saldo środków pieniężnych z płatności split payment wynosi 5 935 tys. zł i zawiera się w łącznej kwocie środków pieniężnych na rachunkach bankowych (PLN).

Wpływ zmiany ryzyka kredytowego w okresie sprawozdawczym na wartość szacowanej straty

	Wartość środków pieniężnych na 01.01.2019	Wartość środków pieniężnych na 31.12.2019	Wartość szacowanej straty kredytowej na 31.12.2019	Wartość środków pieniężnych po uwzględnieniu straty kredytowej na 31.12.2019
Szacowane w okresie do 12 miesięcy, w tym:				
A	153 690	445 375	77	445 298
BBB/BB	6 226	146	-	146
B	285	-	-	-
Szacowane w okresie do 12 miesięcy, w tym:				
A	123 538	153 714	24	153 690
BBB/BB	21 192	6 229	3	6 226
B	246	287	2	285

Nota 19 Pozostałe aktywa

W Grupie Kapitałowej zarówno na dzień 31 grudnia 2019 roku jak i na dzień 31 grudnia 2018 roku nie występowały pozostałe aktywa.

Nota 20 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży, zobowiązania związane bezpośrednio z aktywami trwałymi przeznaczonymi do sprzedaży

Jednostka Dominująca (100% udziałowiec) dokonała analiz w zakresie realizowanych dotychczas procesów sprzedaży udziałów spółki zależnej Supra Agrochemia Sp. z o.o. a w następstwie Zarząd podjął decyzję o zbywaniu nieruchomości spółki zależnej, zamiast udziałów. Obecnie trwa aktywny proces poszukiwania nabywcy nieruchomości gruntowych o łącznej powierzchni 11,3014 ha, których wieczystym użytkownikiem jest Supra Agrochemia Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu. Właścicielem gruntu jest Skarb Państwa. W październiku 2019 roku zapadły decyzje korporacyjne i zostało wszczęte nieograniczone postępowanie przetargowe pn. „Sprzedaż nieruchomości gruntowych o łącznej powierzchni 11,3041 ha, których wieczystym użytkownikiem jest Supra Agrochemia sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu przy ul. Monopolowej 6, 51-501 Wrocław.” Proces ten jest na zaawansowanym etapie. Jeżeli nie wystąpią niezależne od Spółki zdarzenia lub okoliczności finalizacja sprzedaży nastąpi w II kwartale 2020 roku.

W związku z tym, że sprzedaż aktywów związanych ze spółką zależną Supra Agrochemia Sp. z o.o. jest wysoce prawdopodobna Grupa Kapitałowa na dzień 31 grudnia 2019 roku prezentuje aktywa netto tej spółki w pozycjach Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży i Zobowiązania związane bezpośrednio z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży, na które składają się:

- rzeczowe aktywa trwale w kwocie 577 tys. zł,
- aktywa z tytułu prawa do użytkowania w kwocie 11 719 tys. zł,

- nieruchomości inwestycyjne w kwocie 6 527 tys. zł,
- należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności w kwocie 37 tys. zł,
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty w kwocie 190 tys. zł,
- zobowiązania z tytułu leasingu w kwocie 11 502 tys. zł,
- pozostałe zobowiązania w kwocie 138 tys. zł.

Na bazie przeprowadzonych analiz, w tym w oparciu o posiadane wyceny prawa wieczystego użytkowania gruntów oceniono, że wartość bilansowa wszystkich zaangażowanych aktywów w spółkę zależną nie jest wyższa niż ich wartość rynkowa.

Nota 21 Kapitał własny

Nota 21.1 Kapitał zakładowy

Wartość kapitału zakładowego

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Wartość kapitału zakładowego	750 000	750 000

Liczba akcji

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Ilość akcji na początek okresu (szt.)	75 000 000	75 000 000
Ilość akcji na koniec okresu (szt.)	75 000 000	75 000 000
Wartości nominalna 1 akcji (zł/akcję)	10	10

Wszystkie wyemitowane akcje zostały w pełni opłacone.

Struktura kapitału zakładowego

Akcjonariusz	Liczba akcji	% kapitału akcyjnego	Liczba głosów	% głosów
31 grudnia 2019 roku				
Grupa Azoty S.A.	49 500 000	66,00%	49 500 000	66,00%
OFE PZU "Złota Jesień"	12 187 694	16,25%	12 187 694	16,25%
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	6 607 966	8,81%	6 607 966	8,81%
Skarb Państwa	3 759 356	5,01%	3 759 356	5,01%
Pozostali akcjonariusze	2 944 984	3,93%	2 944 984	3,93%
	75 000 000	100,00%	75 000 000	100,00%
31 grudnia 2018 roku				
Grupa Azoty S.A.	49 500 000	66,00%	49 500 000	66,00%
OFE PZU "Złota Jesień"	12 140 000	16,19%	12 140 000	16,19%
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	6 607 966	8,81%	6 607 966	8,81%
Skarb Państwa	3 759 356	5,01%	3 759 356	5,01%
Pozostali akcjonariusze	2 992 678	3,99%	2 992 678	3,99%
	75 000 000	100,00%	75 000 000	100,00%

Na dzień 31.12.2019 roku poszczególnym akcjonariuszom przyznano prawa do akcji nowej emisji serii C spółki Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. w następującej wysokości: Grupa Azoty S.A. - 28 551 500 szt., OFE PZU „Złota Jesień” - 3 889 940 szt., ARP S.A. - 9 691 683 szt., Skarb Państwa - 5 513 722 szt. Pełną informację dotyczącą emisji akcji zawiera nota 36.

Nota 21.2 Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Stan na początek okresu	113 538	(33 052)
Korekta błędu poprzedniego okresu	-	-
Stan na początek okresu po korektach	113 538	(33 052)
Zwiększenia, w tym:	95 774	152 096
Transakcje z właścicielami - objęcie akcji*	95 774	90 761
Skutki dekonsolidacji spółki zależnej AFRIG S.A.	-	61 335
Zmniejszenia, w tym:	(5 939)	(5 506)
Zyski i Straty oraz inne całkowite dochody	(5 659)	(5 082)
Skutki dekonsolidacji spółki zależnej INFRAPARK Police S.A. w likwidacji	(280)	-
Pozostałe zmniejszenia	-	(424)
Stan na koniec okresu	203 373	113 538

* pozycja zawiera wartość objętych akcji przez Grupę Azoty S.A. oraz korekty związane z kapitałem mniejszości.

Podwyższenie kapitału zakładowego spółki zależnej Grupa Azoty Polyolefins S.A.

W dniu 26 kwietnia 2019 roku Walne Zgromadzenie spółki zależnej Grupa Azoty Polyolefins S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę 163 339 tys. zł poprzez emisję 16 333 900 nowych akcji o wartości nominalnej 10 zł każda.

Objęcie nowych akcji nastąpiło w trybie subskrypcji prywatnej przez:

- spółkę Grupa Azoty Zakłady Chemiczne Police S.A., która objęła akcje o wartości nominalnej 65 511 tys. zł,
- spółkę Grupa Azoty S.A. która objęła akcje o wartości nominalnej 97 828 tys. zł.

W dniu 7 sierpnia 2019 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego spółki Grupa Azoty Polyolefins S.A. do kwoty 467 339 tys. zł, z czego:

- spółka Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. posiada 24 768 967 sztuk akcji o wartości nominalnej 10 zł każda, co stanowi udział w kapitale zakładowym w wysokości 53% (przed podwyższeniem kapitału udział Jednostki Dominującej wynosił 59,93%),
- spółka Grupa Azoty S.A. posiada 21 964 933 sztuk akcji o wartości nominalnej 10 zł każda, co stanowi udział w kapitale zakładowym w wysokości 47% (przed podwyższeniem kapitału udział spółki Grupa Azoty S.A. wynosił 40,07%).

Spółka INFRAPARK Police S.A. w likwidacji

W dniu 28 listopada 2019 roku spółka Infrapark Police S.A. w likwidacji otrzymała postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 18 listopada 2018 roku o wykreśleniu podmiotu z Krajowego Rejestru Sądowego. Wykreślenie Spółki z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego nastąpiło w dniu 9 stycznia 2020 roku. W związku z tym, wykorzystano odpis aktualizujący wartość udziałów w kwocie 4 313 tys. zł.

Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli

	African Investment Group S.A.	Grupa Azoty Polyolefins S.A.	Pozostałe
<i>Stan na dzień 31.12.2019 roku</i>			
Procentowy udział w kapitale udziałowców niesprawujących kontroli	-	47%	-
Aktywa trwałe	-	319 440	-
Aktywa obrotowe	-	398 352	-
Zobowiązania długoterminowe	-	(15 687)	-
Zobowiązania krótkoterminowe	-	(269 481)	-
Aktywa netto	-	432 624	-
Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli	-	203 333	-
Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli - pozostałe indywidualne nieistotne podmioty zależne	-	-	40
Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli, razem	-	203 333	40
<i>Stan na dzień 31.12.2018 roku</i>			
Procentowy udział w kapitale udziałowców niesprawujących kontroli	-	40%	-
Aktywa trwałe	-	184 266	-
Aktywa obrotowe	-	112 052	-
Zobowiązania długoterminowe	-	(330)	-
Zobowiązania krótkoterminowe	-	(13 434)	-
Aktywa netto	-	282 554	-
Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli	-	113 219	-
Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli - pozostałe indywidualne nieistotne podmioty zależne	-	-	319
Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli, razem	-	113 219	319

Zysk/Strata netto przypadający na udziałowców niesprawujących kontroli

	African Investment Group S.A.	Grupa Azoty Polyolefins S.A.	Pozostałe
<i>Stan na dzień 31.12.2019 roku</i>			
Przychody ze sprzedaży	-	1 053	-
Strata netto	-	(12 971)	-
Inne całkowite dochody	-	(298)	-
Całkowity dochód za okres	-	(13 269)	-
Strata netto przypadająca na udziałowców niesprawujących kontroli	-	(5 660)	-
Inne całkowite dochody przypadające na udziałowców niesprawujących kontroli	-	(140)	-
Strata netto przypadająca na udziałowców niesprawujących kontroli - pozostałe indywidualne nieistotne podmioty zależne	-	-	1
Zysk netto przypadający na udziałowców niesprawujących kontroli - wyłączenia wewnątrzgrupowe	-	-	-
Strata netto przypadająca na udziałowców niesprawujących kontroli, razem	-	(5 660)	1

	African Investment Group S.A.	Grupa Azoty Polyolefins S.A.	Pozostałe
<i>Stan na dzień 31.12.2018 roku</i>			
Przychody ze sprzedaży	-	51	-
Strata netto	(1 340)	(9 731)	-
Inne całkowite dochody	(2 064)	61	-
Całkowity dochód za okres	(3 404)	(9 670)	-
Strata netto przypadająca na udziałowców niesprawujących kontroli	(603)	(3 543)	-
Inne całkowite dochody przypadające na udziałowców niesprawujących kontroli	(929)	24	-
Zysk netto przypadający na udziałowców niesprawujących kontroli - pozostałe indywidualne nieistotne podmioty zależne	-	-	(7)
Strata netto przypadająca na udziałowców niesprawujących kontroli, razem	(603)	(3 543)	(7)

Przepływy pieniężne netto

	African Investment Group S.A.	Grupa Azoty Polyolefins S.A.	Pozostałe
<i>Stan na dzień 31.12.2019 roku</i>			
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	-	(52 135)	2 747
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	-	(77 900)	2 403
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-	405 904	(175)
Przepływy pieniężne netto, razem	-	275 869	4 975

	African Investment Group S.A.	Grupa Azoty Polyolefins S.A.	Pozostałe
<i>Stan na dzień 31.12.2018 roku</i>			
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	(1 158)	(9 504)	2 450
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(450)	(58 720)	(1 354)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	1 682	120 271	-
Przepływy pieniężne netto, razem	74	52 047	1 096

Nota 21.3 Zyski zatrzymane

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Stan na początek okresu	336 420	404 446
Zwiększenia (+):	47 836	3 239
Zyski i Straty oraz inne całkowite dochody	45 782	-
Pozostałe	2 054	3 239
Zmniejszenia (-):	(515)	(71 265)
Zyski i Straty oraz inne całkowite dochody		(31 204)
Dywidenda	-	(39 750)
Pozostałe	(515)	(311)
Stan na koniec okresu, w tym:	383 741	336 420
Kapitał zapasowy	347 389	317 674
Kapitał rezerwowy	77 478	75 988
Zyski i straty aktuarialne	(10 766)	(7 352)
Strata z lat ubiegłych	(79 556)	(20 424)
Zysk/(Strata) netto bieżącego okresu	49 196	(29 466)

Nota 22 Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Kredyty	73 134	93 134
Pożyczki	530 464	264 017
	603 598	357 151
Przypadające na:		
Długoterminowe	243 331	297 140
Krótkoterminowe	360 267	60 011
	603 598	357 151

Wzrost stanu pożyczek wynika głównie z wykorzystania cash pooling przez spółkę zależną Grupa Azoty Polyolefins S.A.

Zapadalność kredytów i pożyczek oraz struktura walutowa

Na dzień 31 grudnia 2019 roku

Waluta kredytu	Stopa referencyjna	Wartość kredytu na dzień bilansowy		do roku	1-2 lat	2-5 lat	>5 lat
		w walucie	w PLN				
PLN	zmienna	-	535 461	343 232	36 110	156 119	-
EUR	zmienna	16 000	68 137	17 035	16 836	34 266	-
			603 598	360 267	52 946	190 385	-

Na dzień 31 grudnia 2018 roku

Waluta kredytu	Stopa referencyjna	Wartość kredytu na dzień bilansowy		do roku	1-2 lat	2-5 lat	>5 lat
		w walucie	w PLN				
PLN	zmienna	-	271 151	42 811	36 110	177 035	15 195
EUR	zmienna	20 000	86 000	17 200	17 200	51 600	-
			357 151	60 011	53 310	228 635	15 195

Na dzień bilansowy kredyty bankowe są wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu. Podstawą wyceny jest wysokość wykorzystanego kredytu według aktualnej na dzień bilansowy stopy procentowej.

Jednostka Dominująca korzysta z kredytu w rachunku bieżącym w ramach umowy Grupy Kapitałowej Grupa Azoty S.A. z bankiem PKO BP S.A. z dodatkową usługą cash pooling rzeczywistego. Umowa kredytu zawarta jest do dnia 30 września 2022 roku. Limit kredytu dla Jednostki Dominującej wynosi 200 500 tys. zł, w którym według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku wystąpiło zadłużenie nominalne w kwocie 131 014 tys. zł oraz 257 tys. zł odsetek płatnych po dniu bilansowym oraz do rozliczenia prowizja w kwocie 28 tys. zł. Zadłużenie o wartości 80 000 tys. zł wykazywane jest jako długoterminowe, gdyż przeznaczone jest na finansowanie długoterminowych inwestycji Jednostki Dominującej w rzeczowe aktywa trwałe, natomiast o wartości 51 014 tys. zł jako krótkoterminowe, dotyczące finansowania bieżącej działalności Jednostki Dominującej.

W ramach tego samego kredytu spółki zależne posiadają następujące limity:

- Koncept Sp. z o.o. 200 tys. zł,
- Grupa Azoty Police Serwis Sp. z o.o. 8 000 tys. zł,
- Grupa Azoty Transtech Sp. z o.o. 400 tys. zł,
- Zarząd Morskiego Poru Police Sp. z o.o. 100 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku żadna ze spółek zależnych nie posiadała zadłużenia z tytułu kredytu w rachunku bieżącym w banku PKO PB S.A.

Spółka Grupa Azoty Polyolefins S.A. jako jedyna spółka zależna nie posiada limitu kredytowego, natomiast korzysta z Limitu Dziennego w ramach umowy o świadczenie usługi cash poolingu rzeczywistego w banku PKO BP S.A. Przyznany limit w wysokości 470 000 tys. zł został na dzień 31 grudnia 2019 roku wykorzystany w kwocie 251 522 tys. zł.

W PKO BP S.A. Jednostka Dominująca korzysta z umowy kredytu w formie limitu kredytu wielocelowego w wysokości 62 000 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wystąpiło zadłużenie z tytułu kredytu obrotowego w wysokości 5 000 tys. zł oraz wykorzystano 10 669 tys. zł na gwarancje. Pozostała kwota w wysokości 46 331 tys. zł pozostaje do wykorzystania na kolejne gwarancje i akredytywy oraz kredyt obrotowy. Umowa obowiązuje do dnia 30 września 2022 roku.

W styczniu 2017 roku Jednostka Dominująca podpisała umowę kredytu w rachunku bieżącym z Bankiem Gospodarstwa Krajowego z limitem 80 000 tys. zł. Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku zadłużenie nie występowało. Umowa obowiązuje do dnia 24 stycznia 2020 roku.

W grudniu 2018 roku Jednostka Dominująca podpisała umowę kredytu obrotowego nieodnawialnego w rachunku kredytowym z Bankiem Gospodarstwa Krajowego z limitem 20 000 tys. EUR. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wykorzystanie kredytu wyniosło 16 000 tys. EUR. Umowa obowiązuje do 31 grudnia 2023 roku. Kredytem udzielonym przez BGK GA Police zrefinansowała istniejące zadłużenie z tytułu Wielocelowej Linii Kredytowej w BGŻ BNP Paribas S.A. przejęte przez Jednostkę Dominującą jako współkredytobiorcę a wykorzystane wyłącznie przez AFRIG S.A. Jednostka Dominująca zachowała roszczenie zwrotne od AFRIG S.A. w zakresie obowiązku spłaty równowartości kredytu wykorzystanego przez spółkę zależną w kwocie 20 079 tys. EUR wraz z kosztami obsługi.

Pożyczki udzielone Jednostce Dominującej według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku:

- pożyczka udzielona z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie na okres 10 lat w wysokości 90 000 tys. zł z przeznaczeniem na inwestycję „Węzeł oczyszczania spalin wraz z modernizacją Elektrociepłowni II w Zakładach Chemicznych „Police” S.A.”. Pożyczka została wypłacona w całości. Spłata pożyczki według harmonogramu ma nastąpić do 31 grudnia 2022 roku. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wystąpiło zadłużenie w kwocie 33 704 tys. zł, 114 tys. zł odsetek płatnych po dniu bilansowym oraz pozostała do rozliczenia prowizja w kwocie 643 tys. zł,
- pożyczka udzielona z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na okres 10 lat w wysokości 90 000 tys. zł z przeznaczeniem na inwestycję „Modernizacja procesu syntezy amoniaku w Zakładach Chemicznych „Police” S.A.”. Pożyczka została wypłacona w całości. Termin obowiązywania umowy pożyczki przypada na 20 grudnia 2023 roku. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wystąpiło zadłużenie nominalne w kwocie 54 635 tys. zł oraz pozostała do rozliczenia prowizja w kwocie 139 tys. zł,
- pożyczka udzielona przez Grupę Azoty S.A. w dniu 14 września 2015 roku w kwocie 60 000 tys. zł na pokrycie kapitału zakładowego utworzonej spółki zależnej Grupa Azoty Polyolefins S. A., zgodnie z postanowieniami umowy o finansowanie wewnątrzgrupowe z dnia 23 kwietnia 2015 roku. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wystąpiło zadłużenie w kwocie nominalnej 60 000 tys. zł.

Na dzień bilansowy Jednostka Dominująca nie posiadała papierów dłużnych.

Zabezpieczenia kredytów i pożyczek

Zabezpieczenia kredytów zostały przedstawione w nocy 10.

Nota 23 Zobowiązania z tytułu leasingu

	na dzień 31.12.2019
Na dzień 1 stycznia 2019 roku	63 674
Zwiększenia (nowe leasingi)	11 080
Zmiany umów leasingu	46
Aktualizacja wyceny	-
Odsetki	3 618
Płatności	(8 708)
	69 710
Przypadające na:	
Długoterminowe	63 973
Krótkoterminowe	5 737
	69 710

Harmonogram spłat zobowiązań z tytułu leasingu

	31 grudnia 2019 roku			31 grudnia 2018 roku		
	Płatności z tytułu leasingu	Odsetki	Kapitał	Minimalne płatności z tytułu leasingu	Odsetki	Kapitał
Do roku	8 777	3 040	5 737	3 228	467	2 761
1 do 5 lat	21 535	11 108	10 427	6 737	592	6 145
Powyżej 5 lat	152 396	98 850	53 546	3 371	1 563	1 808
	182 708	112 998	69 710	13 336	2 622	10 714

Zobowiązania finansowe Grupy Kapitałowej z tytułu leasingu obejmują:

- prawa wieczystego użytkowania gruntów o łącznej powierzchni 1 185,14 ha Jednostka Dominująca otrzymała w większości nieodpłatnie na okres 99 lat (średnie do roku 2090), grunty w użytkowaniu wieczystym są związane z działalnością gospodarczą, na których usytuowany jest zakład produkcyjny, instalacje i urządzenia techniczne,
- prawa wieczystego użytkowania gruntów o łącznej powierzchni 150,8 ha użytkowane przez spółki zależne Grupa Azoty Polyolefins S.A. oraz Zarząd Morskiego Portu Police Sp. z o.o.,
- długoterminową umowę najmu, na podstawie, której Jednostka Dominująca użytkuje środki transportu bliskiego, w tym: 11 wózków widłowych, 14 wózków platformowych melex, zamiatarkę i wózek paletowy. Umowa leasingu została zawarta 12 sierpnia 2009 roku i obowiązuje wraz z aneksami do chwili zwrotu ostatniego wynajmowanego środka transportu. Zwrot ostatniego wózka przypada na grudzień 2021 roku. 18 lipca 2018 roku Jednostka Dominująca podpisała nową umowę z tą samą firmą, której przedmiotem jest świadczenie usług najmu wózków jezdniowych podnośnikowych. W ramach tej umowy w 2018 i 2019 roku Spółka rozpoczęła wynajem 30 wózków jezdniowych podnośnikowych oraz wózek widłowy. Okres wynajmu tego sprzętu to 36 miesięcy. Zgodnie z warunkami obu umów leasingodawca zobowiązany jest do zapewnienia pełnej sprawności technicznej środków transportu,
- umowy leasingu na użytkowanie samochodów osobowych przez Jednostkę Dominującą. Umowy zostały zawarte w maju 2018 roku na okres 36 miesięcy na 4 samochody osobowe. Po zakończeniu umów przysługuje prawo do nabycia samochodów przez leasingobiorcę na warunkach określonych w umowie szczegółowej do każdego pojazdu,
- umowa leasingu na użytkowanie samochodu osobowego przez Jednostkę Dominującą. Umowa została zawarta w styczniu 2019 roku na okres 59 miesięcy. Po zakończeniu umowy przysługuje prawo nabycia samochodu przez leasingobiorcę na warunkach określonych w umowie pojazdu,
- umowy leasingu na użytkowanie 7 samochodów osobowych przez Jednostkę Dominującą. Umowy zostały zawarte w kwietniu i wrześniu 2019 roku na okres 36 miesięcy. Po zakończeniu umów

przysługuje prawo nabycia samochodów przez leasingobiorcę na warunkach określonych w umowach szczegółowych każdego pojazdu,

- umowy leasingu w spółkach zależnych na użytkowanie 6 samochodów osobowych, 3 samochodów ciężarowych, ładowarek, spychaczy, wózków widłowych oraz innych urządzeń których daty zakończenia przypadają na lata 2021 - 2025. Umowy zawierane są na okresy od 36 do 96 miesięcy,
- pozostałe zobowiązania Jednostki Dominującej dotyczące dzierżawy zbiornika na azot, wagonu, obiektów hydrologicznych i 3 kabin dla palaczy.

W okresach objętych niniejszym sprawozdaniem Grupa Kapitałowa nie poniosła żadnych warunkowych opłat leasingowych.

Umowy leasingu nie zawierają żadnych nietypowych warunków dotyczących ograniczenia wypłaty dywidend ani zaciągania innych zobowiązań (w tym dodatkowych umów leasingowych).

Nota 24 Pozostałe zobowiązania finansowe

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego	83 473	20 683
Pozostałe zobowiązania	1 152	1 831
	84 625	22 514
Przypadające na:		
Krótkoterminowe	84 625	22 514

Nota 25 Zmiana zobowiązań wynikających z działalności finansowej

31 grudnia 2019 roku

	Nota	Stan na dzień 01.01.2019	Zmiany wynikające z przepływów pieniężnych z działalności finansowej	Skutki zmian kursów walutowych	Inne zmiany	Stan na dzień 31.12.2019
Oprocentowane kredyty i pożyczki (długoterminowe)	22	297 140	-	(566)	(53 243)	243 331
Zobowiązania z tytułu leasingu (długoterminowe)	23	7 953	-	-	56 020	63 973
Oprocentowane kredyty i pożyczki (krótkoterminowe)	22	60 011	239 982	(166)	60 440	360 267
Zobowiązania z tytułu leasingu (krótkoterminowe)	23	2 761	(4 868)	-	7 844	5 737
Zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego	24	20 683	(164 684)	(503)	227 977	83 473
Pozostałe zobowiązania finansowe	24	1 831	-	-	(679)	1 152
Razem zobowiązania wynikające z działalności finansowej		390 379	70 430	(1 235)	298 359	757 933
Pozostałe zobowiązania finansowe	24	22 514	(164 684)	(503)	227 298	84 625
Kredyty i pożyczki	22	357 151	239 982	(732)	7 197	603 598
Zobowiązania z tytułu leasingu	23	10 714	(4 868)	-	63 864	69 710

31 grudnia 2018 roku

	Nota	Stan na dzień 01.01.2018	Zmiany wynikające z przepływów pieniężnych z działalności finansowej	Skutki zmian kursów walutowych	Inne zmiany	Stan na dzień 31.12.2018
Oprocentowane kredyty i pożyczki (długoterminowe)	22	178 495	39 661	(460)	79 444	297 140
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu (długoterminowe)	23	5 862	404	-	1 687	7 953
Oprocentowane kredyty i pożyczki (krótkoterminowe)	22	117 703	(71 994)	67	14 235	60 011
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu (krótkoterminowe)	23	1 673	(2 275)	-	3 363	2 761
Zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego	24	-	-	-	20 683	20 683
Pozostałe zobowiązania finansowe	24	1 265	-	-	566	1 831
Razem zobowiązania wynikające z działalności finansowej		304 998	(34 204)	(393)	119 978	390 379
Pozostałe zobowiązania finansowe	24	1 265	-	-	26 299	33 228
Kredyty i pożyczki	22	296 198	(32 333)	(393)	93 679	357 151
Zobowiązania z tytułu leasingu	23	7 535	(1 871)	-	-	-

Nota 26 Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych	27 198	19 445
Zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych	51 222	40 469
Zobowiązania z tytułu odpisów na ZFŚS dla emerytów	10 205	8 431
Pozostałe zobowiązania	5 015	5 899
	93 640	74 244
Przypadające na:		
Długoterminowe	79 410	65 704
Krótkoterminowe	14 230	8 540
	93 640	74 244

Zmiany zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Stan na początek okresu	33 775	31 941
Koszty bieżącego zatrudnienia (+)	1 161	1 248
Koszty odsetek (+)	833	987
Przeszacowanie zobowiązania z tytułu programu określonych świadczeń, wynikające z:		
- zmian szacunków demograficznych (+/-)	1 808	946
- zmian szacunków finansowych (+/-)	2 305	1 196
Koszty przeszłego zatrudnienia (+/-)	4 991	52
Wyłacone świadczenia (-)	(2 455)	(2 511)
Skutki dekonsolidacji spółki zależnej	-	(84)
Stan na koniec okresu	42 418	33 775

Zmiany zobowiązań z tytułu innych długoterminowych świadczeń pracowniczych

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Stan na początek okresu	40 469	38 894
Koszty bieżącego zatrudnienia (+)	2 284	2 119
Koszty odsetek (+)	1 037	1 189
Zyski i straty aktuarialne rozpoznane w zysku lub stracie okresu (+/-)	3 270	3 536
Koszty przeszłego zatrudnienia (+/-)	9 170	-
Wyłacone świadczenia (-)	(5 008)	(5 269)
Stan na koniec okresu	51 222	40 469

Podstawowe szacunki aktuarialne

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Stopa dyskontowa	2,05%	3,00%
Przyszły wzrost przeciętnego wynagrodzenia	2,50%	3,00%

Wycena rezerw na zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych dokonywana jest na półrocze i na koniec roku obrotowego przez niezależną firmę zewnętrzną posiadającą uprawnienia aktuarialne.

Zmiana wyceny obciąża rachunek zysków i strat i inne całkowite dochody (koszty wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów, koszty ogólnego zarządu, koszty finansowe, inne całkowite dochody) w zależności od tytułu zmiany oraz funkcji pełnionych przez pracowników, których dotyczą. Wyliczenia z wykorzystaniem technik aktuarialnych oparto na założeniach Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy oraz szczegółowych informacjach dotyczących każdego pracownika. Do podstawowych czynników uwzględnionych w wyliczeniu wartości przyszłych świadczeń należą:

- baza indywidualnych danych pracownika (data urodzenia, staż pracy, znacznik pracy w warunkach szkodliwych itp.),
- przewidywana kwota podstawy wymiaru poszczególnych świadczeń zgodnie z zapisami Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy,
- przewidywany wzrost podstawy wymiaru poszczególnych świadczeń do momentu nabycia praw,
- dyskonto aktuarialne.

Wykorzystane dyskonto aktuarialne oznacza iloczyn dyskonta finansowego i prawdopodobieństwa osiągnięcia wieku emerytalnego jako pracownik Grupy Kapitałowej (w przypadku odprawy emerytalnej), prawdopodobieństwo przejścia pracownika na rentę inwalidzką (w przypadku odprawy rentowej) lub prawdopodobieństwo uzyskania praw do nagród jubileuszowych.

Kwoty rocznych odpisów obliczane są zgodnie z metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych („Projected Unit Method”).

Rezerwa na świadczenia ZFŚS po okresie zatrudnienia obejmuje rezerwę z tytułu odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych przypadającą na obecnych i przyszłych emerytowanych pracowników Grupy Kapitałowej. Za podstawę szacowania rezerwy przyjęto przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej.

W IV kwartale 2019 roku zostało zawarte porozumienie z zakładowymi organizacjami związkowymi działającymi w Jednostce Dominującej poprzez zawarcie Protokołu Dodatkowego do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy (ZUZP) w zakresie zwiększenia podstawy wymiaru nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych i rentowych. Zmiany do ZUZP zostały zarejestrowane przez Państwową Inspekcję Pracy w dniu 16 października 2019 roku i będą obowiązywać od 1 stycznia 2020 roku.

Ponadto jedna ze spółek zależnych podpisała porozumienie z zakładowymi organizacjami związkowymi w podobnym zakresie. Wniosek o rejestrację zmian w ZUZP został złożony w Państwowej Inspekcji Pracy. Zmieniony ZUZP będzie obowiązywał 1 stycznia 2020 roku.

Skutkiem wprowadzonych zmian zwiększyła się wartość szacowanych zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych, które jako koszty przeszłego zatrudnienia obciążą koszty okresu.

Grupa Kapitałowa na dzień 31 grudnia 2019 roku przeprowadziła aktualizację zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych. W wyniku tej aktualizacji:

- zwiększono koszty rodzajowe (wynagrodzenia) o kwotę 20 876 tys. zł,
- odniesiono w koszty finansowe (koszty odsetkowe) kwotę 1 870 tys. zł,
- ujęto w innych całkowitych dochodach (zmiana szacunków demograficznych i szacunków finansowych) kwotę 4 113 tys. zł,
- wykorzystano rezerwę (wyplacone świadczenia) w kwocie 7 463 tys. zł.

Analiza wrażliwości

Poniżej zamieszczono analizę wrażliwości wysokości rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych w przypadku zmiany założeń: współczynników odejść z pracy, stopy dyskonta oraz stopy wzrostu wynagrodzeń (zmiana w stosunku do standardowych założeń):

**Na dzień 31 grudnia 2019 roku
wpływ na zmianę stanu**

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Rezerwa na odprawy emerytalne	Rezerwa na odprawy rentowe	Rezerwa na odprawy pośmiertne	Rezerwa na ZFŚS
Współczynniki odejść z pracy x 90%	1 432	599	15	158	136
Stopa dyskonta x 90%	671	342	14	74	319
Stopa wzrostu przeciętnego wynagrodzenia x 110%	951	511	9	111	464

**Na dzień 31 grudnia 2018 roku
wpływ na zmianę stanu**

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Rezerwa na odprawy emerytalne	Rezerwa na odprawy rentowe	Rezerwa na odprawy pośmiertne	Rezerwa na ZFŚS
Współczynniki odejść z pracy x 90%	1 077	478	11	161	98
Stopa dyskonta x 90%	800	444	7	121	356
Stopa wzrostu przeciętnego wynagrodzenia x 110%	797	442	7	121	356

Nota 27 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług - podmioty powiązane	14 192	16 212
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług - podmioty pozostałe	327 334	361 452
Zobowiązania budżetowe oprócz podatku dochodowego	52 835	53 471
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	13 508	12 425
Zobowiązania z tytułu zakupu rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych - podmioty powiązane	-	98
Zobowiązania z tytułu zakupu rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych - podmioty pozostałe	23 360	12 116
Zaliczki na dostawy - podmioty pozostałe	2	333
Pozostałe zobowiązania - podmioty powiązane	190	149
Pozostałe zobowiązania - podmioty pozostałe	9 242	11 895
Rozliczenia międzyokresowe kosztów - podmioty powiązane (nota 27.1 poniżej)	-	81
Rozliczenia międzyokresowe kosztów - podmioty pozostałe (nota 27.1 poniżej)	150 046	136 304
Zobowiązania z tytułu bonusów - podmioty pozostałe	4 081	1 677
Zobowiązania z tytułu przyznanych klientom praw materialnych	-	207
Przychody przyszłych okresów - podmioty pozostałe	99	12
	594 889	606 432
Przypadające na:		
Długoterminowe	12 736	3 873
Krótkoterminowe	582 153	602 559
	594 889	606 432

Główną pozycją w Pozostałych zobowiązaniach tytułu zakupu rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych - podmioty pozostałe stanowią zobowiązania inwestycyjne związane z projektem Polimery Police.

Nota 27.1 Rozliczenia międzyokresowe kosztów

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Nagroda roczna	23 291	24 640
Niewykorzystane urlopy	5 874	5 097
Nagroda motywacyjna	6 686	7 730
Certyfikaty energii	3 511	7 053
Prawa do emisji CO ₂	101 312	82 631
Niezafakturowane koszty	5 744	417
Przekroczenie emisji SO ₂ , NO _x	2 665	8 200
Pozostałe	963	617
	150 046	136 385
Przypadające na:		
Krótkoterminowe	150 046	136 385
	150 046	136 385

Przekroczenie emisji SO₂, NO_x

W związku z prowadzeniem instalacji spalania paliw, Jednostka Dominująca przystąpiła w 2016 roku do Przejściowego Planu Krajowego (dalej: PPK) w zakresie emisji SO₂, NO_x i pyłów, który ma na celu łagodzenie wymogów związanych z dostosowywaniem dużych źródeł spalania paliw do zmian w standardach emisyjnych dotyczących emisji do powietrza. Poprzez PPK wprowadzone zostały limity emisji dla instalacji spalania paliw a także dla całego kraju. Limit emisji dla instalacji uznaje się za dotrzymany, jeżeli:

- emisja z danej instalacji nie przekroczy limitu emisji dla tej instalacji oraz
- emisja na poziomie kraju nie przekroczy limitu łącznego dla całego kraju.

Przekroczenie przez Jednostkę Dominującą limitów emisji z instalacji spalania paliw w roku 2016 i 2017 skutkowało utworzeniem rezerwy odpowiednio w latach przekroczenia, łącznie w wysokości 8 200 tys. zł. W ocenie Jednostki Dominującej, ryzyko zapłaty kar administracyjnych z tytułu przekroczenia limitów emisji z instalacji spalania paliw w roku 2016 i 2017 spadło w bieżącym okresie sprawozdawczym poniżej 50% w związku z brakiem zastrzeżeń Komisji Europejskiej do krajowych wyliczeń łącznych emisji ze wszystkich źródeł spalania paliw objętych PPK w tych latach, gdzie wskazano na brak przekroczenia krajowych limitów SO₂ przewidzianych w Przejściowym Planie Krajowym.

W 2019 roku nastąpiło przekroczenie przez Jednostkę Dominującą limitów emisji SO₂ i NO_x czego konsekwencją było utworzenie rezerwy w wysokości 2 665 tys. zł w koszty tego roku. Do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego nie zostały opublikowane krajowe emisje wynikające z PPK.

Prawa do emisji CO₂

Na wartość praw do emisji CO₂ ujętych jako rozliczenia międzyokresowe kosztów na dzień 31 grudnia 2019 roku składa się:

- wartość zużytych praw nabytych w 2019 roku - w kwocie 35 tys. zł (33 410 jednostek CO₂ CER),
- wartość zużytych praw przyznanych nieodpłatnie na 2019 rok w kwocie 83 086 tys. zł (978 141 jednostek CO₂),
- wartość utworzonych rozliczeń międzyokresowych na brakujące jednostki EUA i ERU w kwocie 18 191 tys. zł (194 157 jednostek) wynikająca z zawartych kontraktów terminowych, których dostawa nastąpi po dniu 31 grudnia 2019 roku, ale przed datą umorzenia jednostek w rejestrze KOBIZE.

Dodatkowe informacje dotyczące jednostek emisji CO₂ w nocy 16.

Prawa do emisji CO₂ ujęte jako rozliczenia międzyokresowe kosztów zostaną rozliczone w korespondencji z zapasami w dacie umorzenia uprawnień do emisji w odpowiednim rejestrze.

Analiza wiekowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Nieprzeterminowane	332 592	319 064
Przeterminowane do 60 dni	5 412	58 430
Przeterminowane od 60-180 dni	61	66
Przeterminowane od 180-360 dni	3 354*	79
Przeterminowane powyżej 360 dni	107	25
	341 526	377 664

* w związku z postępowaniem przygotowawczym wobec dostawcy Jednostka Dominująca wstrzymała płatność zobowiązań do czasu zakończenia postępowania i ustalenia wysokości roszczenia odszkodowawczego na rzecz Jednostki Dominującej.

Struktura walutowa zobowiązań

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
PLN	446 825	450 572
EUR w przeliczeniu na PLN	582 154	111 923
USD w przeliczeniu na PLN	33 731	43 900
XOF w przeliczeniu na PLN	38	37
	1 062 748	606 432

Rotacja zobowiązań Jednostki Dominującej w 2019 roku wynosiła 97 dni, natomiast w 2018 roku 101 dni. Grupa Kapitałowa na dzień bilansowy nalicza odsetki od zobowiązań, za które nie została obciążona (odsetki hipotetyczne) powyżej kwoty 1 tys. zł. Przedmiotowe odsetki obciążają koszty finansowe.

Nota 28 Rezerwy

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Rezerwa na sprawy sądowe	3 124	3 410
Rezerwa na ochronę środowiska, w tym rekultywacja	111 103	67 863
Pozostałe rezerwy	1 242	1 472
	115 469	72 745
Przypadające na:		
Długoterminowe	111 213	68 018
Krótkoterminowe	4 256	4 727
	115 469	72 745

Rezerwa na ochronę środowiska

Rezerwa na rekultywację została utworzona przez Jednostkę Dominującą na pokrycie przyszłych kosztów rekultywacji, monitoringu i ochrony wód powierzchniowych dla składowisk siarczanu żelaza i fosfogipsu. Przyjęto, że do rekultywacji składowisk fosfogipsu w części (zgodnie z Decyzją Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego) zostaną wykorzystane osady ze zbiorników ziemnych znajdujących się na terenie zakładowej oczyszczalni ścieków, co znacznie ograniczy koszty rekultywacji terenu składowiska fosfogipsu pozostałego do zrehabilitowania po zakończeniu ewakuacji fosfogipsu. Koszty ich wydobycia i transportu oszacowano na podstawie wyceny prac z nimi związanych. Koszty monitorowania i ochrony wód gruntowych oszacowano na podstawie średnich kosztów ponoszonych z ostatnich lat przy uwzględnieniu ich redukcji związanej z upływem czasu. Wartość rezerwy na rekultywację wynika z przewidywanych kosztów do poniesienia po zamknięciu składowisk z uwzględnieniem czasu, jaki upłynie od rozpoczęcia eksploatacji składowisk do dnia jej zakończenia. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wysokość rezerw na powyższe tytuły wynosi 101 953 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2018 roku wysokość rezerwy wynosiła 62 342 tys. zł).

Rezerwa na czyszczenie instalacji z substancji chemicznych została utworzona na podjęcie działań w przypadku zakończenia eksploatacji poszczególnych instalacji produkcyjnych. Wartość rezerwy została oszacowana na podstawie kosztorysów sporządzonych przez poszczególne zakłady

produkcyjne, osobno dla każdej linii produkcyjnej. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wysokość rezerwy z tego tytułu wynosi 9 150 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2018 roku wysokość rezerwy wynosiła 5 521 tys. zł).

Jednostka Dominująca szacuje, że rezerwa na rekultywację zostanie wykorzystana za około 25 do 30 lat (po zakończeniu składowania odpadów) i od tego momentu przez okres 30 lat będą wykorzystywane rezerwy dotyczące kosztów monitoringu i ochrony wód powierzchniowych.

Wartość stopy dyskontowej do dyskontowania rezerw została ustalona przez Jednostkę Dominującą w oparciu o rentowność papierów wartościowych, których termin wykupu odpowiada szacowanemu terminowi realizacji zobowiązań (30-letnie obligacje skarbowe). Rezerwy zostały zdyskontowane, przy czym stopa dyskontowa w ujęciu realnym na 31 grudnia 2019 roku wynosi 0,02% i zmniejszyła się w stosunku do 31 grudnia 2018 roku gdzie wynosiła 1,8%.

Zmiana stanu rezerw to efekt zmniejszenia stopy dyskontowej i zmian innych szacunków poszczególnych tytułów rezerw, z czego zwiększono rezerwy w kwocie 40 322 tys. zł, w tym na rekultywację składowisk w kwocie 31 583 tys. zł, oraz rozwinęto dyskonto rezerw w wysokości 2 918 tys. zł (z czego 2 231 tys. zł dotyczy rekultywacji),

Równolegle wartość wzrostu rezerw została odniesiona na aktywa z tytułu kosztów rekultywacji i likwidacji oraz czyszczenia instalacji po zakończeniu ich eksploatacji (nota 10).

Pozostałe rezerwy

Główną pozycję w pozostałych rezerwach stanowią odszkodowania za szkody rzeczowe w kwocie 841 tys. zł. W 2019 roku rozwiązano część rezerw na szkody rzeczowe w związku z ustaniem ryzyka na które zostały utworzone.

Zmiana stanu rezerw

	Rezerwa na sprawy sądowe	Rezerwa na ochronę środowiska, w tym rekultywacja	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na 01.01.2019 roku	3 410	67 863	1 472	72 745
Zwiększenia, w tym (+):	569	67 272	280	68 121
Zwiększenia z tytułu dyskonta	-	2 918	-	2 918
Zwiększenia z tytułu zmiany stopy dyskontowej	-	64 354	-	64 354
Zwiększenia pozostałe	569	-	280	849
Zmniejszenia, w tym (-):	(855)	(24 032)	(510)	(25 397)
Zmniejszenia z tytułu wykorzystania	-	-	(14)	(14)
Zmniejszenia z tytułu rozwiązania	(855)	-	(496)	(1 351)
Zmniejszenia z tytułu zmiany innych szacunków	-	(24 032)	-	(24 032)
Stan na 31.12.2019 roku	3 124	111 103	1 242	115 469
	Rezerwa na sprawy sądowe	Rezerwa na ochronę środowiska, w tym rekultywacja	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na 01.01.2018 roku	3 729	57 594	4 838	66 161
Zwiększenia, w tym (+):	623	10 556	297	11 476
Zwiększenia z tytułu utworzenia	618	9 449	297	10 364
Zwiększenia z tytułu zmiany stopy dyskontowej	5	-	-	5
Zwiększenia z tytułu dyskonta	-	1 107	-	1 107
Zmniejszenia, w tym (-):	(942)	(287)	(3 663)	(4 892)
Zmniejszenia z tytułu wykorzystania	(60)	-	(923)	(983)
Zmniejszenia z tytułu rozwiązania	(520)	(287)	(2 653)	(3 460)
Różnice kursowe z przeliczenia	(362)	-	(87)	(449)
Stan na 31.12.2018 roku	3 410	67 863	1 472	72 745

Nota 29 Dotacje

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Dotacje rządowe	321	-
Dotacje unijne	2 830	3 356
Dotacje pozostałe	19 651	20 999
	22 802	24 355
Przypadające na:		
Długoterminowe	20 567	22 369
Krótkoterminowe	2 235	1 986
	22 802	24 355

Grupa Kapitałowa otrzymała dotacje unijne:

- w 2008 roku dla projektu pn. „Rury katalityczne”. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość pozostała do rozliczenia wynosi 927 tys. zł,
- w 2015 roku dla projektu pn. „Instalacja do neutralizacji siarczanu żelaza (II) Monohydrat”. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość pozostała do rozliczenia wynosi 1 749 tys. zł,
- w 2015 roku na wyposażenie laboratoriów. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość pozostała do rozliczenia wynosi 154 tys. zł.

Grupa Kapitałowa otrzymała dotacje rządowe:

- w 2019 roku dla projektu APP „Opracowanie technologii wytwarzania nowego typu nawozów płynnych w oparciu o surowce fosforonośne pochodzenia osadowego”, wpłynęła transza w kwocie 321 tys. zł.

Dotacje pozostałe stanowią:

- dofinansowanie projektu pn. „Węzeł oczyszczania spalin wraz z modernizacją ECII w Zakładach Chemicznych „Police” SA”. Dotację otrzymano w 2014 i 2017 roku. Wartość pozostała do rozliczenia wynosi 16 418 tys. zł,
- dofinansowanie projektu pn. „Instalacja suszenia siarczanu żelazawego”. Dotację otrzymano w 2007 i 2008 roku. Wartość pozostała do rozliczenia wynosi 1 771 tys. zł,
- dofinansowanie pozostałych projektów na łączną kwotę do rozliczenia 1 462 tys. zł.

Dotacje odniesione na wynik finansowy roku 2019 dotyczyły:

- rozliczenia otrzymanych dotacji z projektów zakończonych do 2019 roku na kwotę 1 990 tys. zł ujęte w pozostałych przychodach operacyjnych,
- rozliczenia rozpoznanej dotacji z tytułu nieodpłatnie otrzymanych praw do emisji CO₂ z przydziału na 2019 rok w kwocie 83 086 tys. zł. Rozliczenie dotacji zostało ujęte jako pomniejszenie kosztu wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów. Równolegle, zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, koszt wytworzenia/nabycia sprzedanych produktów, towarów i materiałów został powiększony o utworzone rozliczenia międzyokresowe kosztów z tytułu zużycia praw do emisji CO₂ w takiej samej kwocie.

Nota 30 Instrumenty finansowe

Nota 30.1 Zarządzanie ryzykiem kapitałowym

Na Grupie Kapitałowej nie ciąży jakiegokolwiek zewnętrzne ograniczenia, związane z zarządzaniem kapitałem poza standardowymi wymogami w zakresie minimalnego poziomu kapitału akcyjnego określonego przez Kodeks Spółek Handlowych. Poziom minimalny kapitału akcyjnego jest przez Grupę Kapitałową zachowywany.

Kapitał zapasowy zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych musi być utrzymywany do wysokości 1/3 kapitału zakładowego z przeznaczeniem wyłącznie na pokrycie ewentualnych strat finansowych. Spółki Grupy Kapitałowej zobowiązane są przeznaczyć na ten cel minimalnie 8% bieżącego zysku netto do czasu zgromadzenia wymaganej równoważności 1/3 kapitału zakładowego. Stan kapitału zapasowego Jednostki Dominującej na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 338 021 tys. zł i osiągnął wymagany przez KSH poziom.

Zyski zatrzymane Jednostka Dominująca identyfikuje jako kapitały tworzone i wykorzystywane według zasad określonych przepisami prawa oraz aktu założycielskiego. Ponadto w zyskach zatrzymanych Jednostka Dominująca prezentuje zyski/straty aktuarialne.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy przez Jednostkę Dominującą.

Celem Grupy Kapitałowej w zarządzaniu ryzykiem kapitałowym jest ochrona zdolności Grupy Kapitałowej do kontynuowania działalności, tak, aby możliwe było realizowanie zwrotu dla akcjonariuszy oraz korzyści dla innych interesariuszy, a także utrzymanie optymalnej struktury kapitału w celu obniżenia jego kosztu.

Grupa Kapitałowa monitoruje zmiany w akcjonariacie, wskaźniki rentowności kapitału oraz wskaźniki relacji kapitału własnego do zobowiązań.

W celu zachowania i zapewnienia niezbędnych zmian w kapitale, Zarząd Jednostki Dominującej może proponować Walnemu Zgromadzeniu parametry warunkujące przyznawanie i wypłatę dywidend akcjonariuszom, zwroty zainwestowanego przez nich kapitału, emisję nowych akcji lub sprzedaż posiadanych zasobów, aby zmniejszyć istniejące i ciężące na Grupie Kapitałowej zobowiązania.

W 2019 roku wystąpiły w umowach kredytowych kowenanty finansowe nakładające na Grupę Kapitałową obowiązek utrzymania ustalonych wartości wskaźnika długu w relacji do EBITDA, a wartości tego wskaźnika były dotrzymane.

Nota 30.2 Kategorie instrumentów finansowych

Klasyfikacja instrumentów finansowych

Aktywa finansowe

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	157	-
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	559 236	291 744
	559 393	291 744
Wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Instrumenty pochodne	157	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe*	113 780	128 584
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	445 456	160 209
Pozostałe aktywa finansowe	-	2 951
	559 393	291 744

*bez rozliczeń międzyokresowych, zaliczek i należności budżetowych

Zobowiązania finansowe

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu	1 149 840	806 403
Wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek	243 331	297 140
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek	360 267	60 011
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe*	391 907	416 024
Zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingu	63 973	7 953
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu leasingu	5 737	2 761
Pozostałe krótkoterminowe zobowiązania finansowe	84 625	22 514
	1 149 840	806 403

*bez rozliczeń międzyokresowych, zaliczek i zobowiązań budżetowych

Zyski/straty dotyczące poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

Jednostka Dominująca rozpoznała zysk z tytułu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy w wysokości 297 tys. zł. W 2018 roku Jednostka Dominująca nie posiadała instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

Informacje o odsetkach i różnicach kursowych stanowiących zyski/straty dotyczące poszczególnych kategorii instrumentów finansowych są prezentowane w notach 5 i 6 dotyczących przychodów i kosztów finansowych i nie są uwzględnione w powyższej kwocie.

Nota 30.3 Zarządzanie ryzykiem finansowym

Ryzyko finansowe, na które narażona jest Grupa Kapitałowa obejmuje ryzyka kredytowe, płynności oraz rynkowe (obejmujące przede wszystkim ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej). Ryzyka te powstają w normalnym toku działalności Grupy. Celem zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie jest zminimalizowanie wpływu czynników rynkowych, takich jak kursy walutowe i stopy procentowe na zatwierdzone w budżecie Grupy na dany rok podstawowe parametry finansowe (wynik finansowy, wielkość przepływów pieniężnych) z wykorzystaniem hedgingu naturalnego. Uzupełniając w roku 2019 rozpoczęto zabezpieczanie części planowanej długiej pozycji walutowej netto denominowanej w euro przy pomocy kontraktów terminowych.

Nota 30.3.1 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest związane z możliwością poniesienia przez Grupę Kapitałową strat finansowych na skutek niewypełnienia przez klienta lub kontrahenta będącego stroną instrumentu finansowego swoich kontraktowych zobowiązań. Ryzyko kredytowe w Grupie Kapitałowej dotyczy głównie należności z tytułu dostaw i usług, krótkoterminowych lokat bankowych oraz środków na rachunku objętych cash poolingiem.

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję Grupy Kapitałowej na ryzyko kredytowe:

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	157	-
Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu	559 236	291 744
	559 393	291 744

Wpływ zmiany ryzyka kredytowego w okresie sprawozdawczym na wartość szacowanej straty

Wpływ zmiany ryzyka kredytowego w okresie sprawozdawczym na wartość szacowanej straty w przypadku należności handlowych prezentowany jest w nocie 17, natomiast w przypadku środków pieniężnych w nocie 18.

Należności z tytułu dostaw i usług

Macierz rezerw dla należności z tytułu dostaw i usług

	Procent oczekiwanej utruty wartości na dzień 31.12.2019	Procent oczekiwanej utruty wartości na dzień 31.12.2018
Nieprzeterminowane	0,09%	0,06%
Przeterminowane do 180 dni	0,30%	0,48%
Przeterminowane od 181-360 dni	100,00%	100,00%
Przeterminowane powyżej 360 dni	90,28%*	100,00%

*uzasadnienie nieobjęcia odpisem należności przeterminowanych opisane w nocie 17

Struktura ryzyka kredytowego należności z tytułu dostaw i usług według grup produktów w Grupie jest przedstawiona w poniższej tabeli.

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Segment Nawozy	68 425	77 034
Segment Pigmenty	40 256	47 111
Polimery	429	-
Pozostałe	3 969	3 843
	113 079	127 988

Ryzyko kredytowe w Grupie Kapitałowej dotyczy głównie należności z tytułu dostaw i usług.

Dotychczas podejmowane działania Grupy Kapitałowej w zakresie ryzyka handlowego (związanego z nieotrzymaniem zapłaty na skutek niewypłacalności kontrahentów bądź przewlekłą zwłoką w wywiązaniu się ze zobowiązań płatniczych) w wyniku sprzedaży produktów z zastosowaniem odroczonej terminowości płatności ukierunkowane są na maksymalne jego ograniczanie.

Uwzględniając obowiązujące w Grupie Kapitałowej procedury oraz zdywersyfikowany portfel klientów ocenia się, że koncentracja ryzyka kredytowego nie jest znacząca. Świadczą o tym dane o należnościach, w tym przeterminowanych.

Prawidłowość przyjętej polityki działania potwierdza również fakt, iż wobec bieżącej kontroli zarówno sytuacji ekonomicznej firm, które posiadają limity sprzedaży - jak i dostosowywania wysokości kredytów kupieckich do ich potrzeb i możliwości spłaty - odnotowane opóźnienia w płatnościach mają jedynie charakter sporadyczny.

Grupa Kapitałowa dokonuje bieżącej oceny zdolności kredytowej odbiorców wraz z ich bieżącym monitoringiem, wykorzystując do tego raporty wywiadowni gospodarczych i rejestry dłużników, uzupełniając powyższe działania o pozyskiwanie zabezpieczeń w szerokim zakresie.

Mając na uwadze zminimalizowanie ryzyka wiążącego się ze sprzedażą na odroczony termin płatności, Grupa Kapitałowa ubezpiecza swoje należności handlowe w ramach polis ubezpieczeniowych. Polisy ograniczają ryzyko kredytowe do poziomu udziału własnego w szkodzie (5% wartości ubezpieczonych należności). Ubezpieczenie obejmuje sprzedaż w trzech walutach: PLN oraz EUR i USD (ostatnie w celu uniknięcia ryzyka kursowego przy przyznanych limitach dla kontrahentów zagranicznych). Należy zaznaczyć, iż obrót z odroczonym terminem płatności jest z zasady w całości ubezpieczony.

Polisy ubezpieczeniowe te zapewniają bieżący monitoring sytuacji finansowej kontrahentów oraz ich windykację w uzasadnionych przypadkach, natomiast z chwilą faktycznej lub prawnej niewypłacalności kontrahenta wypłatę odszkodowania w wysokości 95% kwoty należności objętych ubezpieczeniem.

Należności z tytułu dostaw i usług Grupy Kapitałowej, które są zabezpieczane akredytywami, gwarancjami bankowymi w pełnej wysokości pozostają wyłączone z ubezpieczenia.

Kontrahenci, w stosunku do których Grupa Kapitałowa nie posiada pozytywnej historii współpracy lub wobec których sprzedaż produktów Grupy Kapitałowej występuje sporadycznie, a nie jest możliwe uzyskanie dla nich ubezpieczonego limitu kredytu kupieckiego, dokonują zakupów w formie przedpłaty. Natomiast limit kredytu kupieckiego jest przyznawany odbiorcom w pierwszej kolejności na podstawie decyzji towarzystwa ubezpieczeniowego oraz, uzupełniająco, w oparciu o pozytywną historię współpracy i zdolność kredytową określaną na podstawie sprawozdań finansowych, historii płatniczej klienta, złożonych zabezpieczeń i raportów wywiadowni gospodarczej.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe zdefiniowana jest jako całość nierozliczonych należności, które są na bieżąco monitorowane przez wewnętrzne służby finansowe Grupy Kapitałowej (indywidualnie w stosunku do każdego kontrahenta), a w przypadku należności objętych ubezpieczeniem, równocześnie przez analityków ryzyka kredytowego towarzystwa ubezpieczeniowego.

Okolo 55 % salda należności z tytułu dostaw i usług Jednostki Dominującej dotyczy odbiorców krajowych, natomiast pozostałe 45 % klientów mających siedzibę poza Polską.

Środki pieniężne i lokaty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty są lokowane w instytucjach finansowych o wysokiej wiarygodności finansowej, których współczynniki wypłacalności są utrzymywane na bezpiecznym poziomie.

Nota 30.3.2 Ryzyko płynności

Grupa Kapitałowa identyfikuje i zarządza ryzykiem płynności finansowej, rozumianej jako zdolność do regulowania zobowiązań w określonych terminach. Istotny udział zewnętrznych źródeł finansowania (kredyty, pożyczki, kredyt kupiecki) określa ekspozycję Grupy Kapitałowej na to ryzyko. Wynika ono przede wszystkim z możliwości ograniczenia dostępu do rynków finansowych, co może uwidocznic się brakami w zakresie bieżącego pozyskiwania nowego finansowania lub refinansowania już istniejących. Ryzyko to uzależnione jest w przeważającej mierze od oceny przez instytucje finansowe zdolności kredytowej Grupy Kapitałowej, warunków rynkowych długu oraz skłonności do ryzyka.

Grupa Kapitałowa prowadzi aktywną politykę zarządzania strumieniami przepływów finansowych, tj. zobowiązaniami i należnościami stosując politykę kredytu kupieckiego, przedpłat przy rozliczaniu transakcji sprzedażowych oraz wydłużając terminy płatności w transakcjach zakupowych. Dnia 20 września 2016 roku Jednostka Dominująca podpisała umowę cash poolingu rzeczywistego. Umowa zapewnia możliwość korzystania, przez spółki z Grupy Kapitałowej Grupa Azoty S.A., z globalnego limitu płynności Grupy Kapitałowej Grupa Azoty S.A. w ramach dodatnich i ujemnych sald na rachunkach bieżących. Umożliwia również optymalizację przychodów i kosztów odsetkowych.

31 grudnia 2019 roku

	Wartość bilansowa	zakontraktowane przepływy			
		Razem	Do 1 roku	1 do 5 lat	Powyżej 5 lat
Wycena metodą zamortyzowanego kosztu, w tym:	1 149 840	1 276 543	850 207	273 921	152 415
kredyty i pożyczki	603 598	616 896	366 202	250 694	-
zobowiązania z tytułu leasingu	69 710	182 708	8 777	21 535	152 396
pozostałe zobowiązania finansowe - faktoring	83 473	83 473	83 473	-	-
pozostałe zobowiązania finansowe	1 152	1 152	1 152	-	-
pozostałe zobowiązania	391 907	392 314	390 603	1 692	19

31 grudnia 2018 roku

	Wartość bilansowa	zakontraktowane przepływy			
		Razem	Do 1 roku	1 do 5 lat	Powyżej 5 lat
Wycena metodą zamortyzowanego kosztu, w tym:	806 403	828 907	510 023	300 106	18 778
kredyty i pożyczki	357 151	375 809	67 038	293 364	15 407
zobowiązania z tytułu leasingu	10 714	13 336	3 228	6 737	3 371
pozostałe zobowiązania finansowe - faktoring	20 683	20 683	20 683	-	-
pozostałe zobowiązania finansowe	1 831	1 831	1 831	-	-
pozostałe zobowiązania	416 024	417 248	417 243	5	-

Przepływy pieniężne wynikające z umów zostały ustalone w oparciu o stopy procentowe obowiązujące odpowiednio na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku.

Nota 30.3.3 Ryzyko rynkowe

Ryzyko stopy procentowej

Ekspozycja Grupy Kapitałowej na zmiany stóp procentowych dotyczy głównie środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych, aktywów finansowych, jak również pożyczek i kredytów bankowych oraz leasingu opartych na zmiennej stopie procentowej bazującej na WIBOR + marża oraz odpowiednio EURIBOR + marża w przypadku kredytów w EUR. Grupa nie zabezpiecza ryzyka zmian stopy procentowej.

Poniższa tabela przedstawia profil podatności (maksymalną ekspozycję) Grupy Kapitałowej na ryzyko zmiany stóp procentowych poprzez prezentację instrumentów finansowych w podziale według zmiennych i stałych stóp procentowych:

	wartość bieżąca 31.12.2019	wartość bieżąca 31.12.2018
Instrumenty o stałej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	1 425	2 896
	1 425	2 896
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	444 031	160 264
Zobowiązania finansowe (-)	(757 933)	(390 379)
	(313 902)	(230 115)

Działania dotyczące ograniczenia ryzyka zmian stóp procentowych obejmują bieżące monitorowanie sytuacji na rynku pieniężnym. Znaczna część kredytu bankowego Grupy Kapitałowej objęta była usługą cash poolingu rzeczywistego oprocentowaną wg stopy WIBOR 1M. Nadwyżki środków pieniężnych lokowane są w formie depozytów. W okresie objętym sprawozdaniem stopy referencyjne NBP nie podlegały zmianom, w związku z czym stopa bazowa oprocentowania kredytów, czyli stawka WIBOR 1M, pozostawała praktycznie na niezmiennym poziomie.

Grupa Kapitałowa przeprowadziła analizę wrażliwości instrumentów finansowych o zmiennej stopie procentowej na zmianę rynkowych stóp procentowych. W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ, jaki miałyby zwiększenie i zmniejszenie stopy procentowej o 100 bp na wynik finansowy oraz kapitał własny (inne całkowite dochody). Analiza została przeprowadzona przy założeniu, że wszystkie inne zmienne jak np. kursy wymiany walut pozostają niezmiennione

Analiza wrażliwości (+/-):

	Rachunek zysków i strat		Inne całkowite dochody	
	zwiększenia	zmniejszenia	zwiększenia	zmniejszenia
	100bp	100bp	100bp	100bp
31 grudnia 2019	(3 139)	3 139	-	-
31 grudnia 2018	(2 301)	2 301	-	-

Ryzyko kursowe

Z uwagi na generowanie przez Grupę Kapitałową istotnego wolumenu transakcji handlowych denominowanych w walutach obcych wszystkie zmiany kursu złotego względem walut obcych mogą wpłynąć na osiągnięte wyniki finansowe.

W roku 2019 Jednostka Dominująca zawierała transakcje terminowe typu forward na sprzedaż EUR. Część transakcji została rozliczona. Jednostka Dominująca posiada również otwarte kontrakty zabezpieczające, z terminami rozliczeń przypadającymi w 2020 roku. Zabezpieczenie ekspozycji walutowej odbywa się również poprzez stosowanie hedgingu naturalnego, tj. równoważenia wpływów i wydatków denominowanych w tej samej walucie, będącej wynikiem operacji zakupu kluczowych surowców do produkcji, przy jednoczesnej sprzedaży produktów na eksport. Dodatkowo wykorzystywany jest fakt równoczesnego generowania nadwyżki denominowanej w jednej walucie

(długa pozycja walutowa) do pokrycia niedoboru w drugiej walucie (krótkiej pozycji walutowej). W tym celu dokonuje się transakcji spotowych na EUR/USD.

Poniższa tabela przedstawia profil podatności Grupy Kapitałowej na dzień bilansowy na ryzyko zmiany kursów walutowych poprzez prezentację instrumentów finansowych (bez instrumentów pochodnych) w walucie wraz z ich podziałem według których są one denominowane.

Ekspozycja bilansowa na ryzyko kursowe:

31 grudnia 2019 roku

	EUR	USD
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe (w walucie transakcji)	11 617	1 860
Środki pieniężne w walutach obcych (w walucie transakcji)	98 661	51
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe (-) (w walucie transakcji)	(96 778)	(8 882)
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek (-) (w walucie transakcji)	(16 000)	-
Zobowiązania z tytułu leasingu, factoringu i dyskonta(-)	(2 323)	(4 530)
	(4 823)	(11 501)
Wpływ wzrostu waluty o 5% na rachunek zysków i strat (w tys. PLN)	(1 027)	(2 184)
Wpływ spadku waluty o 5% na rachunek zysków i strat (w tys. PLN)	1 027	2 184

31 grudnia 2018 roku

	EUR	USD
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe (w walucie transakcji)	11 798	2 596
Środki pieniężne w walutach obcych (w walucie transakcji)	7 646	137
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe (-) (w walucie transakcji)	(25 998)	(11 676)
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek (-) (w walucie transakcji)	(20 000)	-
Zobowiązania z tytułu leasingu, factoringu i dyskonta(-)	(2 350)	-
	(28 904)	(8 943)
Wpływ wzrostu waluty o 5% na rachunek zysków i strat (w tys. PLN)	(6 214)	(1 681)
Wpływ spadku waluty o 5% na rachunek zysków i strat (w tys. PLN)	6 214	1 681

Grupa Kapitałowa przeprowadziła analizę wrażliwości instrumentów finansowych denominowanych w walutach obcych na zmianę kursów tych walut.

W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ, jaki miałyby wzmocnienie lub osłabienie złotego na dzień bilansowy o 5% w stosunku do wszystkich walut na wynik finansowy oraz kapitał własny (inne całkowite dochody) związany z wyceną tych instrumentów. Analiza została przeprowadzona przy założeniu, że wszystkie inne zmienne jak np. stopy procentowe pozostają niezmiennione.

Analiza wrażliwości (+/-):

	Rachunek zysków i strat		Inne całkowite dochody	
	wzrost kursów walut obcych 5%	spadek kursów walut obcych 5%	wzrost kursów walut obcych 5%	spadek kursów walut obcych 5%
31 grudnia 2019	(3 211)	3 211	-	-
31 grudnia 2018	(7 895)	7 895	-	-

Nota 30.4 Wartość godziwa instrumentów finansowych

Poniżej przedstawiono szczegóły dotyczące wartości godziwych instrumentów finansowych, dla których jest możliwe ich oszacowanie:

- środki pieniężne i ich ekwiwalenty, krótkoterminowe depozyty bankowe oraz krótkoterminowe kredyty bankowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na szybką zapadalność tych instrumentów,
- należności handlowe, pozostałe należności, zobowiązania handlowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich krótkoterminowy charakter,
- długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich charakter oprocentowania,
- instrumenty pochodne. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest równa ich wartości godziwej.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej z tytułu terminowych kontraktów walutowych w kwocie 157 tys. zł zostały zakwalifikowane do poziomu II.

Nota 30.5 Instrumenty pochodne

	Wartość nominalna	Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe
<i>31 grudnia 2019 roku</i>			
Terminowe kontrakty walutowe	2 200	157	-
Instrumenty pochodne razem, w tym:	2 200	157	-
Krótkoterminowe		157	-

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa Kapitałowa a nie posiadała instrumentów pochodnych.

Nota 31 Grupa jako Leasingodawca

Umowy leasingu operacyjnego, w którym Grupa jest leasingodawcą

	na dzień 31.12.2019	na dzień 31.12.2018
Płatne w okresie do 1 roku	2 332	-
Płatne w okresie od 1 roku do 5 lat	2 197	-
	4 529	-

Grupa Kapitałowa wydzierżawia nieruchomości generalnemu wykonawcy Hyundai pod zaplecze budowy projektu Polimery Police. Zgodnie z umową zawartą w sierpniu 2019 roku czynsz waloryzowany będzie o wskaźnik inflacji

Nota 32 Zobowiązania warunkowe, aktywa warunkowe oraz poręczenia i gwarancje

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku nie wystąpiły w Grupie Kapitałowej zobowiązania warunkowe oraz aktywa warunkowe, które zostały rozpoznane do prezentacji.

W badanym okresie Jednostka Dominująca udzieliła poręczenia na kwotę 11 660 tys. EUR dla Grupy Azoty Polyolefins S.A. tytułem zabezpieczenia zapłaty do kontraktu zawartego z firmą Hyundai Engineering Co. Ltd. dotyczącego budowy instalacji do produkcji propylenu. Poręczenie w formie Letter of Guarantee zostało udzielone w dniu 1 sierpnia 2019 roku i wygaśnię w dniu 30 grudnia 2019 roku.

Jednostka Dominująca udzieliła dla Grupa Azoty S.A. poręczeń do następujących umów kredytowych:

Typ/ wystawca	Tytuł	Data wystawienia	Na dzień 31.12.2019 Kwota w tys. zł	Na dzień 31.12.2018 Kwota w tys. zł
Poręczenie spłaty kredytu konsorcjum banków	Umowa kredytu odnawialnego	29.06.2018	1 200 000	1 200 000
Poręczenie spłaty kredytu w PKO BP (KRB)	Umowa kredytu w rachunku bieżącym	29.06.2018	124 000	124 000
Poręczenie spłaty kredytu w PKO BP (LKW)	Umowa limitu kredytowego wielocelowego	29.06.2018	96 000	96 000
Gwarancja spłaty kredytu w EBI	Umowa kredytu	28.05.2015	220 000	220 000
Gwarancja spłaty kredytu w EBOiR	Umowa kredytu	28.05.2015	60 000	60 000
Gwarancja spłaty kredytu w EBI	Umowa kredytu	25.01.2018	246 993*	249 400*
Gwarancja spłaty kredytu w EBOiR	Umowa kredytu	26.07.2018	200 000	200 000
*wartość poręczenia w wysokości 58 000 tys. EUR.			2 146 993	2 149 400

W ramach Grupy Kapitałowej, na dzień 31 grudnia 2019 roku, żadna ze spółek zależnych nie posiadała udzielonych poręczeń.

Gwarancje wystawione Jednostce Dominującej przez Bank PKO BP S.A. w ramach limitów kredytowych:

Dla	Tytuł	Data wystawienia	Na dzień 31.12.2019 Kwota w tys. zł	Na dzień 31.12.2018 Kwota w tys. zł
SKARB PAŃSTWA	Zobowiązanie gwaranta składane jako zabezpieczenie generalne w operacjach celnych (...)	20.03.2018	1 000	1 000
PSE S.A.	Gwarancja zapłaty do umowy przesyłania energii elektrycznej	15.11.2017 (aneks)	1 300	1 300
SKARB PAŃSTWA (Główny Inspektorat Ochrony Środowiska)	Gwarancja bankowa należytego wykonania kontraktu na dostawę siarczanu żelaza starego (odpadu)	19.04.2018	1 702	1 702
PGE S.A.	Gwarancja dobrego wykonania umowy w przetargu nieograniczonym	21.02.2019	94	-
SKARB PAŃSTWA	Zobowiązanie gwaranta składane jako zabezpieczenie generalne w operacjach celnych (...) czasowe składowanie	13.05.2019	250	-
SKARB PAŃSTWA (Główny Inspektorat Ochrony Środowiska)	Gwarancja bankowa należytego wykonania kontraktu na dostawę siarczanu żelaza starego (odpadu)	29.07.2019	1 182	-
SKARB PAŃSTWA (Główny Inspektorat Ochrony Środowiska)	Gwarancja bankowa należytego wykonania kontraktu na dostawę siarczanu żelaza starego (odpadu)	29.07.2019	1 697	-
SKARB PAŃSTWA (Główny Inspektorat Ochrony Środowiska)	Gwarancja bankowa należytego wykonania kontraktu na dostawę siarczanu żelaza starego (odpadu)	25.11.2019	3 444	-
PGE S.A.	Gwarancja dobrego wykonania umowy w przetargu nieograniczonym	13.04.2018 (aneks)	-	316
			10 669	4 318

W ramach Grupy Kapitałowej, na dzień 31 grudnia 2019 roku, żadna ze spółek zależnych nie posiadała wystawionych gwarancji.

Gwarancje otrzymane przez Jednostkę Dominującą na dzień bilansowy wynosiły 16 557 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiły 16 220 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wśród spółek zależnych Grupa Azoty Police Serwis Sp. z o.o. posiadała gwarancje otrzymane na łączną kwotę 6 998 tys. zł, a Grupa Azoty Polyolefins S.A. gwarancję ubezpieczeniową otrzymaną od generalnego wykonawcy Hyundai Engineering CO., Ltd w związku z przekazaniem mu zaliczki w ramach realizacji inwestycji Polimery Police na kwotę 89 281 tys. EUR (380 203 tys. zł).

W związku z ustawą o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych z dnia 19 lipca 2019 roku (Dz.U. z 2019 r. poz. 1532) podmioty z tych sektorów mają możliwość otrzymania pomocy publicznej z tytułu przenoszenia kosztów zakupu uprawnień do emisji na ceny energii elektrycznej zużywanej do wytwarzania produktów w sektorach lub podsektorach energochłonnych. Wniosek o przyznanie rekompensat kosztów pośrednich wymaga pozytywnej weryfikacji akredytowanego weryfikatora emisji gazów cieplarnianych, a następnie pozytywnej decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w terminie do 30 września 2020 roku. Wyplata rekompensaty powinna nastąpić do dnia 6 listopada 2020 roku.

Dla Polski przyznawany jest określony limit wydatków przeznaczonych na wypłatę rekompensat z Funduszu, w związku z tym oszacowana kwota rekompensaty może zostać zredukowana w przypadku przekroczenia przez wszystkich polskich wnioskodawców ustalonego limitu.

W związku z powyższym Spółka ujawniła aktywa warunkowe z tego tytułu w wysokości 9 840 tys. zł, która w ostatecznym rozliczeniu może być niższa. Kalkulacja z tytułu rekompensat dokonana została zgodnie z wytycznymi zawartymi w przedmiotowej ustawie oraz na podstawie ceny terminowej uprawnień do emisji w wysokości 68,97 zł/t, która jest określana przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Nota 33 Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Transakcje z jednostkami zależnymi i stowarzyszonymi

Transakcje handlowe - jednostki zależne i stowarzyszone

	Przychody ze sprzedaży	Należności	Zakupy	Zobowiązania
W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku i na ten dzień				
Podmioty powiązane Grupa Azoty S.A.*	93 685	4 797	91 557	12 614
Podmioty powiązane Grupa Azoty POLICE S.A. - Kemipol	9 508	910	6 763	1 266
Podmioty powiązane Grupa Azoty PUŁAWY S.A.	22 140	1	-	-
Podmioty powiązane Grupa Azoty Polskie Konsorcjum Chemiczne sp. z o.o.	21	-	1 893	502
Podmioty powiązane Grupy Compo Expert	10 085	5 633	-	-
	135 439	11 341	100 213	14 382

	Przychody ze sprzedaży	Należności	Zakupy	Zobowiązania
W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 roku i na ten dzień				
Podmioty powiązane Grupa Azoty S.A.*	87 033	8 003	73 041	14 042
Podmioty powiązane Grupa Azoty POLICE S.A. - Kemipol	7 311	642	7 591	1 193
Podmioty powiązane Grupa Azoty PUŁAWY S.A.	25 118	156	599	-
Podmioty powiązane Grupa Azoty Polskie Konsorcjum Chemiczne sp. z o.o.	16	9	2 022	1 224
	119 478	8 810	83 253	16 459

Pozostałe transakcje - jednostki zależne i stowarzyszone

	Pozostałe przychody	Pozostałe koszty	Przychody finansowe (bez dywidend)	Koszty finansowe
W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku				
Podmioty powiązane Grupa Azoty S.A.*	229	-	3 746	7 088
Podmioty powiązane Grupa Azoty POLICE S.A. - Kemipol	4 770	2 726	620	-
Podmioty powiązane Grupa Azoty PUŁAWY S.A.	-	-	-	-
Podmioty powiązane Grupa Azoty Polskie Konsorcjum Chemiczne sp. z o.o.	10	-	-	-
	5 009	2 726	4 366	7 088

	Pozostałe przychody	Pozostałe koszty	Przychody finansowe (bez dywidend)	Koszty finansowe
W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 roku				
Podmioty powiązane Grupa Azoty S.A.*	201	1 908	3 407	4 139
Podmioty powiązane Grupa Azoty PUŁAWY S.A.	-	-	1	-
Podmioty powiązane Grupa Azoty Polskie Konsorcjum Chemiczne sp. z o.o.	7	-	-	-
	208	1 908	3 408	4 139

* W wyszczególnionej pozycji „Podmioty powiązane Grupa Azoty S.A.” prezentowane są następujące Spółki: Grupa Azoty S.A., Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A., Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A., Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki „Siarkopol” S.A., Grupa Azoty Polskie Konsorcjum Chemiczne Sp. z o.o. oraz pozostałe podmioty bezpośrednio powiązane ze Spółką Grupa Azoty S.A.

Pozostałe transakcje z jednostkami zależnymi i stowarzyszonymi z zakresu przychodów finansowych dotyczyły głównie otrzymanych dywidend:

- w 2019 roku w kwocie 12 314 tys. zł,
- w 2018 roku w kwocie 13 103 tys. zł.

Kredyty, pożyczki udzielone Grupie Kapitałowej przez podmioty powiązane

Pożyczki udzielone Grupie Kapitałowej przez podmioty powiązane przedstawiono w nocy 22.

Wynagrodzenia członków Zarządu Jednostki Dominującej z tytułu i za okres pełnienia funkcji w Grupie Kapitałowej

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Świadczenia krótkoterminowe	3 048	3 029

Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej z tytułu i za okres pełnienia funkcji w Grupie Kapitałowej

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Świadczenia krótkoterminowe	552	548

Transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku osobom zarządzającym i nadzorującym oraz ich bliskim Grupa Kapitałowa nie udzieliła zaliczek, pożyczek, kredytów, gwarancji i poręczeń oraz nie zawarto z nimi innych umów zobowiązujących do świadczenia usług na rzecz Grupy Kapitałowej, z wyjątkiem zawartej umowy zobowiązującej do świadczenia usług prawnych na rzecz spółki zależnej Grupa Azoty Polyolefins S.A przez Kancelarię Radców Prawnych Licht & Przeworska s.c., której współnikiem jest Bożena Licht, Sekretarz Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej. Przedmiotowa umowa została zawarta w dniu 12 września 2016 roku i obowiązywała do dnia 14 czerwca 2019 roku. W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wystąpiły transakcje pomiędzy stronami umowy w kwocie 389 tys. zł netto.

Zasady ustalania wynagrodzenia zmiennego członków Zarządu

Wynagrodzenie Zmienne jest to zmienna część wynagrodzenia Osoby Zarządzającej, stanowiąca wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy Jednostki Dominującej, uzależniona od poziomu realizacji celów zarządczych. W dniu 29 marca 2017 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. podjęło uchwałę w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu spółki Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A.

Na mocy uchwały Rady Nadzorczej spółki Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. z dnia 31 marca 2017 roku została przyjęta „Polityka wynagradzania dla osób zarządzających w Spółkach Grupy Kapitałowej Azoty”, która jest na bieżąco aktualizowana, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Załącznikiem do niniejszej Polityki jest „Regulamin ustalania Wynagrodzenia Zmiennego Członków Zarządów Spółek Grupy Kapitałowej Grupa Azoty”.

Główne założenia Regulaminu to:

- część zmienna wynagrodzenia liczona jest w oparciu o poziom realizacji celów zarządczych - celów solidarnościowych i indywidualnych, oraz jest uzależniona od osiągnięcia celu kluczowego,
- warunkiem uruchomienia wynagrodzenia zmiennego jest realizacja minimalnego poziomu celu kluczowego określonego przez Radę Nadzorczą na dany rok,
- cele solidarnościowe i indywidualne są celami mierzalnymi,
- wysokość wynagrodzenia zmiennego jest zależna od stopnia realizacji poszczególnych celów solidarnościowych i indywidualnych,
- wagi celów określa się dla celów solidarnościowych i celów indywidualnych, przy czym suma wag celów solidarnościowych powinna być równa sumie wag celów indywidualnych, zaś suma wag wszystkich tych celów nie może przekroczyć 100%.

Cele solidarnościowe są wspólne dla wszystkich Członków Zarządu. Cele solidarnościowe jak i cele indywidualne służą wspieraniu realizacji Strategii Grupy Azoty oraz wynikają z planu rzeczowo-finansowego na dany rok obrotowy i planów wieloletnich. Cele indywidualne polegają na postawieniu

przez Radę Nadzorczą każdemu z Członków Zarządu indywidualnych zadań do wykonania w trakcie danego roku obrotowego. Rada Nadzorcza wyznacza każdemu z Członków Zarządu od dwóch do sześciu indywidualnych celów.

Wysokość wynagrodzenia zmiennego Członka Zarządu jest uzależniona od stopnia realizacji celów solidarnościowych i indywidualnych zgodnie z Kartą Celów zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą.

Pożyczki

W 2019 i 2018 roku Grupa Kapitałowa nie udzielała pożyczek członkom Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Transakcje z Właścicielami

W 2019 i 2018 roku Grupa Kapitałowa nie zawierała transakcji z Właścicielami o wartości przekraczającej kwotę 1 tys. zł, poza transakcjami handlowymi z Grupą Azoty S.A., które wykazane są w niniejszej notce.

Transakcje z podmiotami powiązanymi przez Skarb Państwa

Stan na dzień 31 grudnia 2019 roku

Nazwa podmiotu	Wartość	Treść operacji
PGNIG S.A.	263 633	zakup gazu ziemnego i siarki płynnej
PKP Cargo S.A.	2 723	zakup usług transportowych
PKN Orlen S.A.	15 462	zakup siarki
PGE Obrót S.A.	52 173	zakup energii elektrycznej
PSE S.A.	9 000	zakup energii elektrycznej
Grupa Lotos S.A.	8 240	zakup siarki
Enea S.A.	124	zakup energii elektrycznej
PKO BP S.A.	987	zakup usług maklerskich
PZU S.A.	7	zakup ubezpieczeń
KGHM Polska Miedź S.A.	25 707	zakup kwasu siarkowego
Polska Grupa Górnicza	86 202	zakup węgla kamiennego
Enea Operator Sp. z o.o.	630	zakup energii elektrycznej
	464 888	

Wartość sprzedaży łącznie do wszystkich wymienionych w powyższej tabeli jednostek powiązanych przez Skarb Państwa w ciągu 2019 roku wyniosła 17 043 tys. zł i dotyczyła głównie sprzedaży przez Jednostkę Dominującą energii elektrycznej dla spółki PSE S.A. w kwocie 15 997 tys. zł.

Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku

Nazwa podmiotu	Wartość	Treść operacji
PGNIG S.A.	507 042	zakup gazu ziemnego i siarki
PKP Cargo S.A.	2 968	zakup usług transportowych
PKN Orlen S.A.	15 553	zakup siarki
Grupa Tauron	3 092	zakup węgla kamiennego
PGE Obrót S.A.	42 051	zakup energii elektrycznej
PSE S.A.	12 425	zakup energii elektrycznej
Grupa Lotos S.A.	7 320	zakup siarki
Enea S.A.	1 796	zakup energii elektrycznej
PKO BP S.A.	76	zakup usług maklerskich
PZU S.A.	4	zakup ubezpieczeń
KGHM Polska Miedź S.A.	15 779	zakup kwasu siarkowego
Polska Grupa Górnicza	72 952	zakup węgla kamiennego
Enea Operator Sp. z o.o.	1 211	zakup energii elektrycznej
	682 269	

Wartość sprzedaży łącznie do wszystkich wymienionych w powyższej tabeli jednostek powiązanych przez Skarb Państwa w ciągu 2018 roku wyniosła 8 220 tys. zł i dotyczyła głównie sprzedaży przez Jednostkę Dominującą energii elektrycznej dla spółki PSE S.A. w kwocie 8 126 tys. zł

Nota 34 Zobowiązania inwestycyjne

Grupa Kapitałowa zaciągnęła zobowiązania na roboty i dostawy z tytułu realizowanych zadań inwestycyjnych w kwocie 3 893 309 tys. zł. Główną pozycję stanowią zobowiązania inwestycyjne dotyczące realizowanego projektu Polimery Police, których wartość na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 3 868 889 tys. zł. netto. Tytułem ww. zobowiązań w dniu 3 stycznia 2020 roku wypłacono zaliczkę dla Generalnego Wykonawcy, Hyundai Engineering Co. w kwocie 380 373 tys. zł. Całkowity budżet projektu wynosi 1,8 mld USD. Kwota zobowiązań inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 73 314 tys. zł.

W grudniu 2019 roku, Jednostka Dominująca oraz Grupa Azoty S.A. i Grupa Azoty Polyolefins S.A. zawarły ze spółką Grupa Lotos S.A. oraz z Hyundai Engineering Co., Ltd i Korea Overseas Infrastructure & Urban Development Corporation („Współsponsorzy”) porozumienia dotyczące warunków inwestycji equity oraz finansowania projektu Polimery Police. W dniu 23 grudnia 2019 roku Grupa Azoty Polyolefins S.A. wydała polecenie przystąpienia do pełnej realizacji kontraktu (Full Notice To Proceed - FNTP) z Generalnym Wykonawcą Hyundai Engineering Co. Ltd. Dodatkowo spółka zależna prowadzi zaawansowane rozmowy z konsorcjum polskich i zagranicznych instytucji finansowych dotyczące finansowania dłużnego uprzywilejowanego. Podpisane zostały listy mandatowe potwierdzające złożenie przez te instytucje ofert popartych zgodami komitetów kredytowych. Łączna kwota oferowana przez te instytucje finansowe w pełni pokryje zapotrzebowanie inwestycji Polimery Police. Obecnie spółka zależna pracuje nad treścią umowy kredytowej wraz z umowami towarzyszącymi.

Zgodnie z zawartymi porozumieniami Współsponsorzy projektu Polimery Police mają wnieść wkład do spółki celowej w formie wpłat kapitału oraz pożyczek podporządkowanych finansowaniu dłużnemu, jakiego mają udzielić instytucje finansowe. Zgodnie z zawartymi porozumieniami oraz projektami umów inwestycyjnych planowane jest, że część wkładów kapitałowych Współsponsorów zostanie objęta opcjami odkupu przez Pierwotnych Sponsorów projektu Polimery Police, tj. Jednostkę Dominującą oraz Grupę Azoty S.A.

Szczegółowe informacje na tematy techniczne projektu jak i sposobu jego finansowania znajdują się w punkcie 4.2. Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. oraz Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A.

Nota 35 Objasnienia do sprawozdania z przeplywów pieniężnych

	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018
Bilansowa zmiana należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych (w tym bilansowa zmiana udzielonych pożyczek)	(29 788)	(4 395)
Zmiana z tytułu zaliczek na aktywa trwałe (WN, Ni i PDU)	22 020	19 084
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych dotyczących kosztów finansowych	(3 759)	(4 688)
Transakcje bezgotówkowe - zarachowanie zwrotu VAT na poczet płatności z tytułu podatku dochodowego	(7 828)	(7 950)
Zmiana stanu należności z tytułu udzielonej pożyczki	(2 951)	2 951
Pozostałe zmiany	535	(379)
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w sprawozdaniu z przeplywów pieniężnych	(21 771)	4 623
Bilansowa zmiana zapasów i praw majątkowych	(83 057)	(85 980)
Zmiana stanu zapasów w sprawozdaniu z przeplywów pieniężnych	(83 057)	(85 980)
Bilansowa zmiana zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	(11 543)	114 880
Zmiana z tytułu zobowiązań z tytułu nabycia aktywów trwałych	(11 146)	3 333
Zmiana stanu zobowiązań w wyniku zdarzeń niepieniężnych	1 595	1 825
Kompensata pożyczki	2 951	-
Pozostałe zmiany	773	4 024
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w sprawozdaniu z przeplywów pieniężnych	(17 370)	124 062
Bilansowa zmiana stanu rezerw, zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych i dotacji	60 567	6 176
Zmiana z tytułu dotacji	(56)	(98)
Korekta dotycząca rezerw na ochronę środowiska	(40 322)	-
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych odniesiona w inne całkowite dochody	(4 113)	(2 142)
Pozostałe zmiany	276	2 738
Zmiana stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych i dotacji w sprawozdaniu z przeplywów pieniężnych	16 352	6 674
Zobowiązania finansowe z tytułu faktoringu odwrotnego	227 977	20 683
Korekta dotycząca rezerw na ochronę środowiska	(4 871)	-
Rozliczenie kontraktów terminowych	140	-
Pozostałe	(584)	(1 648)
Inne korekty	222 662	19 035
Podatek dochodowy bieżący naliczony za okres sprawozdawczy	91	108
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	(58)	(288)
Zmiana stanu należności z tytułu podatku dochodowego	1 515	(7 661)
Transakcje bezgotówkowe - zarachowanie zwrotu VAT na poczet płatności z tytułu podatku dochodowego	7 828	8 491
Pozostałe zmiany	5	(27)
Podatek dochodowy zwrócony/(zapłacony)	9 381	623

Nota 36 Zdarzenia po dacie sprawozdania z sytuacji finansowej

W dniu 10 stycznia 2020 roku postanowieniem Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego nastąpiła rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego Jednostki Dominującej. Po podwyższeniu kapitał zakładowy Jednostki Dominującej wynosi 1 241 758 tys. zł.

W wyniku realizacji procesu wtórnej emisji akcji Jednostki Dominującej objętych zostało 49 175 768 akcji zwykłych na okaziciela serii C o wartości emisyjnej 10,20 zł każda. Jednostka Dominująca pozyskała kapitał w kwocie 501 592 tys. zł z tego:

- na kapitał zakładowy w kwocie 491 757 tys. zł,
- na kapitał zapasowy z emisji akcji powyżej wartości nominalnej w kwocie 9 835 tys. zł (wartość kapitału zostanie pomniejszona o koszty związane z emisją akcji po ich ostatecznym ustaleniu).

Środki pieniężne z emisji akcji Jednostka Dominująca otrzymała w dniu 30 stycznia 2020 roku.

Akcje nowej emisji zostały objęte w większości przez Grupę Azoty S.A. Liczba nabytych przez Grupę Azoty S.A. akcji serii C wynosi 28 551 500 szt.

Strukturę akcjonariatu na dzień sporządzania niniejszego sprawozdania przedstawiono w pkt 8.5. (tabela 38) Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. oraz Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2019 roku.

W dniu 18 lutego 2020 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki zależnej Grupa Azoty Polyolefins S.A. podjęło decyzję o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę 131 944 tys. zł w drodze emisji 13 194 431 szt. nowych akcji serii F o wartości nominalnej 10 zł każda (cena emisyjna każdej akcji wynosi 47,90 zł), z czego:

- spółka Grupa Azoty Zakłady Chemiczne Police S.A. obejmie akcje o wartości 69 930 tys. zł,
- spółka Grupa Azoty S.A. obejmie akcje o wartości 62 014 tys. zł.

Po podwyższeniu kapitału Grupa Azoty Polyolefins S.A.:

- spółka Grupa Azoty Zakłady Chemiczne Police S.A. będzie posiadała 31 762 015 sztuk akcji, (udział Spółki w kapitale zakładowym nie ulegnie zmianie i będzie wynosił 53%),
- spółka Grupa Azoty S.A. będzie posiadała 28 166 316 sztuk akcji, (udział spółki Grupa Azoty S.A. w kapitale zakładowym nie ulegnie zmianie i będzie wynosił 47%).

Umowy objęcia akcji zostaną zawarte i wpłaty za akcje zostaną dokonane do dnia 30 kwietnia 2020 roku.

Informacje o faktycznych i potencjalnych skutkach koronawirusa COVID-19

W związku z ustawą z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 roku, poz. 374) oraz ogłoszoną przez Światową Organizację Zdrowia pandemią związaną z rozprzestrzenianiem się koronawirusa oznaczonego symbolem SARS-CoV-19 wywołującego chorobę COVID-19 Grupa podjęła niezwłoczne działania zabezpieczające jej działalność przez skutkami tego zagrożenia. W celu zapewnienia możliwie niezakłóconego funkcjonowania, w Jednostce Dominującej oraz w pozostałych spółkach Grupy zostały wdrożone procedury gwarantujące natychmiastową reakcję właściwych służb. Dodatkowo Jednostka Dominująca wydała zalecenia dotyczące ograniczenia ryzyka zarażenia dla pracowników, obejmujące w szczególności:

- wydanie szczegółowych zarządzeń i wytycznych w zakresie monitorowania stanu zdrowia pracowników spółek Grupy oraz pracowników kontrahentów, którzy kontaktują się fizycznie z pracownikami spółek Grupy,
- ograniczenia spotkań oraz podróży służbowych krajowych i zagranicznych oraz korzystania w jak największym stopniu z tele- i wideokonferencji,
- wprowadzenia możliwości pracy zdalnej w przypadkach, gdy nie zakłóca to organizacji pracy danej jednostki organizacyjnej,
- zabezpieczenia dodatkowych środków ochronnych i higienicznych dla pracowników spółek Grupy.

Ponadto Jednostka Dominująca na bieżąco monitoruje sytuację rynkową w zakresie sprzedaży produktów i dostaw kluczowych surowców, a także sytuację na rynkach finansowych w kontekście ryzyka walutowego i ryzyka stopy procentowej.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji Jednostka Dominująca nie obserwuje istotnego obniżenia sprzedaży i zakłóceń w łańcuchu dostaw surowców, materiałów i usług, jak również zwiększonej absencji chorobowej pracowników, uniemożliwiającej zapewnienie ciągłości działalności produkcyjnej oraz w zakresie obszarów wsparcia.

Jednocześnie zidentyfikowano szereg istotnych obszarów ryzyka związanego z pandemią COVID-19, które mogą istotnie wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe Grupy Kapitałowej. Do tych obszarów ryzyka zalicza się:

- zakłócenia w łańcuchach dostaw surowców i sprzedaży produktów poprzez zakłócenia w transporcie (w tym w szczególności do obszarów o wysokim ryzyku epidemicznym), spowodowane problemami leżącymi po stronie firm transportowych, zmniejszeniem liczby i formy dostępnych środków transportu, zwiększeniem kosztów dostaw w związku z podniesieniem stawek transportowych, szczególnie w kierunkach eksportowych, czasowym zamknięciem granic lub innymi ograniczeniami z tym związanymi. Pojawiają się problemy z dostępnością środków transportu dla towarów na eksport,
- potencjalne przejściowe zakłócenia w realizacji projektów inwestycyjnych i prac remontowych Jednostki Dominującej oraz spółek Grupy Kapitałowej ze względu na utrudnienia lub ograniczoną dostępność wykonawców, możliwe opóźnienia dostaw materiałów i urządzeń oraz działania organów administracji publicznej w zakresie wydawania decyzji w procesach administracyjnych,
- zakłócenia w ciągłości procesów produkcyjnych w wyniku potencjalnej zmniejszonej dostępności pracowników,
- potencjalne zagrożenie pogorszenia płynności finansowej przez niektórych kontrahentów w wyniku zatorów płatniczych,
- zmienność kursów walutowych.

Możliwe ryzyka zakłócenia realizacji sprzedaży w poszczególnych segmentach działalności na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego opisano poniżej.

Segment Nawozy

Na dzień sporządzenia informacji nie odnotowano ograniczeń popytu na rynku nawozowym. Negatywne skutki mogą potencjalnie dotyczyć sprzedaży eksportowej. Niższą sprzedaż do kontrahentów zagranicznych może zniwelować mniejszy import i wzrost sprzedaży krajowej.

Spowolnienie działalności firm transportowych przekłada się na niższe zakupy paliwa i dodatków do paliw pozwalających redukować ilość spalin (NOXy®). Dystrybutorzy NOXy® zaczynają zgłaszać problemy z realizacją kontraktów, w szczególności na kierunkach eksportowych.

Segment Pigmenty

Zidentyfikowano negatywny wpływ sytuacji na rynek pigmentów w Europie. Włochy jako pierwszy kraj zastosowały przepisy mówiące o całkowitym zamknięciu tych segmentów przemysłu, które nie są związane z bezpieczeństwem ludności. Sprzedaż bieli na rynku włoskim jest na chwilę publikacji niniejszego raportu niemożliwa. Istnieją uzasadnione obawy że podobne obostrzenia zostaną wprowadzone przez Francję i Niemcy. Brak jednoznacznych prognoz, z jednej strony spodziewane ograniczenie, z drugiej możliwy wzrost popytu ze względu na ograniczenia podażowe z rynku chińskiego.

Jednocześnie, poza opisanymi powyżej wzmocnionymi procedurami fizycznego zabezpieczenia pracowników i kontrahentów Grupy w celu minimalizacji ryzyka zakażenia, podjęte zostały intensywne działania mające na celu zabezpieczenie sytuacji ekonomicznej. Działania te obejmują w szczególności:

- ścisłe monitorowanie realizacji sprzedaży, standingu kontrahentów i windykacji należności,
- wdrożenie zasad zarządzania kryzysowego, w szczególności w odniesieniu do realizacji działań remontowo-inwestycyjnych, w celu ograniczenia ich zakresu do zagadnień obligatoryjnych ze względów technicznych lub prawnych.

Należy podkreślić, że ze względu na dobre wyniki finansowe Grupy za 2019 rok, sytuacja finansowa jest stabilna. Dodatkową gwarancją płynności są posiadane środki pieniężne oraz wolne limity kredytowe.

W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej podejmowane środki zaradcze zapewniają minimalizację ryzyka zagrożenia ciągłości działalności. Nie można jednak wykluczyć ryzyka, że ewentualny rozwój pandemii COVID-19 i jej następstwa mogą mieć istotny negatywny wpływ na funkcjonowanie Grupy Kapitałowej. Ze względu na wielość niewiadomych w chwili obecnej skutek ten nie może być wiarygodnie oszacowany.

Wpływ koronawirusa COVID-19 na projekt Polimery Police

W obecnej chwili ze względu na nieznany zakres oddziaływania na gospodarkę, czas trwania pandemii koronawirusa, a także uwzględniając etap realizacji projektu (faza konstrukcyjna), nie jest możliwe oszacowanie realnego finansowego wpływu tego zjawiska na działalność spółki zależnej Grupa Azoty Polyolefins S.A. Niemniej jednak Spółka przywiązuje szczególną wagę do identyfikacji ryzyk związanych z zagrożeniem epidemicznym, aby wyprzedzająco podejmować działania zapobiegawcze.

Wraz z pojawieniem się pierwszych doniesień o rozwoju epidemii na terenie Polski, spółka zależna Grupa Azoty Polyolefins S.A. podjęła szereg działań umożliwiających realizację projektu na wypadek wdrożenia procedur bezpieczeństwa i ograniczeń, w tym przede wszystkim zapewniono pracownikom warunki i możliwość świadczenia pracy na odległość z wykorzystaniem narzędzi informatycznych. Wszyscy pracownicy Spółki zostali wyposażeni w przenośne komputery z dostępem do niezbędnych aplikacji i baz danych. Ponadto bieżące spotkania zostały zastąpione wideo- i telekonferencjami.

Na obecnym etapie realizacji projektu, spółka zależna Grupa Azoty Polyolefins S.A. wraz z Generalnym Wykonawcą koncentruje się przede wszystkim na pracach projektowych oraz kompletowaniu dokumentacji niezbędnej do uzyskania wszystkich zgód i pozwoleń. Same prace projektowe prowadzone są przez zespół pracowników spółki Grupa Azoty Polyolefins S.A. tymczasowo przebywający w Seulu (Korea). Zespół ten jest wspierany przez pracowników Spółki pracujących w Policach i wykorzystujących narzędzia do komunikacji na odległość. Obecność pracowników Spółki w Seulu pozwala utrzymać efektywność i sprawność organizacyjną.

Nadal realizowane są również prace budowlane na dwóch podprojektach (PDH i terminal przeladunkowo-magazynowy). Wszystkie prace wykonywane są przez pracowników i podwykonawców krajowych i zagranicznych, z wykorzystaniem zasobów wcześniej już przygotowanych do realizacji zaplanowanych zadań. Niemniej jednak przedłużające się ograniczenia w przepływie osób z zagranicy mogą mieć wpływ na harmonogram realizacji projektu. Dlatego Generalny Wykonawca planuje pozyskanie jeszcze większej liczby pracowników na lokalnym rynku pracy.

Przedłużające się ograniczenia spowodowane pandemią koronawirusa mogą mieć również wpływ na termin dostaw urządzeń o długim terminie dostawy. Dlatego, na obecnym etapie jest rozważane składanie zamówień w Polsce lub w krajach o niskim ryzyku występowania zakażeń koronawirusem.

W obszarze finansowania projektu spółka zależna Grupa Azoty Polyolefins S.A., inwestorzy oraz instytucje finansowe pracują nieprzerwanie nad postanowieniami umów inwestycyjnych, umowy kredytowej oraz dokumentów powiązanych. Podpisanie tych umów jest spodziewane do połowy maja 2020 roku.

Na tym etapie realizacji projektu spółka zależna Grupa Azoty Polyolefins S.A. nie prowadzi bieżącej produkcji, natomiast biorąc pod uwagę szerszy horyzont czasowy i rozpoczęcie działalności operacyjnej w przyszłości, szacuje, iż kryzys związany z epidemią nie będzie miał znaczącego wpływu na rynek. Ponadto rynek polipropylenu nadal charakteryzuje nadwyżka popytu nad popytą. Tym samym Spółka spodziewa się, że w momencie uruchomienia instalacji rynek zachowa swoją strukturę.

Podpisy Członków Zarządu

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

.....
dr Wojciech Wardacki
Prezes Zarządu

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

.....
Tomasz Panas
Wiceprezes Zarządu

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

.....
dr Włodzimierz Zasadzki
Wiceprezes Zarządu

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

.....
Anna Tarocińska
Członek Zarządu

Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

.....
Józefa Żurawska
Główny Księgowy

Police, dnia 7 kwietnia 2020 roku.